

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น



ปริญาณิพนธ์
ของ
วราภรณ์ จารุเมธีชน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น



บทคัดย่อ
ของ
วารสารณ์ จารุเมธีชน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2555

วราภรณ์ จารุเมธีชน. (2555). **บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม.**
(บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา,
รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริม
นิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศของ
นักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครอง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 396 คน และผู้ปกครอง
จำนวน 396 คน รวม 792 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถาม
บทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน 2) แบบสอบถามและแบบวัดนิสัยรักการอ่าน
ของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
ผลการวิจัย มีดังนี้

1. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผู้ปกครองมีบทบาทโดยมาก ได้แก่ การเสริมแรง
การจัดสภาพแวดล้อม และการให้ความรู้ ส่วนด้าน การเป็นตัวแบบ มีบทบาทในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบบทบาทโดยรวมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน พบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในตัวแปรระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง
เมื่อพิจารณาความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับ
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีบทบาทโดยรวมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา
และผู้ปกครองที่มีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีบทบาทโดยรวมสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 7,001 -
14,000 บาท และ ไม่เกิน 7,000 บาท ส่วนตัวแปรเพศ ไม่พบความแตกต่างกัน
3. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
4. เปรียบเทียบโดยรวมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ในตัวแปรระดับการศึกษาและรายได้ของผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาความแตกต่าง
รายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญาหรือเทียบเท่าและระดับมัธยมศึกษาลงมา ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญาหรือเทียบเท่า ก็มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 14,001 บาทขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 7,001 - 14,000 บาทและไม่เกิน 7,000 บาท ส่วนตัวแปรเพศ ไม่พบความแตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



THE PARENTS' ROLE IN SUPPORTING READING HABITS OF
THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 25, KHONKEAN



Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

May 2012

Waraporn Jarumetheechon. (2012). **The Parents' Role in Supporting Reading Habits of the Secondary School Students in Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office 25**. Master's thesis, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisory Committee: Asst. Prof. Dr. Aree Cheunwattana, Assoc. Prof. Pawa Panmekha.

The purposes of this research were 1) to study the parents' role in supporting students' reading habits; 2) to study the reading habits of the students; and 3) to compare the parents' role in supporting students' reading habits according to students' gender, parents' education level, and parents' income; 4) to compare the students' reading habits according to students' gender, parents' education level, and parents' income; and 5) to determine the correlation between the parents' role in supporting students' reading habits and the students' reading habits.

The two sample groups included 1) a group of 396 students who was drawn from the population of secondary school students in Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office 25, using multi-stage random sampling; and 2) a group of 396 parents of the student sample group. The instruments used in this study were 1) a set of questionnaire for collecting data about the parents' role in supporting reading habits; and 2) a set of questionnaire and a test for collecting data about the students' reading habits. Statistics used in analyzing data included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson's correlation coefficient.

The findings were reported as follows:

1. The parents' role in supporting students' reading habits was as a whole at a high level. When considering each role aspect separately, it was found that parents' reinforcement, provision of reading environment, and transmission of knowledge were at a high level while parents as a reading role model was at a moderate level.

2. In comparing the parents' role in supporting students' reading habits, it was found that as a whole there was statistical significant difference at the .05 level on parents' education level and parents' income. When considering differences between pairs of parents' education level, the results indicated that the parents who completed a bachelor's degree or higher played a greater role in supporting students' reading habits than their counterparts with less education; and the parents who obtained a diploma or equivalent played a greater role than their counterparts who completed secondary or lower education

levels. In terms of income, the parents who earned higher than 14,001 baht per month played a greater role than those who earned lower salaries. On the other hand, no difference was found in terms of students' gender.

3. The study showed that students' reading habits were as a whole at a moderate level.

4. In comparing the students' reading habits, the results revealed statistical significant difference at the .05 level on parents' education level and parents' income. When considering between pairs of education level, the reading habits of the students, whose parents completed a bachelor's degree or higher, were at a higher level than those whose parents had less education. Similarly, the reading habits of the students, whose parents obtained a diploma or equivalent, were at a higher level than those whose parents completed secondary or lower education level. Regarding the income, the reading habits of the students, whose parents earned higher than 14,001 baht per month, were at a higher level than those whose parents earned lower salaries. No difference was found in terms of students' gender.

5. There was a positive correlation between the parents' role in supporting reading habits and the students' reading habits. The correlation was at a moderate level and significantly different at the .05 level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

ของ

วรภรณ์ จารุเมธีชน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา)

(รองศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา ประธานการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ตลอดจนได้เสียสละเวลา ในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ อย่างละเอียด จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เฉลียว พันธุ์สีดา ประธานกรรมการสอบ ปากเปล่า และรองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ ที่ให้ความกรุณามาร่วมเป็นกรรมการ สอบปากเปล่า รวมทั้งให้คำแนะนำที่ดี ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชาคริต อนันทราวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรทัย วารีสอาด ที่ห่วงใย เอาใจใส่และ เสริมกำลังใจ ให้ผู้วิจัยเกิดกำลังใจจนทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ และคณาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ นายรังสรรค์ เกื้อนาคี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 และดร.ทวีศิลป์ สารแสน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน และขอขอบใจนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่ทุกท่าน และพี่น้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจและสนับสนุน ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณครูทัศนรงค์ จารุเมธีชน ที่ให้คำชี้แนะผู้วิจัยในการค้นคว้าเอกสาร การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนคอยให้กำลังใจ และดูแลผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบใจ เด็กชายวราทัต จารุเมธีชน และเด็กหญิงปิ่นทิพย์ จารุเมธีชน ที่เป็นกำลังใจ สำคัญที่สุดที่ทำให้ผู้วิจัยมีพลังและความมุ่งมั่น ที่จะทำปริญญานิพนธ์นี้ให้เสร็จสมบูรณ์

คุณประโยชน์ของปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน ด้วยความเคารพอย่างสูง

วราภรณ์ จารุเมธีชน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน.....	9
ความหมายของการอ่าน.....	9
ความสำคัญของการอ่าน.....	11
ประโยชน์ของการอ่าน.....	12
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน.....	15
ความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัย.....	17
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.....	18
ความหมายของนิสัยรักการอ่าน.....	18
ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน.....	19
ความหมายของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.....	20
การสร้างนิสัยรักการอ่าน.....	20
การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.....	22
ความสำคัญของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.....	22
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของนิสัยรักการอ่าน.....	23
บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	31
งานวิจัยในประเทศ.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	64
สมมติฐานในการวิจัย.....	64
วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	115
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	117
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	120

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและอำเภอ.....	39
2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง.....	45
3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน.....	46
4 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น	47
5 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม เพศของนักเรียนในปกครอง	52
6 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	53
7 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตาม รายได้ของผู้ปกครอง.....	54
8 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น (คะแนนจากแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน).....	55
9 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น (คะแนนจากแบบวัดนิสัยรักการอ่าน).....	57
10 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น.....	59
11 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียน	60

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12	เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง 61
13	เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง..... 62
14	ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน..... 63
15	การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถามบทบาทการส่งเสริม นิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน โดยการหา ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง นิยามศัพท์ กับข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 101
16	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน..... 106
17	การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถามนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียน โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างนิยามศัพท์ กับข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 107
18	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นิสัยรักการอ่านของนักเรียน..... 110
19	การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถามจากแบบวัด นิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 111

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมที่เผยแพร่ข่าวสารปริมาณมากผ่านสื่อต่าง ๆ อีกทั้งมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ทำให้คนในสังคมต้องติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะสามารถดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทันความเป็นไปของสังคม ผู้ที่จะดำรงชีวิตในสังคมสารสนเทศได้อย่างราบรื่นจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีการศึกษา อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิต เครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการศึกษาหาความรู้คือ “การอ่าน” คุณค่าของการอ่าน ที่มีต่อบุคคลทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การพัฒนาตนและคุณภาพชีวิตเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองนั้นจะต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ ซึ่งความรู้ต่าง ๆ นั้นก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง แต่การอ่านเป็นนิสัยและทักษะ ต้องได้รับการปลูกฝังและฝึกฝน โดยเกิดจากการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะมีอัตราการรู้หนังสืออยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 90 แต่สถิติการอ่านของคนไทยกลับต่ำมาก ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป อ่านหนังสือน้อยลงจากเดิม กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2548 มีสถิติการอ่านร้อยละ 69.1 แต่ในปี พ.ศ.2551 สถิติลดลงเหลือร้อยละ 66.3 เพราะเด็กมีความสนใจอื่น ๆ เช่น หันไปดูโทรทัศน์มากขึ้น จึงทำให้อ่านหนังสือน้อยลง ส่วนเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือของคนไทยในปี พ.ศ.2548 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 51 นาทีต่อวัน ส่วนปี พ.ศ.2551 ลดลงเหลือ 39 นาทีต่อวัน โดยกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือมากที่สุด คือ 46 นาทีต่อวัน จากจำนวนคนที่ไม่อ่านหนังสืออีกร้อยละ 33.7 นั้นใช้เวลาเพื่อดูโทรทัศน์ถึงร้อยละ 54.3 รองลงมาคือ ไม่มีเวลาอ่าน ไม่สนใจ หรือไม่ชอบอ่านหนังสือ และอ่านหนังสือไม่ออกตามลำดับ ซึ่งจากสถิติโดยรวมพบว่าคนไทยอ่านหนังสือลดลงเกือบทุกวัย (สถิติการอ่านหนังสือของคนไทยปี 2552, 2554: ออนไลน์)

ผลการวิจัยในประเทศพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นประเทศขนาดใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา หรือประเทศเล็ก ๆ อย่างนิวซีแลนด์ ต่างชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของครอบครัวต่อพัฒนาการด้านการอ่าน เด็กที่ออกเสียงหรืออ่านได้เร็ว และรักการอ่านนั้น ส่วนใหญ่จะมีสภาพแวดล้อมที่บ้านที่มีลักษณะคล้ายกัน คือ เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีด้านการอ่าน เช่น มีคนอ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำ มีหนังสือหรือสิ่งตีพิมพ์ให้ได้อ่านอยู่เสมอ มีอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น กระดาษและสีไว้ให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องคอยกระตุ้นให้เด็กอ่านและเขียน เด็กได้เห็นสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อแม่ พี่น้องอ่านหนังสืออย่างมีความสุข การที่ได้เติบโตในสภาพแวดล้อม

ที่พ่อแม่เป็น "ผู้กระตุ้น" และเป็น "ต้นแบบนักอ่าน" นั้น เด็กย่อมมีโอกาสดีและ มีความโน้มเอียงที่จะสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้น

การพัฒนาการอ่านของเด็กควรเริ่มจากการสำรวจตัวพ่อแม่เองก่อนว่าเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กหรือไม่ การศึกษาวิจัยด้านการอ่านชี้ให้เห็นว่า พ่อแม่ควรจะอ่านหนังสือให้เด็กฟังหรือดูแลให้เด็กอ่านหนังสือด้วยตนเองอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือมากกว่านั้น หากอ่านน้อยกว่านั้นจะทำให้พัฒนาการด้านการอ่านไม่ดีเท่าที่ควร พ่อแม่ควรปลูกฝังการอ่านในเด็กตั้งแต่อายุน้อย ด้วยวัยเพียงไม่ถึงหนึ่งปี ทารกสามารถแสดงความพอใจหนังสือที่สนใจด้วยการสัมผัส หรือการออกเสียงเมื่อดูหนังสือภาพ ซึ่งเหมาะสมแก่เด็กปฐมวัย เพราะจะมีประโยชน์ต่อการสร้างทักษะที่หลากหลาย ซึ่งมีผลต่อความพร้อมด้านการอ่านไม่ว่าจะเป็น คำศัพท์ การออกเสียง ความหมายของคำ โครงสร้างของประโยค การลำดับเนื้อเรื่อง การฝึกสมาธิ ฯลฯ นอกจากนี้จะต้องมีการดูแลเอาใจใส่ความรัก ความอบอุ่นแล้ว เด็กยังต้องการหนังสือที่จะเป็นอาหารสมอง พ่อแม่จึงเป็น"ครูคนแรก" ในการสร้างเด็กให้เป็น "นักอ่าน" (เมื่อ "การอ่าน" เป็น (อีกหนึ่งวาระ) แห่งชาติ. 2554: ออนไลน์)

สถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการสร้างประสบการณ์ จนทำให้เกิดเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกของมนุษย์ ก็คือ "ครอบครัว" ดังนั้น "ครอบครัวที่รักการอ่าน" จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทักษะและความรู้รักการอ่าน พ่อแม่จึงต้องเป็นแบบอย่างในการรักการอ่าน ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตาม ต้องมีหนังสือติดมืออยู่เสมอ และเมื่อมีเวลาว่างแม้เสี้ยวหนึ่งของเวลา ก็ต้องอ่านหนังสือ การแสดงออกถึงการรักการอ่านเป็นชีวิตจิตใจ ย่อมสร้างพลังรักการอ่านไปถึงเด็กหรือบุคคลรอบข้าง เพราะเด็กเป็นวัยที่ชอบเลียนแบบอยู่แล้ว ทุกครั้งที่มองเห็นหนังสือหรือวัสดุการอ่านใดก็ตาม พ่อแม่ต้องจุดประกายให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าหนังสือเป็นเพื่อนที่ดี เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสมควรแก่ การอ่าน การสำรวจบทบาทของพ่อแม่ที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้ลูกมีนิสัยรักการอ่าน พบว่าพ่อแม่กลุ่มนี้จะอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ร้อยละ 69.1 รองลงมา คือ พ่อแม่อ่านหนังสือเป็นตัวอย่างเพื่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ ร้อยละ 30.6 และพ่อแม่ชวนลูกอ่านป้ายราคาสินค้าต่างๆ เมื่อไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 29.4 บทบาทดังกล่าวสามารถสะท้อนถึง ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา คือ พ่อแม่เป็นต้นแบบให้ลูกทำตาม การที่พ่อแม่ชอบอ่านหนังสือ ลูกก็อ่านหนังสือ หากพ่อแม่ชอบแสวงหาความรู้ ลูกก็ชอบแสวงหาความรู้เช่นเดียวกัน (เลี้ยงลูกด้วยการอ่าน. 2554: ออนไลน์)

การอ่านเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ หากเด็กได้รับการส่งเสริมโดยการฝึกฝนอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ เด็กจะมีนิสัยรักการอ่านแล้วพัฒนาความสามารถในการอ่านอีกด้วย (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2549: 12) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู บรรณารักษ์ และผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ในการส่งเสริมและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งเริ่มจากการสร้างนิสัยรักการอ่านจนกระทั่งการสร้างความสามารถในการอ่านให้แก่เด็ก ขจัดปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่าน การสร้างสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลต่อการอ่านที่บ้านและที่โรงเรียน ดังงานวิจัยของดวงพร พวงเพชร (2541: 125) ที่ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

จากครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กล่าวได้ว่า สถาบันครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มามีบทบาทสำคัญที่สุดในการเตรียมความพร้อมในการอ่าน แก่เด็ก หากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง สนับสนุนให้เด็กเลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสมรวมถึงใช้เวลาอ่าน หนังสือแก่เด็กอย่างมีคุณภาพ ฝึกฝนให้เด็กรักการอ่าน และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการอ่านน่าจะช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ดังที่งานวิจัยของนาโซค บุตรน้ำเพชร และ ทิชากร พวงพรม (2550: 42 - 50) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของครู ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดกับนิสัยรักการอ่านของ นักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งให้เห็นว่าการสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ งานวิจัยของ อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: 78) ที่ศึกษานิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รายงานผลว่า สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ในทำนอง เดียวกัน ธนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554: 80 -83) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา และพบว่าบทบาทในการส่งเสริมการอ่านของ ผู้ปกครอง ได้แก่ การจัดมุมหนังสือในบ้าน การดูแลแนะนำและช่วยเลือกหนังสืออ่าน การจัดสรร เวลาอ่านให้แก่เด็ก การมีเจตคติต่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อ การอ่าน การจัดสภาพแวดล้อมการอ่านใน บ้าน และการเป็นต้นแบบในการอ่านของผู้ปกครอง จะส่งผลให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน

จากที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นความสำคัญของบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 3 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 12 - 15 ปี เป็นส่วนใหญ่ เด็กวัยนี้จัดอยู่ในช่วงก่อนวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงหลายด้านทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เกิดความสนใจในสิ่งใหม่ๆ นอกจากนี้ เด็กวัยนี้ยังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทางการรู้ การคิด และสติปัญญา ซึ่งจะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมและสิ่งที่ไกลตนได้มาก เพียเจ (สุพจน์ พันธนียะ. 2535: 13; อ้างอิงจาก Piaget. 1972)

งานวิจัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของเด็กมักใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในกรุงเทพฯ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในภูมิภาค โดยเลือก ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น สำหรับเหตุผลที่เลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเป็นจังหวัดหนึ่งในส่วนภูมิภาคที่ ภาพรวมจังหวัดมีทั้งความเป็นเมืองและชนบท และเมื่อพิจารณาภายในจังหวัดจะพบว่า มีความแตกต่างระหว่างส่วนกลางกับอำเภอรอบนอก มีความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคม และเมื่อจำแนกระดับการศึกษาของประชากรก็มีความแตกต่างกัน มีอาชีพและรายได้ต่างกัน ผู้ปกครองมีความพร้อมในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนแตกต่างกัน จึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นพื้นที่

สำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศของนักเรียนในปกครอง ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง ว่าส่งผลให้นิสัยรักการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการที่จะส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ที่จะก้าวเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ พัฒนาประเทศไทยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงบทบาทในการส่งเสริมการอ่านของผู้ปกครองที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยช่วยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปร่วมกันกำหนดแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 27,623 คน จากโรงเรียนจำนวน 84 โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 27,623 คน รวมทั้งสิ้น 55,246 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 396 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610) คือ 380 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน (ผู้ปกครอง 1 คน ต่อ นักเรียน 1 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษากับผู้ปกครองนักเรียน คือ

1.1 ตัวแปรอิสระ คือ

1.1.1 เพศของนักเรียนในปกครอง ได้แก่

1.1.1.1 ชาย

1.1.1.2 หญิง

1.1.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

1.1.2.1 ไม่เกินระดับมัธยมศึกษา

1.1.2.2 ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส.

1.1.2.3 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.1.3 รายได้ของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

1.1.3.1 รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 7,000 บาท

1.1.3.2 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 14,000 บาท

1.1.3.3 รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 14,001 บาทขึ้นไป

1.2. ตัวแปรตาม คือ บทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครอง

2. ตัวแปรที่ศึกษากับนักเรียน คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ

2.1.1 เพศ ได้แก่

2.1.1.1 ชาย

2.1.1.2 หญิง

2.1.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

2.1.2.1 ไม่เกินระดับมัธยมศึกษา

2.1.2.2 ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส.

2.1.2.3 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2.1.3 รายได้ของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

2.1.3.1 รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 7,000 บาท

2.1.3.2 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 14,000 บาท

2.1.3.3 รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 14,001 บาทขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม คือ นิสัยรักการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน หมายถึง การทำการแสดง หรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยวิธีการต่างๆ ประกอบด้วย การให้ความรู้ การเป็นตัวอย่าง การเสริมแรง การจัดสภาพแวดล้อม

1.1 การให้ความรู้ หมายถึง การอบรมสั่งสอนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพื่อให้เด็กได้รับรู้และปฏิบัติตาม

1.2 การเป็นตัวอย่าง หมายถึง การแสดงพฤติกรรมรักการอ่านของผู้ปกครอง ให้เด็กได้เห็นเป็นประจำจนอาจมีผลให้เด็กกระทำตามหรือเลือกกระทำ

1.3 การเสริมแรง หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความพอใจ จนเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมรักการอ่านตามที่คุณปกครองต้องการ และพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรงจะลดน้อยลงและหายไป

1.4 การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในบ้านรอบ ๆ ตัวเด็ก ให้มีความรู้สึกคุ้นเคยกับการอ่าน ไม่รู้สึกถูกบังคับ มีบรรยากาศ สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมสะดวกสบาย จนทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการอ่าน

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัย

รักการอ่าน จำนวน 36 ข้อ การตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

2. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยซึ่งอาจเป็น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์แก่เด็กในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบ ดูแล อบรมสั่งสอนเด็ก

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

4. นิสัรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความชอบอ่าน หนังสือ ความตั้งใจ ความต้องการที่จะอ่านหนังสือ เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานาน จนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจหรือชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือทุกที่ เมื่อมีเวลาและโอกาส มีความต้องการที่จะอ่านเองโดยไม่มีความจำเป็นมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุดมีเจตคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน

นิสัรักการอ่านในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามนิสัรักการอ่านที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน จำนวน 30 ข้อ การตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1) และแบบวัดนิสัรักการอ่าน มีลักษณะเป็น ข้อคำถามเกี่ยวกับกิจกรรม พฤติกรรมและการปฏิบัติของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน จำนวน 15 ข้อ การตอบเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก

5. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองที่ นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งระดับการศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น

- 5.1 ไม่เกินระดับมัธยมศึกษา
- 5.2 ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส.
- 5.3 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

6. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้รวมของผู้ปกครองที่นำมาเป็นค่าใช้จ่าย แบ่งเป็น

- 6.1 รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 7,000 บาท
- 6.2 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 14,000 บาท
- 6.3 รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 14,001 บาทขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายของการอ่าน
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 1.3 ประโยชน์ของการอ่าน
 - 1.4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน
 - 1.5 ความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัย
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน
 - 2.3 ความหมายของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
 - 2.4 การสร้างนิสัยรักการอ่าน
3. การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
 - 3.1 ความสำคัญของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
 - 3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของนิสัยรักการอ่าน
 - 3.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 1364) ได้ให้ความหมายการอ่านว่า การว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ

พินิตนันท์ บุญพามี (2542: 1) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง ความเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้แล้ว แปลความหมายออกมาได้ ถ้าอ่านไม่เข้าใจจะถือว่าเป็นการอ่านโดยแท้จริงไม่ได้ เนื่องจาก การสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านไม่บรรลุวัตถุประสงค์

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 1) ได้ให้ความหมายว่าการอ่านไว้ว่า ความเข้าใจใน สัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

คุณัญญา อินทรกำแหง (2545: 23) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือ การแปลสื่อความหมายจากอักษรหรือภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวความคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน การอ่านจึงเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำศัพท์หรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันและผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 6) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึงทักษะที่สืบเนื่องมาจากการฟังและการพูด การอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและต้องการความมีสมาธิสูง ผู้อ่านต้องมีความสามารถตีความของสิ่งที่อ่านได้ ขณะเดียวกันต้องสามารถประเมินผลสิ่งที่อ่านโดยนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาใช้เป็นเครื่องตัดสิน

สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีกาญจน์ (2548: 14) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การทำความเข้าใจหนังสือด้วยความรู้ การสังเกต พิจารณาด้วยเขาว์ปัญญารอบด้าน

รุ่งฤดี ภูขมศรี (2549: 1) ได้กล่าวสรุปการอ่านได้ว่า เป็นกระบวนการค้นหาความหมายในสิ่งที่อ่าน จับใจความจากสิ่งที่อ่าน ที่จะเข้าใจภาษา การถอดความจากภาษาเขียนมาเป็นภาษาในความคิด หมายถึงการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์มาเป็นถ้อยคำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านด้วย

ลาวัลย์ สังขพันธ์ (2549: 12) ได้กล่าวความหมายการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการค้นหาความหมายและความเข้าใจสัญลักษณ์ ทั้งสัญลักษณ์ที่เขียนเป็นตัวอักษร และสัญลักษณ์อื่นๆ ที่เป็นสื่อแทนความคิด รูปภาพ เครื่องหมาย ฯลฯ โดยกระบวนการค้นหาความหมายและความเข้าใจเป็นการผสมทักษะหลายด้านเข้าด้วยกันและประเมินค่าเพื่อนำไปสู่องค์ความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้

คุณหญิงแมนมาส ชวลิต (2552: 21) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นการแปลความหมายและความเข้าใจซึ่งมีการแสดงออกโดยใช้สัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ใช้อักษรแทนเสียงต่างๆ แล้วเปล่งออกมาเป็นคำแล้วรวมเข้าเป็นคำ แทนความรู้ทั่วไป ความคิด ประสบการณ์ ข้อมูล จินตนาการ วิชาการทั่วไป อ่านแล้วนำความรู้ไปปฏิบัติได้

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2553: 24) ได้กล่าวความหมายการอ่านไว้ว่า การรับรู้ความหมายและการทำความเข้าใจจากตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ต่างๆ โดยผู้อ่านจะต้องตั้งใจและมีสมาธิเก็บสาระสำคัญหรือรวบรวมความคิดที่มีอยู่ในหนังสือนั้น

จากการศึกษากล่าวสรุปการอ่านได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความจากตัวอักษร คำ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในหนังสือหรือสื่อความรู้อื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจความหมายที่ผู้เขียน

ต้องการสื่อสาร การอ่านเป็นเครื่องมือในการสร้างทักษะทางภาษา การสื่อสาร และการแบ่งปัน ความรู้และความคิด การอ่านนับเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้อ่านและสิ่งที่อ่าน ความสามารถในการรับรู้จากการอ่านขึ้นอยู่กับความรู้เดิม ประสบการณ์ และทัศนคติของผู้อ่าน

ความสำคัญของการอ่าน

การเรียนรู้ที่จะอ่านออกได้อย่างแตกฉานเป็นเรื่องสำคัญ และไม่เพียงเป็นความสำคัญ สำหรับตัวผู้เรียนเอง แต่ยังมีมีความสำคัญต่อผู้อื่นด้วยเพราะการอ่านนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม อันหลายหลากของการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ความสามารถในการอ่านได้อย่างแตกฉาน จะเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งตลอดชีวิตของทุกคน เพราะความสามารถในการอ่านจะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปสู่การขยายความรู้ตลอดชีวิต การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ทำให้เป็นผู้รอบรู้และทันต่อ เหตุการณ์ ช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่านตลอดจนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (วันทนา เมืองจันทร์ 2547 : 24) ดังที่นักวิชาการกล่าวความสำคัญว่า

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549: 9) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่ เกิดจนโตและจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลก ของข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น การอ่านมี ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และสนองความอยากรู้อยากเห็น นอกจากนี้การจะพัฒนาประเทศให้ เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่าน

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ (2549: 31) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่าน หนังสือเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะหนังสือมีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการแข่งขัน ทรัพย์สินทางปัญญาสิ่งสำคัญคือสมองของเรา การสนับสนุนให้เด็กไทยอ่านหนังสือจึงเป็นสิ่งที่ดีและ น่าส่งเสริมอย่างยิ่ง เวลาอ่านหนังสือก็ต้องอ่านหลายๆ ประเภทเพื่อ จะได้เปิดสมองให้เรารอบรู้ หลายๆ ด้าน และควรอ่านหนังสือตั้งแต่เด็กๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้มาก แต่โตแล้วก็อ่านหนังสือได้เพราะ ความรู้ไม่มีคำว่าสิ้นสุด

กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (2553: 43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า เป็นสิ่ง สำคัญสิ่งหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านจะมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษ มักจะมีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิต มากกว่าคนอื่น เพราะการอ่านแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมทุกประเภททุกแห่ง การอ่านจึงมีบทบาท สำคัญในชีวิตของเรา กล่าวว่าการอ่านหล่อเลี้ยงร่างกาย การอ่านหล่อเลี้ยงสมอง

พิศมัย ขวาชัยวี (2553 : 11) กล่าวสรุปว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง เช่น ทำให้ทราบข้อมูลข่าวสารทั่วโลก เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดสมาธิในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความสุขและเพลิดเพลินในการอ่านและในด้านพัฒนาสังคมเนื่องจากการอ่านช่วยในการพัฒนาสติปัญญา สังคมและจิตใจของมนุษย์ให้เจริญงอกงามได้

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปความสำคัญของการอ่านได้ว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ เพราะการอ่านทำให้เกิดสติปัญญา เป็นคนรอบรู้ ทันสมัย ทันโลกและทันเหตุการณ์ต่างๆ อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความสุข ความเพลิดเพลิน จินตนาการ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนสมรรถภาพในการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่านมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาปัญญาและคุณภาพชีวิตของบุคคล มีคุณค่าและประโยชน์หลายประการซึ่งส่งผลไปยังการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ดังที่นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านไว้ดังนี้

สนธิ สัตโยภาส (2545: 93 - 94) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวุ่นสนทนากับใครก็จะร่วมสนทนาได้เข้าใจและเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน

2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญา เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคมฉลาดปราดเปรื่อง และอาจถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและติดตามอ่านก็ได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษาเพราะไม่ว่านักเรียน นักศึกษาจะเรียนวิชาใด ล้วนต้องอาศัยการอ่าน ช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนทั้งสิ้น

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพในทุกอาชีพ ย่อมอาศัยความรู้ความสามารถความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายาม แสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง และวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ประสบการณ์และความสามารถในวิทยาการใหม่ ๆ คือ “การอ่าน”

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหา ซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนแนะนำ

การปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้น มาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาคือใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่อ่าน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหามาได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการดูแลลูก ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น

7. การอ่านทำให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนหลังจากที่ได้เคร่งเครียดกับงานมา

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่าหรือเรียกว่า “การอ่านช่วยฆ่าเวลาให้มีค่า”

ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7-9) ได้สรุปประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ปัจจุบันองค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศ ช่วยกันรณรงค์ให้ทุกคนในโลกนี้ อ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักในความสำคัญของการอ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักจะเสียเปรียบกลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ อาจจะถูกหลอก เสียรู้ได้ง่าย และไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความสุขในการเข้าสังคม “ยิ่งอ่านน้อย ก็เข้าใจน้อย” ดังนั้น การอ่านจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาเพราะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในห้องหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น กิจกรรมในสถานศึกษาร้อยละ 80 - 90 จะต้องอาศัยการอ่านผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่าน จึงจะสามารถร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคมที่ดีนั้นอุปกรณ์สำคัญ คือ “การอ่าน” การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรมและเชาวน์ปัญญาได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเอง ทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ผลที่ตามมาคือ ทำให้สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์ แก่สังคมส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว ประสบการณ์จากการอ่านทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันที

ลาวัลย์ สังขพันธ์ (2549: 16-17) ได้สรุปประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านช่วยให้เข้าใจชีวิตมากยิ่งขึ้น การศึกษาชีวิตหลายแบบจากหนังสือ นับว่าเป็นการเรียนรู้ชีวิตทางอ้อม เนื่องจากในชีวิตจริง มนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความเป็นจริงของชีวิตเพื่อนมนุษย์ได้ทั้งหมด ดังนั้น การอ่านจึงเป็นการช่วยให้เราได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตของผู้อื่นที่ถ่ายทอดมาเป็นตัวอักษร ทำให้นำเรื่องราวชีวิตของผู้อื่นมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของตัวเอง และช่วยให้มีความเข้าใจในชีวิตมากขึ้น

2. การอ่านช่วยให้เราเป็นคนรอบรู้ เป็นคนทันสมัย ทันโลกและทันเหตุการณ์ เพราะหนังสือคือการบันทึกเรื่องราวของอดีต ปัจจุบัน และบางเรื่องยังเป็นการทำนายอนาคตด้วย เรื่องราวเหล่านี้สะท้อนสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนาวัฒนธรรม ประเพณี ดังนั้นการอ่านเรื่องราวเหล่านี้ผ่านตัวหนังสือจึงเปรียบเสมือนการเรียนรู้สภาพสังคมและวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้เป็นอย่างดี การรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะช่วยทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ด้านการเรียนรู้และสร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิตทำให้ผู้อ่านสามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ๆ ได้อย่างมั่นใจ

3. การอ่านช่วยให้เป็นคนที่มีความคิดกว้างไกลมีเหตุผล เนื่องจากหนังสือหรือวรรณกรรมส่วนใหญ่เป็นการบันทึกทัศนคติและแนวความคิดของผู้เขียนไว้ ดังนั้นการรับรู้แนวคิดของผู้เขียนในประเด็นต่างๆ จึงเป็นการช่วยขยายความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเป็นคนที่มีความคิดกว้างไกล รู้จักหาเหตุผลประกอบการคิดและตัดสินใจ

4. การอ่านเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการตอบสนองความต้องการอยากรู้ อยากเห็นของมนุษย์ และยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน บางคนใช้กิจกรรมการอ่านเป็นงานอดิเรก นอกจากนี้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารบางอย่างยังเป็นการเพิ่มรสชาติให้กับชีวิต ทำให้ได้รับรู้ในสิ่งที่อยากรับรู้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเร้าความสนใจ เพราะผู้อ่านสามารถเลือกอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับอารมณ์และความต้องการของตนเองได้ อันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้เราได้รับความสุขใจและสร้างความพึงพอใจในการอาศัยอยู่ในโลก

5. การอ่านช่วยพัฒนาตนเอง เพราะวัตถุประสงค์ขั้นสูงสุดของการอ่าน คือ การนำความรู้ที่ได้มาประมวลเป็นความคิดรวบยอด องค์ความรู้หรือปัญญาที่เกิดขึ้นจากการอ่าน จะช่วยยกระดับความคิด จิตใจและภูมิปัญญาของผู้อ่านให้สูงขึ้น

6. การอ่านช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการวัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศ คือจำนวนผู้อ่านหนังสือออก อีกทั้งในการกำหนดยุทธศาสตร์และสร้างแผนพัฒนาประเทศ ย่อมต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารสัมพันธ์ (Communication media) ซึ่งการอ่านจะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการรับข่าวสารข้อมูลของประชากรในประเทศ การอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยให้ประชากรของแต่ละประเทศเกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับความเจริญก้าวหน้าในวิชาการทุกแขนง ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้แก่ประชากรในประเทศจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคน และเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาบ้านเมือง ดังคำกล่าวของกิลเลท (Gillete) นักวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์ ที่กล่าวไว้ว่า “หากการพัฒนาเป็นเรือและการไม่รู้หนังสือเป็นสมอแล้ว เรือจะแล่นไปได้อย่างไร หากสมอยังคงทอดอยู่”

7. การอ่านช่วยสะท้อนสภาพสังคม หนังสือหรือวรรณกรรมเป็นผลงานที่เกิดจากความรู้ ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนย่อมได้รับอิทธิพลทางทัศนคติและความคิดจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมในยุคสมัยของผู้เขียนเอง ดังนั้น หนังสือจึงมิได้เป็นเฉพาะสื่อที่

นำเสนอสาระความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนความคิดเห็นและความบันเทิงแก่ผู้อ่านเท่านั้น แต่หนังสือยังเปรียบเทียบกับกับกระจกเงาที่สะท้อนสภาพความเป็นไปในสังคมด้านต่างๆ อีกด้วย

จากการศึกษาประโยชน์ของการอ่านข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญา และคุณภาพชีวิตของบุคคล เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ เป็นรากฐานสำหรับการศึกษาและการดำรงชีวิต นอกจากนี้ ความสามารถในการอ่านของบุคคลในชาติยังส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

การที่เด็กมีความพร้อมในการอ่านได้ดี หรือได้รับการเตรียมพร้อมทางการอ่าน มาเป็นอย่างดีย่อมสามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านได้ดีกว่าเด็กที่ไม่ได้รับความพร้อม ดังนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่านเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ดังมีนักวิชาการกล่าวดังนี้

1. ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2536: 25 - 27) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิด ความคิดนี้จะผนวกกับความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ดังนั้นประสบการณ์เดิมนั้นมีผลต่อการอ่านของเด็กอย่างยิ่ง เด็กที่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านเป็นอย่างมาก เพราะคำต่างๆ ที่เด็กได้พบเห็นหรืออ่านจะมีความหมายก็ต่อเมื่อคำนั้นเกี่ยวพันไปถึงสิ่งที่เด็กมีประสบการณ์อยู่แล้ว ประสบการณ์นอกจากจะเป็นตัวประกอบสำคัญ ในเรื่องความพร้อมในการเรียนอ่านแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการอ่านทุกขั้นตอนด้วย เนื่องจากภูมิหลัง ทางประสบการณ์ที่กว้างขวางเป็นสิ่งทำให้เกิดความคิดรวบยอด ในการรู้จักโลกภายนอกได้ถูกต้องและรวดเร็ว เด็กที่มาจากครอบครัวที่ให้ประสบการณ์ดี เช่น ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านหนังสือ มีคนเล่านิทานหรืออ่านหนังสือให้ฟัง ได้ยินเรื่องราวต่างๆ ด้วยภาษาที่ดีได้มีโอกาสเดินทางท่องเที่ยว หรือได้เรียนในโรงเรียนอนุบาล หรือชั้นเด็กเล็ก เป็นต้น เด็กพวกนี้มีแนวโน้มที่จะพัฒนาความสามารถและความสนใจในการอ่านดีกว่าเด็กที่ไม่มีภูมิหลังเหล่านี้เลย

ลักษณะของเด็กที่ด้อยประสบการณ์ มีดังนี้ มีประสบการณ์ทางภาษาน้อย ไม่คุ้นกับคำพูด บทเพลง บทกลอนที่จะนำไปสู่การอ่านในโอกาสต่อไป การรับข่าวสารอยู่ในวงจำกัด ไม่กล้าโต้ตอบแสดงความคิดเห็น ไม่มีคำถามใดๆ

วิธีการแก้ไข พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความสนใจเด็กมากยิ่งขึ้นและต้องไม่ลืมว่าเด็กต้องมีเรื่องราวต่างๆ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ จึงควรเอาใจใส่ต่อคำถามของเด็กและตอบคำถามที่ถูกต้องด้วยความเต็มใจ เปิดโอกาสให้เด็กได้พบปะสิ่งต่างๆ รอบตัวให้มากที่สุด หมั่นชวนคุยเรื่องต่างๆ ที่เด็กสนใจและต้องพูดด้วยภาษาที่ถูกต้องชัดเจน สำหรับควรจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กตามหลักสูตรด้วยเช่นกัน

2. ฐานะทางเศรษฐกิจและลักษณะการดำเนินชีวิตของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพและรายได้ของบิดามารดาและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะดีหรือปานกลางย่อมส่งผลดีต่อความพร้อมในการอ่าน นั่นคือ พ่อแม่จะมีเวลาพูดคุยอ่านหนังสือให้ลูกฟัง เล่านิทานให้ลูกฟัง มีเวลาอ่านหนังสือให้ลูกเห็น เป็นตัวอย่าง และมีทุนทรัพย์พอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่าน หรือให้หนังสือเป็นของขวัญในโอกาสสำคัญๆ ได้ เนื่องจากไม่ต้องใช้เวลาทั้งหมดในการประกอบอาชีพหาเงินเช่นครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนที่ใช้เวลาตลอดทั้งวันไปกับการหาเงินเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานก่อน ฉะนั้นหากปากท้องยังไม่ได้รับการตอบสนอง การที่จะนึกถึงเรื่องการอ่านก็เป็นเรื่องยาก และการดำเนินชีวิตก็มักจะเต็มไปด้วยปัญหามากมายประการอันเป็นผลมาจากความยากจน ความรักความอบอุ่นความเอาใจใส่ที่มีต่อลูกอาจไม่เพียงพอ ลูกๆ อาจเกิดปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ อันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความพร้อมทางการอ่าน ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากครอบครัวอาจเป็นประสบการณ์ทางลบ ไม่ใช่ประสบการณ์ที่จะช่วยพัฒนาทางภาษา ความคิดและสติปัญญา อันเป็นสิ่งที่ต้องสะสมเพื่อความพร้อมทางการอ่าน นอกจากนี้ ครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจยากจนยังขาดเครื่องมือสื่อสารมวลชนที่มีส่วนสร้างประสบการณ์ทางด้านภาษาให้แก่เด็ก อันได้แก่ วิทยุโทรทัศน์ ถึงแม้ว่าวิทยุจะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถมีได้ทุกครอบครัว เพราะราคาไม่สูง แต่วิทยุก็มีข้อจำกัดในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ฟัง เพราะผู้ฟังจะได้ยินแต่ถ้อยคำที่เป็นเสียงเท่านั้น และหากผู้ปกครองไม่ได้สนใจอธิบายความหมายของถ้อยคำต่างๆ ให้เด็กเข้าใจอย่างถูกต้อง ตลอดจนแนะนำการใช้ภาษาที่ถูกต้องแล้ว เด็กก็จะรับเอาภาษาวิบัติที่ใช้กันอยู่ในสังคมและเผยแพร่ต่อไป ผิดกับโทรทัศน์ที่มีภาพและเสียง ซึ่งทำให้เข้าใจง่ายกว่า แต่ก็มีราคาสูง ครอบครัวที่มีฐานะยากจนไม่มีกำลังซื้อจะนั้นฐานะทางเศรษฐกิจและลักษณะการดำเนินชีวิตของครอบครัวจึงส่งผลถึงความพร้อมทางการอ่านอย่างนี้นักการศึกษาค้นคว้ามาแล้ว เช่นเดียวกับที่ วราภรณ์ รักวิชัย (2535:30-34) ระบุว่า พ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะมีโอกาสจัดหาทรัพยากร กิจกรรม และ การอบรมเลี้ยงดูลูกได้มากกว่าและดีกว่าพ่อแม่ที่หาเช้ากินค่ำ

3. ความสนใจและความต้องการเกี่ยวกับการอ่าน

ความสนใจและความต้องการเกี่ยวกับการอ่านของเด็กมีความสำคัญต่อความพร้อมและความสามารถในการอ่านของเด็ก เพราะการอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับกระบวนการอื่นๆ หลายกระบวนการ การเรียนอ่านเป็นเรื่องค่อนข้างยากสำหรับเด็ก ดังนั้น หากเด็กไม่มีความสนใจและความต้องการที่จะเรียนอ่านจริงๆ การเรียนอ่านและการอ่านก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ พ่อแม่ผู้ปกครองและครูจะต้องพยายามเข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคนเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละคน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์พูดคุย หรือใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการ ตลอดจนถามถึงทัศนคติที่เด็กมีต่อการอ่านด้วยและเมื่อทราบแล้วจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม และยังช่วยในการเลือกหนังสือให้เด็กอ่านได้ตามความสนใจและตามความต้องการของเด็ก และเพื่อเพิ่มความสนใจในการเรียนอ่าน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอ่านมากขึ้น ถึงแม้ว่าเด็กจะขาด

องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลถึงความพร้อมในการอ่านบ้าง แต่ถ้าหากมีความสนใจและมีความต้องการที่เรียนอ่านแล้ว ย่อมจะเรียนอ่านได้ ในทางตรงกันข้าม หากเด็กไม่มีความสนใจและไม่มีความต้องการที่จะเรียนอ่านแล้ว ถึงแม้จะมีองค์ประกอบแห่งความพร้อมทางการอ่านครบถ้วน ก็ไม่อาจเรียนอ่านได้ดี

4. อายุและเพศ

อายุและเพศจะมีส่วนสำคัญต่อความพร้อมในการเรียนอ่านหรือการอ่านระยะเริ่มต้น กล่าวคือ เด็กที่เข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่ออายุประมาณ 6 ปี เป็นอายุทางกาย ซึ่งไม่ใช่เป็นองค์ประกอบที่บ่งชี้ถึงความพร้อมทางการอ่านได้ การสอนอ่านให้เด็กอายุเช่นนี้ควรเป็นไปในลักษณะการเรียนการสอนที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคลมากกว่า ดังนั้น การอ่านหนังสือจึงมีความแตกต่างกันตามวัย สำหรับเรื่องเพศ ปกติเด็กผู้หญิงค่อนข้างจะมีวุฒิภาวะเร็วกว่าเด็กผู้ชายที่มีอายุเท่ากัน และมักจะทำกิจกรรมที่ใช้ความสงบได้ดีกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในด้านความพร้อมในการอ่าน โดยธรรมชาติแล้ว เด็กผู้หญิงมักจะพร้อมที่จะอ่านเร็วกว่าเด็กผู้ชาย

ความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัย

ความสนใจและความต้องการในการอ่านของผู้อ่านแต่ละวัยย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่ อายุ เพศ ความถนัดตามธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียน และชุมชน ซึ่งฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 47 - 48) ได้กล่าวถึงความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กวัยนี้ สรุปได้ดังนี้

เด็กวัย 12-14 ปี (ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย) เป็นเด็กก่อนวัยรุ่น ความสนใจในการอ่านจะต้องกว้างขวางมากขึ้น ชอบเรื่องวิทยาศาสตร์ ชีวประวัติบุคคลสำคัญ เรื่องเด็กวัยเดียวกัน เรื่องโรงเรียน กีฬา งานอดิเรก สัตว์ แมลงต่างๆ เรื่องท้องถิ่น ประเพณีพื้นบ้าน

เด็กวัยนี้จะรู้จักวินิจฉัยการอ่าน หาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้อยากเห็น เด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ การทดลองต่างๆ เรื่องที่ขมวดปมให้คิด เรื่องผจญภัยในอวกาศ ประวัติศาสตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ส่วนเด็กหญิงยังสนใจเรื่องในครอบครัว และเริ่มสนใจอ่านหนังสือนวนิยายรัก ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กวัยนี้จะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดีชอบหนังสือที่มีเรื่องมากกว่ารูป ส่วนมาก จะชอบหนังสือขนาดฉบับกระเป๋ (Pocket book) ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนและนิยายสารมากโดยเฉพาะนิยายสารที่มีเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษ

เด็กวัย 15 - 20 ปี (วัยรุ่น) สนใจในเรื่องการแต่งกาย วิธีการเรียนให้เก่ง การจำเป็นคนเก่ง เด่น จิตวิทยาต่างๆ มารยาทในสังคม การวางตัวคบเพื่อน การวางตัวการคบเพื่อน การคบเพศตรงกันข้าม ชอบอ่านเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ การรักษาสุขภาพอนามัย วรรณคดี โคร่งกลอน นิยาย ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก้าวหน้าคอมพิวเตอร์ การทดลอง

เรื่องที่เป็นความรู้ เครื่องบิน จรวด ดาวเทียม เทคโนโลยี เกษตร ภาษา กีฬา การผจญภัยและดนตรี วัยรุ่นทั้งหญิงทั้งชาย ชอบอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือการ์ตูนมาก

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547: 53 - 54) ได้กล่าวถึง ความสนใจในการอ่านของเด็กชายวัย 12 – 13 ปี จะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ ชีวประวัติและหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนวนิยายมากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ขัดแย้งกับความจริง เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลก และเรื่องที่เกี่ยวข้องงานอดิเรก เด็กวัย 14 ปี ความสนใจจะเริ่มพุ่งสูงไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพา ระยะนี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลงแต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มหนังสือรัก ๆ ใคร่ ๆ บ้าง แต่มีการดำเนินเรื่องที่รวดเร็วทันใจ เด็กหญิงคงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่ที่สะท้อนอารมณ์ มักคิดใจเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่าย ๆ เด็กอายุ 15 ปี ตอนนี้ความทุ่มเทในการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน ยังคงชอบอ่านอยู่แต่ไม่ทุ่มเทไปในทางใดทางหนึ่งเหมือนเมื่อก่อน เด็กชายมักชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานอดิเรก และการทดลอง เด็กหญิงยังคงชอบนวนิยาย เด็กอายุ 16 – 17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่าง ผู้ใหญ่ สนใจกับโลกสังคมและปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กจะเปลี่ยนไปตามวัยตาม นอกจากนี้ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงก็มีความสนใจการอ่านหนังสือต่างกัน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ความหมายของนิสัยรักการอ่าน

นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การใฝ่รู้ใฝ่เรียนต่อการอ่านและอ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านทุกอย่างที่เป็นวัสดุสำหรับการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ อ่านได้ทุกสถานที่ ทุกโอกาส แม้แต่อยู่ในห้องสุขา และไม่ปล่อยเวลาว่างไปกับกิจกรรมอื่นใดในการอ่าน (กรมวิชาการ. 2544: 12) ดังมีนักวิชาการได้อธิบายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 86) ให้ความหมายนิสัยรักการอ่านไว้ว่า นิสัยรักการอ่านคือ การชอบอ่านจนเป็นนิสัย สนใจอ่านตลอดเวลา ชอบใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิดทุกประเภททั้งเป็นหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี

อวยพร พานิชและคนอื่น ๆ (2543: 41) อธิบายว่านิสัยรักการอ่าน เป็นความสนใจอ่านอย่างไม่หยุดยั้งจนเป็นความคุ้นชินและไม่มีความรู้สึกฝืนใจที่ต้องอ่านหนังสือ

จากการศึกษาความหมายของนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ว่า เป็นพฤติกรรมชอบอ่านของบุคคลที่ทําเป็นประจำจนเกิดความเคยชินและเกิดเป็นนิสัย ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านสามารถอ่านหนังสือได้หลากหลายประเภท อ่านได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ และนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์

ความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน

ประเทศต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยในการพัฒนาประชากรของชนในชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพและพัฒนาประเทศไปในทางเจริญ ก้าวหน้าหลายประเทศจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสมาคมที่เกี่ยวกับการอ่านขึ้นมีชื่อว่า สมาคมสากลเพื่อการอ่าน (International Reading Association) สมาคมนี้ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มโดยนักการศึกษาชาวอเมริกัน ซึ่งสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทยก็เป็นสมาชิกอยู่ในสมาคมแห่งนี้ด้วย วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ก็คือ ส่งเสริมพัฒนาการอ่าน ศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน เช่น การอ่านช้า อ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจ ไม่ชอบอ่าน ตลอดจนดำเนินการ ค้นหาผู้มีผลงานดีเด่น ในด้านการส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กหรือผู้ใหญ่ (กรมวิชาการ. 2546: 16-17)

เนื่องจากนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมาก ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านมาเป็นเวลาหลายปี ซึ่งจะเห็นได้จากโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งล้วนมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่าน (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2542: 146-165) นิสัยรักการอ่านจะเกิดขึ้นเองในตัวบุคคลยากมาก หากไม่ได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาโดยเฉพาะสำหรับบางคน และการอ่านไม่ใช่กรรมพันธุ์ แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมาก ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นนิสัย อย่างไรก็ตาม นิสัยรักการอ่าน ไม่สามารถจะปลูกฝังได้ในระยะเวลาอันสั้นหรือในผู้ที่พ้นวัยเด็กแล้ว แต่ต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีพ่อแม่ผู้ปกครองและครูเป็นผู้ปลูกฝัง ตลอดจนจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เป็นปัจจัยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 55-56) ได้ให้แนวคิดในการสร้างนิสัยรักการอ่านว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็ก นักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เรื่องเด็กทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายคนได้ค้นพบว่าการสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมาก ควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ของมารดา จึงจะได้ผลดีต่อสมองของเด็กทารก และเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมากก็ต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่านไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต ในหน้าที่การงาน และมีนิสัยรักการอ่านไปจนชั่วชีวิต

จากความสำคัญและประโยชน์ของนิสัยรักการอ่านที่ได้ศึกษามาข้างต้น สรุปได้ว่า นิสัยรักการอ่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคนและประเทศโดยอย่างแท้จริง ดังนั้น การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านจึงต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีผู้ปกครอง พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครู และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน เมื่อผู้อ่าน มีนิสัยรักการอ่านและอ่านบ่อยๆ ก็จะสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีวิตได้

ความหมายของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

นักวิชาการด้านการอ่าน ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ไว้ดังนี้ คุณหญิงแมนมาศ ชวลิต (2542: 72) ได้ให้ความหมายของ การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน คือ การกระทำต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่านและเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและพยายามพัฒนาการอ่านของตนให้ถึงระดับ การอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย

สุพรรณิ วราทร (2550: 14) อธิบายว่าการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน คือ การกระทำ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสนใจ เห็นความสำคัญและชอบอ่านจนเป็นนิสัย การส่งเสริม การอ่าน ดำเนินการได้หลายวิธี เริ่มตั้งแต่สร้างบรรยากาศการอ่านในครอบครัว โดยการอ่านหนังสือเป็น แบบอย่าง จัดหาหนังสือให้เด็กเข้าถึงได้ง่ายและการอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่บ้าน ส่วนโรงเรียนก็มี บทบาทสำคัญในฐานะเป็นแหล่งจัดหา บริการและจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน

อัจฉรา ประดิษฐ์ (2550: 7-9) ซึ่งให้เห็นว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน คือ การส่งเสริมการอ่านซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาต่อเนื่องยาวนาน โดยเฉพาะเด็กในวัย ประถมศึกษาซึ่งเป็นรากฐานแห่งการสร้างนักอ่านในอนาคตอย่างยั่งยืน จึงควรปลูกฝังและบ่มเพาะ นิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กกำลังเป็นวัยซึ่งกำลังเปิดรับสิ่งต่างๆ ซึ่งจะเป็น ความฝังใจที่ ส่งผลอย่างยาวนานและเป็นผู้ใหญ่ที่มีนิสัยรักการอ่าน

จากการศึกษาความหมายของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ว่า เป็นการกระทำ ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมอ่านที่เหมาะสม การจัดเตรียมหนังสือที่ตรงกับ ความต้องการของเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การพาไปห้องสมุด และการกระทำอื่นๆ เพื่อให้ เด็กเกิดความสนใจและเห็นความสำคัญของการอ่านและชอบอ่านจนเป็นนิสัย

การสร้างนิสัยรักการอ่าน

นิสัยรักการอ่านในบุคคลจะพัฒนาขึ้นมาได้ ต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำเป็นนิสัย การอ่าน ควรเป็นกิจกรรมประจำวัน เป็นกิจกรรมต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสมาคม เกี่ยวกับการอ่านชื่อว่า สมาคมสากลเพื่อการอ่าน (International Reading Association) เริ่มต้นโดย นักการศึกษาชาวอเมริกันที่สำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสมาชิกอยู่ในประเทศต่าง ๆ

หลายประเทศ ประเทศไทยก็มีสมาคมพัฒนาการอ่านเป็นสมาชิก วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ก็คือ ส่งเสริมพัฒนาการอ่าน (แม้นมาส ชวลิต. 2544: 77)

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2549: 184 - 187) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้ดังนี้

การสร้างนิสัยรักการอ่าน ทำได้โดยเริ่มจากตนเอง เป็นสิ่งที่ห้งง่ายที่สุดและ ยากที่สุด ที่ง่ายที่สุดเพราะผู้มีพื้นนิสัยรักการอ่านอยู่แล้ว หากได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน คนผู้นั้นก็จะผูกพันกับหนังสือมากยิ่งขึ้น ส่วนที่ยากที่สุด คือ หากเป็นคนที่ไม่สนใจการอ่านเลย การบังคับตนเองให้ทำในสิ่งที่ไม่สนใจ ย่อมเป็นเรื่องยาก

การสนับสนุนของครอบครัว ครอบครัวมีส่วนอย่างมากในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ของเด็ก ยิ่งถ้าพ่อแม่รักการอ่านอยู่แล้ว เด็กจะรู้สึกคุ้นเคยกับหนังสือ ทั้งนี้พ่อแม่จะต้องอนุญาตให้ เด็กสามารถหยิบจับหนังสือที่มีอยู่ในบ้านได้ รวมทั้งสรรหาหนังสือที่เหมาะสมสำหรับวัยของลูก ให้ในโอกาสต่างๆ ให้ลูกได้เป็นเจ้าของหนังสือในบ้านด้วย และวิธีสนับสนุนการอ่านที่ดีที่สุด คือ พ่อแม่อ่านหนังสือไปพร้อมกับลูก อ่านแล้วนำมาคุยกัน ตั้งคำถามให้เด็กคิด ตั้งประเด็นให้เด็กไปค้น มีรางวัลเป็นแรงจูงใจ เด็กก็จะได้รู้จักการอ่านการค้นคว้าและรู้จักประโยชน์ของหนังสือ และเป็น การใช้เวลาในครอบครัวอย่างอบอุ่นและมีคุณภาพ

การสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เด็กจึงเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กยังเยาว์วัย และ ปลูกฝังอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานหลายปี เพื่อให้เป็นนิสัยที่หยั่งรากลึกในพฤติกรรมของเด็ก จนกลายเป็นสิ่งที่ทำโดยอัตโนมัติราวกับการหายใจ การที่จะสร้างนิสัยเช่นนี้ได้ต้องใช้กลวิธีที่ทำให้ เด็กเกิดความประทับใจแบบฝังลึก เพราะสำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็กหากประทับใจในสิ่งใดแล้ว จะเป็นความทรงจำที่ฝังใจไปจนโต หรือแม้แต่ประทับใจไปชั่วชีวิต (อัจฉรา ประดิษฐ์. 2550: 15)

การมีนิสัยรักการอ่านควรจะเริ่มจากพ่อแม่ โดยการอ่านให้ลูกฟังเป็นนิสัย อาจจะ เริ่มจากหนังสือที่มีภาพประกอบก่อนก็ได้ เอาลูกมานั่งตัก อ่านไปชี้รูปให้ลูกเรียนรู้ไป เด็กๆ ได้คุ้นเคยกับหนังสือ เหมือนกับโครงการ บุ๊คสตาร์ท หรือโครงการหนังสือเล่มแรกซึ่งส่งเสริมให้ พ่อแม่อ่านหนังสือให้ลูกฟังตั้งแต่อายุ 6 เดือน การอ่านหนังสือให้ลูกฟังนั้นยังมีส่วนช่วยกระตุ้นเซลล์ สมอง ให้ทำงาน พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กๆ ได้เป็นอย่างดี และยังส่งผลให้เด็กติดโทรทัศน์และ ติดเกมน้อยลงอีกด้วย (สุรชาติพิทย์ รัชชยพงษ์. 2549: 31) ข้อแนะนำนี้สอดคล้องกับที่ เอื้อจิตร สมจิตต์ชอบ (2549: 31) กล่าวว่า พ่อแม่เป็นตัวอย่างที่สำคัญมากสำหรับลูกๆ พ่อแม่ต้องทำให้ลูกๆ เห็น ให้จินตนาการว่าพ่อแม่มักจะอ่านหนังสือตลอดเวลา และควรชักชวนลูกมาอ่านหนังสือไปพร้อมกัน เพื่อให้ลูกซึมซับพฤติกรรมในการรักการอ่านหนังสือ โดยอาจจะเริ่มจากสิ่งใกล้ๆ ตัว หรือหนังสือ ประเภทที่ลูกสนใจก่อน สำหรับโรงเรียนก็มีส่วนที่เสริมต่อจากบ้าน ครูต้องช่วยให้เด็กรู้ถึง ความสำคัญของการอ่านต้องช่วยกันส่งเสริมทั้งจากที่บ้านและที่โรงเรียน

สมาน ลอยฟ้า (2549: 31) กล่าวว่า การอ่านต้องมีตัวอย่างที่ดีให้เด็กๆ เห็นถึง การรักการอ่าน อาจเริ่มจากพ่อแม่พี่น้องหรือคนใกล้ตัวอ่านให้เด็กเห็น รวมทั้งบุคคลที่อยู่ รอบข้างตัวเด็กๆ ด้วย ต้องร่วมมือ ช่วยกันส่งเสริมให้เด็กเห็นถึงคุณค่าของการอ่านหนังสือว่า

มีประโยชน์อย่างไร และจะได้รับอะไรบ้างจากการอ่านหนังสือ ทางโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และคุณครูก็ควรมีส่วนช่วยแนะนำหนังสือที่ดีที่เหมาะสมให้แก่เด็ก แต่ละวัย เพื่อให้เด็ก ๆ ได้รับประโยชน์จากหนังสือได้เหมาะสมกับตัวหนังสือของเด็กอย่างเต็มที่

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ความสำคัญของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีนิสัยรักการอ่าน การรณรงค์ให้เด็กไทยมีนิสัยรักการอ่านจึงพัฒนาไปได้ช้ามาก เนื่องจากขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการรณรงค์ให้ลูกหลานมีนิสัยรักการอ่าน (ดารกา ต้นครองจันทร์. 2547: 7) ในอดีตที่ผ่านมาผู้คนมักละเลยการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กอย่างจริงจัง พ่อแม่มักคิดว่าเป็นเรื่องทางโรงเรียน จึงรอไว้ให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนค่อยเริ่มอ่านหนังสือ นอกจากนี้ บางคนยังเข้าใจผิดว่าการที่เด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ชอบนั้นเป็นเรื่องธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ไม่สามารถปลูกฝังได้จึงปล่อยให้ตามแต่จะเป็นไป ในที่สุด เมื่อเด็กเริ่มเรียนหนังสือก็ถูกปลูกฝังให้อ่าน เรียนหนังสือและทำการบ้าน ที่ครูทุกคนพร้อมใจกันมอบให้ในแต่ละวัยโดยไม่มีการวางแผนร่วมกัน เด็กจึงเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายหนังสือ จนเป็นนิสัย จะอ่านหนังสือก็ต่อเมื่ออยู่ในวัยเรียนและอ่านเฉพาะหนังสือเรียนเท่านั้น (ไพพรรณ อินทนิล. 2546: 90) สอดคล้องกับข้อเขียนของ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 24) ซึ่งกล่าวถึงปัญหาสำคัญประการหนึ่งของนักอ่าน คือ พ่อแม่ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กเป็นอย่างดี เพราะเด็กจะประสบความสำเร็จในการอ่านหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในการส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กมีความสนใจในการอ่านและรักการอ่านมากขึ้น (Bamberger. 1975: 33) นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529: บทคัดย่อ) ยังชี้ให้เห็นว่าเด็กไม่ได้ฝึกทักษะในด้านการอ่าน ทำให้เด็กไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน รู้สึกว่าการอ่านเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ผู้ปกครองที่สร้างบรรยากาศในการอ่านภายในบ้านได้เป็นอย่างดีนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและนิสัยรักการอ่านของเด็กได้ดี เพราะผู้ปกครองสามารถโต้ตอบและเข้าใจอารมณ์ของเด็กได้ดีกว่าบุคคลอื่นๆ

นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่สามารถปลูกฝังสั่งสมบ่มเพาะให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่เด็กโดยจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อฝึกฝนให้เด็กได้มีโอกาสอ่านหนังสืออยู่เสมอ ซึ่งก็ไม่ควรเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หากแต่ควรเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. 2541: 23) ในฐานะของการเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นครูคนแรกของเด็ก นอกจากจะให้ความรักเอาใจใส่ดูแลเด็กแล้ว การปูพื้นฐานด้านการเรียนรู้ให้แก่เด็กก็เป็นเรื่องที่จะเพิกเฉยมิได้ เพราะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่ออนาคตของเด็กโดยตรง วิธีหนึ่งที่จะช่วยปูพื้นฐานการเรียนรู้ให้แก่เด็กก็คือการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (อุตร วงษ์ทับทิม. 2538: 2) บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ให้แก่เด็ก คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เด็กจะรู้สึกอบอุ่นไว้วางใจเมื่ออยู่ด้วยและเด็กจะใช้เวลาอยู่ที่บ้านมากกว่าโรงเรียน (สุปราณี ประคำผอง. 2547: 19) งานของผู้ปกครองที่สำคัญที่สุดคือ การทำให้เด็กรักการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 56) โดยเป็นบุคคลสำคัญในการจัดสถานการณ์และบรรยากาศที่สนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการอ่าน และการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านควบคู่กันไป เพื่อที่จะทำให้เด็กเติบโตเป็นนักอ่านและประสบความสำเร็จในการพัฒนาการอ่านของตนเองต่อไปในอนาคต (ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. 2541: 24)

ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก เพราะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการอ่าน การให้ความรู้ การเป็นแบบอย่าง และการสร้างแรงจูงใจให้เด็กมีความรู้สึกรักอยากอ่านและเห็นคุณค่าของการอ่านว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของตนเองจึงนับเป็นหน้าที่สำคัญ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของนิสัยรักการอ่าน

การอ่านนั้นจัดเป็นทักษะอย่างหนึ่ง ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ เป็นประจำ ก็จะสามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นนิสัยรักการอ่านได้ เด็กที่ได้รับการเตรียมพร้อม ทางด้านการอ่าน มาแล้วเป็นอย่างดี ย่อมสามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านได้เร็วกว่าเด็กที่ขาดการเตรียมความพร้อม ด้านการอ่าน อย่างไรก็ดี พัฒนาการทางด้านความพร้อมในการอ่านของเด็กยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการ เช่น วุฒิภาวะทางด้านสมอง การรับภาพ การออกเสียง วุฒิภาวะทางภาษา ความสามารถในการปรับตัว ประสบการณ์ทางสังคม และสภาพร่างกาย เป็นต้น (ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. 2547: 39-43; อ้างอิงมาจาก Harris. 1970) อาจสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของนิสัยรักการอ่านได้ 4 ประเภท ดังนี้

1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้อ่านเอง ได้แก่ ระดับสติปัญญา วุฒิภาวะและความพร้อม แรงจูงใจ สภาพร่างกาย อายุ เพศ ประสบการณ์เดิม ลักษณะบุคลิกภาพ รวมทั้งสภาพอารมณ์ และความสนใจ สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่มีผลทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการอ่านแตกต่างกัน

2) ปัจจัยเกี่ยวกับเนื้อหาในการอ่าน เช่น ประเภทของเนื้อเรื่อง ความแตกต่าง ในส่วนของเนื้อหาที่อ่าน ความยาวของเนื้อเรื่อง ความยากง่าย สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีความรู้สึกรู้ว่าหนังสือที่ตนกำลังอ่านอยู่นั้นเป็นหนังสือที่สนุกสนาน น่าเรียน น่าอ่าน หรือน่าเบื่อหน่าย ซึ่งมีผลต่อความต้องการอ่านในเวลาถัดไป

3) ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการอ่าน ประกอบด้วยวิธีการฝึกฝนเพื่อช่วยเพิ่มทักษะ ในการอ่าน การท่องจำ การแนะนำการอ่าน การใช้ประสาทรับรู้ในการอ่าน เทคนิคการอ่านเร็ว อ่านจับใจความ การอ่านเพิ่ม การรู้ผลงาน ฯลฯ จะทำให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้แตกฉาน ส่งผลให้มีพัฒนาการอ่านที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

4) ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อพัฒนาการทางการอ่าน หรือสภาพแวดล้อมที่อาจทำให้เด็กขาดความกระตือรือร้นในการอ่าน ซึ่งเกิดขึ้นจากบุคคลที่อยู่รอบข้างเด็ก ทั้งที่บ้าน โรงเรียน หรือสภาพสังคมต่างๆ ไป เช่น เด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม หรือในชนบทที่กั้นดงห่างไกลความเจริญ เด็กที่ต้องรับภาระงานทางบ้านมากเกินไปไม่มีเวลาอ่าน รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาปฏิบัติกับเด็ก การสนับสนุนด้านการอ่านจากโรงเรียนหรือที่บ้าน เป็นต้น

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

ครอบครัวเป็นแหล่งสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองที่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กและมีส่วนรับผิดชอบต่อพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็ก ดังนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองจึงมีหน้าที่สนับสนุนการศึกษาและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้มีขึ้นแก่ลูกหรือเด็กในปกครอง ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนานิสัยรักการอ่านของลูกได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 56-58; ไพพรรณ อินทนิล. 2546: 90-103; มานพ ศรีเทียม. 2543: 47; ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. 2538: 42-51; เยาวลักษณ์ สุวรรณแห. 2546: 43-44; อุรารัตน์ วงศ์ศิลป์. 2542: 88-91; Bamberger. 1975: 33; Johnson. 1979: 63; Judy. 1980: 185; Schmitz. 1997: online)

1. ควรเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการอ่านให้แก่เด็ก ด้วยการอ่านหนังสือให้เด็กเห็นประจำ และต้องอ่านบ่อยๆ อย่างสม่ำเสมอจนเด็กเห็นว่าการอ่านหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน จากนั้น เด็กจะเลียนแบบจากพ่อแม่ ผู้ปกครองที่เป็นนักอ่าน
2. ควรใช้ประโยชน์จากหนังสือในการตอบปัญหาหรือในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้แก่เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง
3. ควรซื้อหนังสือให้เด็กและตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการพาเด็กไปเลือกซื้อหนังสือที่ร้านหนังสือ เพื่อให้ได้หนังสือใหม่ๆ แปลกๆ อยู่เสมอ
4. ควรเลือกอ่านหนังสือที่มีความสนุกสนาน แทนการดูโทรทัศน์ เมื่อเด็กเห็นก็เลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ เพราะเด็กจะมีความรู้สึกว่าการอ่านหนังสือสามารถสร้างความผ่อนคลายได้เช่นเดียวกับการดูโทรทัศน์
5. ควรอ่านหนังสือให้เด็กฟังบ่อยๆ โดยหาจังหวะที่เหมาะสม ให้โอกาสเด็กในการเลือกหนังสือที่จะอ่าน ให้เด็กถือหนังสือและเปิดหนังสืออ่านแต่ละหน้าด้วยตนเอง ในขณะที่อ่านหนังสือให้เด็กฟังควรชี้รูปภาพ หรือพูดคุยเกี่ยวกับภาพในหนังสือและแสดงความกระตือรือร้นขณะอ่าน นอกจากนี้ ควรให้เด็กบรรยายรูปภาพและเล่าเรื่องที่เพิ่งอ่านไปให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฟังอีกครั้งหนึ่ง
6. สามารถสร้างความคุ้นเคยในการใช้คำและภาษาให้แก่เด็กเพื่อให้พัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถทำได้โดยการท่องคำคล้องจองให้

เด็กฟัง หรือร่วมเล่นเกมประสมคำ หรือเลือกชมรายการโทรทัศน์ทางการศึกษาพร้อมกับเด็ก เพื่อที่จะได้อธิบายให้เด็กเข้าใจอย่างถูกต้อง

7. ควรสอนการอ่านให้เด็กโดยตรง เช่น อ่านหนังสือออกเสียงกับเด็กด้วยกันทุกวัน ซึ่งควรเริ่มสอนเมื่อเด็กมีความพร้อม สนใจในการอ่าน และไม่ควบบังคับหรือจ้ำจี้จ้ำไชให้อ่านมากเกินไป

8. ควรเล่านิทานให้เด็กฟัง เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็กแต่ละวัย เพราะการเล่านิทานจะช่วยกระตุ้นใยประสาทเซลล์สมองของเด็กให้เจริญงอกงามแตกกิ่งก้านสาขาได้มาก และเป็นเครื่องชักจูงให้เกิดความต้องการอ่านหนังสือนอกจากนี้ ต้องให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอ่าน อย่าให้เด็กฟังเพียงอย่างเดียว ควรกระตุ้นให้เด็กคิดแต่งเรื่องต่อเติมเรื่องบ้าง เดาเรื่องบ้าง คิดคำถาม-คำตอบบ้าง ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกมีส่วนร่วมและสนุกสนานในการฟังนิทาน

9. ควรแนะนำวิธีเปิดปิดหนังสือ วิธีการอ่านหนังสือให้เด็กฟังและร่วมสนทนากับเด็กเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน ตลอดจนทำให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ด้วยการแนะนำหรือปลุกฝังให้เด็กรู้จักคุณค่าของการอ่านและเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ

10. ควรแนะนำให้เด็กรู้จักแหล่งหนังสือโดยการพาเด็กไปห้องสมุดต่างโดยเฉพาะห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือพาไปร้านหนังสือจำหน่ายหนังสือ เพราะการพาเด็กไปห้องสมุดบ่อยๆ จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการค้นคว้า รู้สึกคุ้นเคย กับการใช้ห้องสมุด ตลอดจนทำให้เด็กได้สัมผัสบรรยากาศของการอ่านและมีอิสระในการคัดเลือกหนังสือตามความสนใจ

11. ควรอธิบายความรู้ให้เด็กๆ เมื่อต้องพาเด็กเดินทางไปสถานที่ต่างๆ ตลอดจนเมื่อเห็นสิ่งของ เครื่องหมาย การกระทำของคนแปลกใหม่ พ่อแม่ควรอธิบายให้เด็กรู้ได้โดยไม่ต้องรอให้เด็กถาม

12. ควรหัดใช้เด็กให้หยิบหนังสือด้วยตนเอง

13. ควรจัดหาเวลา หรือโปรแกรมสำหรับอ่านหนังสือกับเด็กไว้เป็นประจำ ในช่วงใดช่วงหนึ่ง เพื่อช่วยให้เด็กรู้สึกคุ้นเคยกับการอ่านหนังสือมากที่สุด โดยอาจจะจัดชั่วโมงการเล่านิทานก่อนนอน หรือมีเวลาเล่าเรื่องต่างๆ ให้เด็กฟังในช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมในการอ่านของเด็กทุกครั้ง และต้องสร้างบรรยากาศอ่านให้เป็นเวลาแห่งการเรียนรู้

14. สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่เด็กว่า เด็กสามารถอ่านได้ โดยการไม่ตำหนิเมื่อเด็กอ่านผิด แต่จะค่อยๆ สอนในสิ่งที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้ปกครองไม่ควรบ่นว่าทำไมเด็ก ไม่อ่านหนังสือ หรือนำเด็กไปเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นที่ขยันอ่านหนังสือ เพราะเสียงบ่นหรือการเปรียบเทียบเช่นนี้จะทำให้เด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ และเกิดแรงต่อต้านด้านการอ่านหนังสือ บรรยากาศการอ่านที่ไม่ดีจะเกิดขึ้นทันที

15. ควรให้รางวัลเด็กเป็นหนังสือ เพราะจะทำให้เด็กรักหนังสือและรักการอ่าน เช่น ซื้อหนังสือให้เด็กเป็นของขวัญในโอกาสสำคัญๆ และเป็นรางวัลเมื่อเด็กทำสิ่งที่น่าชมเชย

ทั้งนี้ ควรเขียนชื่อของเด็กเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของและสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจแก่เด็กที่ได้รับรางวัลเป็นหนังสือแทนการซื้อของเล่นหรือของอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นและหนังสือทุกเล่มที่ซื้อควรเลือกให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็กแต่ละวัย

16. ควรเสริมแรงด้วยการชมเชย หรือแสดงออกถึงความพอใจด้วยการยิ้มแสดงความดีใจ กอด หรือให้สิ่งของที่เด็กต้องการ หรือแสดงความสนใจด้วยการซักถามเด็กทุกครั้งเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมรักการอ่านหรือสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือได้ถูกต้อง

17. สามารถทำให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือ ด้วยการจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัย ของเด็กมาไว้ที่บ้านตลอดเวลา เช่น เลือกรับหนังสือที่ส่งเสริมความรู้และมีเนื้อหาสาระหลากหลาย หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบและสีสันสดใสสวยงาม นิตยสาร วารสาร หนังสือเพลงสำหรับเด็ก หนังสือโคลงกลอน และหนังสือชุดนิทานพื้นบ้านไว้ให้เด็กอ่านเป็นประจำที่บ้าน เพราะเมื่อเด็กอยากอ่านหรือมีความพร้อมที่จะอ่านหนังสือ เด็กจะได้มีโอกาสหยิบหนังสือมาอ่านเองได้ทุกเมื่อทุกเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้ ลักษณะการจัดเก็บจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กเข้าถึงได้ง่าย ไม่หวงหนังสือ

18. ควรจัดมุมการอ่านหนังสือของเด็กไว้เป็นประจำในมุมใดมุมหนึ่งของบ้าน เพื่อให้เด็กมีโอกาสนั่งหรือนอนอ่านหนังสืออย่างอิสระ และเกิดความรู้สึกสะดวกสบายทุกครั้ง ที่อ่านหนังสือ เช่น มีโต๊ะเก้าอี้ แสงสว่างและอากาศที่เหมาะสมสำหรับการอ่าน มีดอกไม้ รูปภาพ หรือสิ่งของต่างๆ ที่ดึงดูดความสนใจ

19. ต้องรู้จักสะสมหนังสือไว้ที่บ้านและจัดบรรยากาศภายในบ้านเพื่อสนับสนุนให้เด็กมีหนังสือและรู้จักสะสมหนังสือส่วนตัว โดยจัดให้เด็กมีที่สำหรับเก็บหนังสือส่วนตัว ซึ่งอาจเป็นตู้หนังสือ ชั้นหนังสือเล็กๆ หรือจัดห้องสมุดส่วนตัวของเด็กให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความต้องการของเด็ก

20. ต้องเตรียมความพร้อมของห้องนอน เพื่อเอื้ออำนวยให้เด็กเกิดความสะดวก และต้องการอ่านหนังสือบนเตียงนอนหรือภายในห้องนอน เช่น มีมุมหนังสือที่อ่านหนังสือส่วนตัว มีหมอนกว้างและแสงสว่างเพียงพอสำหรับการอ่านหนังสือ

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจำแนกบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือสถาบันครอบครัว ญาติพี่น้อง และผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก ในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การให้ความรู้ หมายถึง วิธีพูดคุย สนทนา อธิบายหรืออบรมสั่งสอนเพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านทางวาจา และการทำในสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการให้เด็กรับรู้และปฏิบัติตาม อันเป็นการชี้แนะแนวทางในวิธีการปฏิบัติให้แก่เด็กโดยตรงว่าพฤติกรรมกรรมการอ่านเช่นใด ที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ควรอ่านเวลาใด และอ่านหนังสือประเภทใด การอบรมสั่งสอนโดยตรงนี้ บิดามารดากระทำได้ในลักษณะที่เป็นทางการ เช่น การเรียกมาคุย ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ประโยชน์หรือโทษของเนื้อหาหนังสือประเภทต่างๆ และ

ในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ คือการพูดคุยกันในระหว่างที่ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ระหว่างรับประทานอาหาร ดูโทรทัศน์ ในระหว่างที่พาเด็กไปเดินเที่ยวตามศูนย์การค้าก็สามารถพูดคุยหรือแนะนำหนังสือดีๆ ที่เพิ่งซื้อหรือพูดถึงหนังสือต่างๆ อยู่บ่อยๆ รวมทั้งการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อสร้างเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เช่น จัดหาหนังสือหรือสนับสนุนด้านการเงินเพื่อให้ซื้อหนังสือ อนุญาตให้ไปอ่านหนังสือกับเพื่อนๆ การพาไปซื้อหนังสือ แนะนำแหล่งหนังสือ เป็นต้น

นอกจากการพูดคุยเพื่อให้เด็กทราบตามความต้องการของบิดามารดาแล้ว ผู้ปกครองยังสามารถสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านโดยการให้ความรักความเอาใจใส่ หมั่นซักถามเด็กเกี่ยวกับการอ่าน เลือกหนังสือให้เด็กตามความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละวัย และแต่ละคนเลือกตามความสามารถในการอ่านและการเข้าใจเรื่องราวที่เด็กอ่าน ไม่ควรเลือกหนังสือที่ตัวเล็กเกินไปหรือหนังสือที่ใช้คำศัพท์ยากๆ เลือกหนังสือที่มีคุณภาพดีทั้งรูปเล่มและเนื้อเรื่อง มีคติสอนใจ มีสาระน่ารู้ และใช้ภาษาสุภาพ (ชูศรี หลักเพชร. 2533: 286-287) ไม่ควรปล่อยให้เด็กอ่านหนังสืออยู่เพียงประเภทเดียว ควรเลือกให้อ่านหลายประเภท เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทุกด้าน ชี้แจงให้เด็กเห็นคุณค่าความสำคัญของการอ่าน ให้ทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและพยายามสร้างกำลังใจให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กรักการอ่าน แต่บิดามารดาต้องไม่บังคับเคี่ยวเข็ญให้อ่านมากจนเกินไป เพราะจะทำให้เด็กเครียด ไม่สบายใจ ผู้ปกครอง ควรช่วยอธิบายหรือให้คำแนะนำเด็กในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาที่เด็กอ่าน สนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กสนใจหรือในเรื่องที่เด็กอ่าน สอนให้เด็กรู้จักหาคำตอบและแก้ปัญหาจากหนังสือ และสนับสนุนให้เด็กไปค้นคว้าหาหนังสือจากห้องสมุด เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรพาเด็กไปดู การจัดนิทรรศการที่ให้ความรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ

การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวนั้น ผู้ปกครองควรตอบสนองในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็ก โดยยอมลงทุนทั้งทางด้านทุนทรัพย์และเวลาให้แก่เด็ก เริ่มต้นจากที่บิดามารดาควรมีความรู้และตระหนักในบทบาทของตนเองที่มีต่อการให้ความรู้แก่เด็ก เชื่อว่าตนเองสามารถช่วยแนะนำเด็กให้ทราบถึงประโยชน์จากการอ่าน และให้หลีกเลี่ยงผลเสียที่จะได้รับจากการอ่านเนื้อหาที่ไม่มีประโยชน์ ผู้ปกครองควรสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านโดยการเลือกหาหนังสือที่เป็นประโยชน์และเหมาะกับวัยของเด็กและเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามรสนิยมในปริมาณและกาลเทศะที่ตนเองพอใจ

2. การเป็นตัวแบบ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กพบเห็นและอาจมีผลให้เด็กเลือกกระทำตามอย่าง การที่เด็กเลือกกระทำตามอย่างนี้ เรียกได้ว่าเป็นการเลียนแบบ การเลียนแบบจึงเป็นลักษณะที่เด็กกระทำตามอย่างพฤติกรรมต่างๆ ที่บิดามารดาหรือตัวแบบแสดงออกมาให้เด็กได้รู้ ได้เห็น อาจมีอิทธิพลให้เด็กได้เลียนแบบนิสัยหรือพฤติกรรมที่ผู้ปกครองต้องการหรือไม่ต้องการให้มีในตัวเด็กก็ได้ เพราะเด็กจะเลียนแบบและเกิดความรู้สึกในทางบวกและลบต่อการปฏิบัติของผู้ปกครอง ทั้งที่เป็นไปโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ และถ้าการปฏิบัติของผู้ปกครองขัดแย้งกับการอบรมสั่งสอน ก็มักทำให้การอบรมสั่งสอนไม่ประสบ

ผลสำเร็จตามที่ผู้ปกครองต้องการ เด็กจึงมักเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ด้วยการเลียนแบบการกระทำของผู้ปกครองได้พอๆ กับคำพูดที่ใช้อบรมสั่งสอน และเมื่อเด็กได้พบเห็นหรือเลียนแบบพฤติกรรมแสดงออกให้เด็กเห็น มีผลต่อการเลียนแบบของเด็ก 3 ประการด้วยกัน (Bandura. 1986: 120) คือ

2.1 การที่เด็กเห็นพฤติกรรมของผู้ปกครองแล้วทำให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ ที่ไม่เคยแสดงมาก่อน

2.2 พฤติกรรมของผู้ปกครองอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กที่มีอยู่ก่อนแล้วโดยอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงซึ่งขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรมที่ปกครองแสดงออก

2.3 การได้เห็นพฤติกรรมของผู้ปกครอง ช่วยให้เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมที่ตนมีแนวโน้มจะแสดงออกได้ง่าย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของบิดามารดา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมใหม่ของเด็ก การเลียนแบบจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังที่การศึกษาของปิยากร แสงบัวท้าว (2547: 54-57) ซึ่งทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีนิสัยรักการอ่านน้อย จำนวน 20 คน ซึ่งได้รับการสุ่มตัวอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมซักถามถึงข้อสงสัย และสามารถอภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครที่มีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ ทั้งนี้เพราะเทคนิคแม่แบบเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้นักเรียนเกิดการสนใจ จดจำ เกิดทัศนคติและเลียนแบบพฤติกรรมที่สังเกต และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันโดยเด็กจะเริ่มเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลรอบตัว

จึงเห็นได้ว่าการเลียนแบบมีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงหรือสร้างพฤติกรรมใหม่ของเด็ก พฤติกรรมใหม่ๆ ที่เด็กแสดงออกมาอาจเกิดขึ้นจากการที่เด็กสังเกตหรือเรียนรู้พฤติกรรมของบิดามารดาทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้นการเลียนแบบจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามโดยไม่รู้สึกรู้ว่ากำลังถูกชักจูง และเป็นการสร้างนิสัยที่ต้องการให้มีในเด็กได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ; และเพ็ญแข ประจวบจณีกร. 2524: 48) การที่บิดามารดาสามารถแสดงนิสัยรักการอ่าน โดยการใช้ประโยชน์จากหนังสือในการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินชีวิตรประจำวันสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้เห็น และบิดามารดาเองก็ควรจัดหาหนังสือไว้สำหรับอ่านประกอบด้วย เช่น หนังสือเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้าน ตำราทำอาหาร นอกจากนี้ บิดามารดาควรมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ต่อหนังสือ และแสดงให้เด็กเห็นว่าบิดามารดาชอบอ่าน สนใจอ่าน หรือมีนิสัยรักการอ่านอยู่อย่างสม่ำเสมอ

3. การเสริมแรง หมายถึง การใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้รับเกิดความพอใจแล้ว ทำให้เพิ่มความถี่ของพฤติกรรมที่ต้องการ โดยมีหลักว่าพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงจะทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น โดยปกติแล้วเด็กๆ มักชอบและต้องการให้ผู้ปกครองชมเชย ให้รางวัลหรือ

แสดงท่าทีความรู้สึกยอมรับ ชื่นชมและพอใจ ซึ่งจะเป็นกำลังใจและผลย้อนกลับให้เด็กเรียนรู้ว่า สิ่งที่ทำนั้นถูกต้องเหมาะสม โดยผู้ปกครองต้องให้ความเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของเด็ก การเสริมแรงสามารถทำได้หลายแบบโดยไม่ต้องหาหรือสร้างภาระให้แก่ผู้ปกครอง เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทาย สนใจใต้อาาม สนใจในสิ่งที่เด็กพอใจ สนใจฟังเมื่อเด็กอ่านหนังสือให้ฟัง เป็นต้น (อารี พันธุ์ณี. 2540: 17-19) การเสริมแรงดังกล่าวจะทำให้เด็กเกิดกำลังใจ พอใจ สร้างความกระตือรือร้น เกิดความต้องการอ่านหนังสือ ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง เด็กได้เรียนรู้ว่าการอ่านหนังสือนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้เด็กมีความต้องการซ้ำๆ อีกในโอกาสต่อไป

การเสริมแรงมี 2 วิธี คือ การเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ ตามรายละเอียดดังนี้ (ประเทือง ภูมิภักทราคม. 2540: 51-54)

การเสริมแรงทางบวก หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมโดยให้สิ่งที่คุณต้องการ เช่น อาหาร วัตถุ สิ่งของ คำยกย่องชมเชย และการใช้พฤติกรรมที่คุณพอใจมากที่สุด มาเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเป้าหมาย รวมทั้งการแสดงผลพฤติกรรมเพื่อให้รับรู้ว่าสิ่งที่กระทำไปแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร เป็นต้น หลักในการเสริมแรงทางบวก คือ ต้องเสริมแรงทันทีหลังจากเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย มิใช่เสริมแรงเป็นบางครั้ง และควรบอกถึงเงื่อนไขของการได้รับการเสริมแรงด้วยว่าคุณต้องแสดงพฤติกรรมอะไร และในสภาพการณ์ใดจึงจะได้รับตัวเสริมแรง ซึ่งการเสริมแรงจะได้ผลดียิ่งขึ้นเมื่อมีการใช้ตัวแบบ หรือตัวชี้แนะควบคู่ไปด้วย เพราะทำให้บุคคลได้เรียนรู้จากตัวแบบว่าควรกระทำพฤติกรรมเช่นใดจึงจะได้รับการเสริมแรง

การเสริมแรงทางลบ หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรม โดยกำจัดสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ออกไป ซึ่งจะช่วยให้คุณพ้นจากสภาพที่อึดอัด ทรมาน ไม่สบายกายหรือไม่สบายใจ ผู้รับจะรู้สึกพอใจหรือความไม่สะดวกสบายจะหมดไป สิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การถูกแยกให้อยู่โดดเดี่ยว การถูกลงโทษ การกักบริเวณ ฯลฯ วิธีการเสริมแรงทางลบมีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมพฤติกรรมเป้าหมาย แต่อาจมีผลข้างเคียงที่ไม่ปรารถนาได้มาก จึงไม่เป็นที่นิยมเท่า การเสริมแรงทางบวก

การเสริมแรงมีผลต่อการเสริมสร้างพฤติกรรม เช่น ตัวอย่างจากงานวิจัยของ ศิวพร พุกษชาติ (2548: 65-67) ซึ่งทำวิจัยเชิงทดลองโดยนำผลการใช้เทคนิคเบียร์รถกรและเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมจัดเป็นเทคนิคการเสริมแรงทางบวกที่จะนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาผลทางการเรียนให้สูงขึ้นในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 6 คน ที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการเรียนจากการสังเกตของครูประจำชั้น กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย (1) แบบสังเกตและบันทึกและพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการเรียน 3 ด้านได้แก่ การเข้าเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมายในเวลาเรียน และการส่งงาน (2) แบบสำรวจตัวเสริมแรงที่ชอบ (3) โปรแกรมการใช้

เทคนิคเบี่ยงรกรควบคุมคู่กับเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับเทคนิคเบี่ยงรกร ควบคู่กับการเสริมแรงทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยการพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน โดยรวมด้านการเข้าเรียน ด้านการทำงานที่ได้รับมอบหมายในเวลาเรียน และด้านการส่งงาน ในระยะปรับพฤติกรรมสูงกว่า ระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถนำหลักการเสริมแรงมาใช้สำหรับเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านด้วยการชมเชย ให้รางวัลหรือให้กำลังใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองควรเสริมแรงทุกครั้งที่เด็กอ่านหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กอ่านหนังสือเองโดยที่ผู้ปกครองไม่ได้สั่ง ขวนขวายที่จะอ่าน รู้จักรักษาถนอมหนังสือ ฯลฯ เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ ผู้ปกครองสามารถเสริมแรงได้โดยการโอบกอดชมเชยให้กำลังใจ รวมทั้งจัดหาหนังสือดีๆ ที่เหมาะสมกับความสนใจของเด็กมาไว้ในห้องสมุดที่บ้านเพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้หยิบอ่านอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

4. การจัดสภาพแวดล้อม ย่อมมีผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็ก โดยจัด

สภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็กเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกคุ้นเคยกับการอ่าน มีความสะดวกและพึงพอใจที่จะอ่านไม่รู้สึกรำคาญกับบั้งค้ำหรือเตียงแคเรียด ทุกคนในครอบครัวสามารถสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านได้โดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

- 4.1 ผู้ปกครองต้องมึนิสัยรักการอ่านและสร้างเสริมให้เด็กรักการอ่าน
 - 4.2 ปลุกฝังให้เด็กตระหนักถึงประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน
 - 4.3 สร้างบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน
- สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ดังที่

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2542: 35-41) ได้กล่าวว่า บรรยากาศที่อบอุ่นภายในบ้านมีส่วนต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว การที่ผู้ปกครองสร้างบรรยากาศให้เด็กรู้สึกที่บ้านมีความรักความอบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกว่าการอ่านหนังสือที่บ้านเป็นสิ่งที่ตนเองชอบไม่รู้สึกรำคาญและมีความสุขที่ได้อ่าน นอกจากนั้น ควรจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการอ่าน ห้องมีแสงสว่างพอเหมาะ มีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นเก็บหนังสือของเด็กที่เป็นสัดส่วน รวมทั้งให้เด็กได้มีโอกาสอ่านหนังสือ

การที่บิดามารดาหรือบุคคลอื่นในบ้านซื้อหนังสือมาอ่าน หรือบอกรับเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร นอกจากจะทำให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างแล้ว ยังนับว่าเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน และควรจัดวางหนังสือต่างๆ ในที่ที่เด็กนำมาอ่านได้ทันที เช่น บนโต๊ะในห้องนั่งเล่น บนพื้นใกล้เตียงนอน เป็นต้น แต่ต้องไม่บั้งค้ำให้เด็กอ่านหนังสือ และในกรณีที่มีการให้รางวัล หรือของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ ผู้ปกครองอาจจัดรางวัลเหล่านั้นเป็นหนังสือที่เหมาะสมหรือน่าสนใจสำหรับเด็กแต่ละคน ซึ่งควรพิจารณาว่าเด็ก มีเพศและวัยอยู่ในช่วงของพัฒนาการและความสนใจอย่างไร รวมทั้งเลือกหนังสือที่ตรงกับ ความสนใจเฉพาะเด็กด้วย เช่น อาจเป็นหนังสือเกี่ยวกับสุนัข ชีวิตสัตว์ใต้น้ำ เรื่องเกี่ยวกับโลกดึกดำบรรพ์หรือไดโนเสาร์ หรืออาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ที่ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายส่วนใหญ่สนใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก 4 ด้าน คือ การให้ความรู้ การเป็นตัวแบบ การเสริมแรง และการจัดสภาพแวดล้อม ซึ่งถ้าทำควบคู่กันไปให้มีความสอดคล้องและสม่ำเสมอ จะสามารถส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นแก่เด็กและทุกคนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองทุกคนควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปลูกฝังและสร้างนิสัยรักการอ่านเพื่อให้เด็กรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

มอร์โร (Morrow. 1983: 221 - 230) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียนกับความสนใจในการอ่านของเด็กอนุบาล โดยจำแนกเด็กที่มีความสนใจการอ่านออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสนใจการอ่านในระดับสูงและกลุ่มที่มีความสนใจการอ่านในระดับต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนอนุบาลจำนวน 21 ห้องเรียนโดยใช้แบบสอบถามถามผู้ปกครองของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงมีความสนใจหนังสือมากกว่าเด็กผู้ชาย เด็กกลุ่มสูงชอบดูหนังสือมากกว่า พ่อแม่กำหนดกฎเกณฑ์ในการดูโทรทัศน์ เด็กเป็นสมาชิกของห้องสมุดโดยที่พ่อแม่พาไปห้องสมุดมากกว่ากลุ่มต่ำเด็กในกลุ่มสูงจะมีพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ในขณะที่พ่อแม่ของเด็กกลุ่มต่ำอ่านหนังสือให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่า และพบว่าพ่อแม่ของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ในกลุ่มต่ำในบ้านของเด็กกลุ่มสูงจะมีจำนวนหนังสือของเด็กมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำ

นิวแมน (Neuman. 1986: 338-339) ศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในบ้านที่มีผลโดยตรงกับการใช้เวลาว่างของนักเรียน เกรด 5 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เกรด 5 จำนวน 254 คน และผู้ปกครองจำนวน 84 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียน เกรด 5 อ่านหนังสือ ในเวลาว่างเฉลี่ย 2.33 เล่มต่อเดือน เด็กผู้หญิงอ่านมากกว่าเด็กผู้ชาย เวลาว่างในการอ่านแต่ละครั้ง เฉลี่ย 15 นาที ต่อวัน เด็กมักจะใช้ช่วงเวลาก่อนนอนและช่วงเวลาพักผ่อนกับครอบครัว เป็นช่วงเวลาในการอ่านมากที่สุด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการอ่านสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็ก

โบลท์ (Bolt. 1992: Abstract) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเลือกหนังสือไว้ที่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ที่ตั้งของโรงเรียน (ในเมืองและในชนบท) เพศ ระดับชั้นเรียน และอายุ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียน รวมถึงการศึกษาตัวแปรจากครอบครัวด้านนิสัยรักการอ่านของบิดามารดา พี่เลี้ยง ความคาดหวังของบิดามารดา การใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็ก การเข้าถึงและการใช้วัสดุในการอ่าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เกรด 4, 6 และ 8 จำนวน 314 คน จากโรงเรียนในเมืองนิวยอร์กแลนด์และเมืองลาบราเดอร์ ประเทศแคนาดา โดยเป็นโรงเรียนในเมือง 2 โรงเรียนและโรงเรียนในชนบท 5 โรงเรียน

รวม ไปถึงผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนดังกล่าวด้วย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้านของนักเรียนมีอิทธิพล ในทางบวก ต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญคือ ระดับการศึกษาของบิดามารดา สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำได้แก่ นิสัยรักการอ่านของบิดามารดา การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากวัสดุเพื่อการอ่าน และความคาดหวังของบิดามารดา

ลิว (Liu. 1992: Abstract) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย ภูมิหลังของครอบครัว การกระตุ้นจากครอบครัว เวลาในการอ่าน และลักษณะทางจิตสังคม ได้แก่ ความวิตกกังวล มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจในการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับไฮสคูล จำนวน 1,849 คน แบ่งเป็นนักเรียนหญิง 1,003 คน นักเรียนชาย 846 คน จากผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังของครอบครัว มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตนและเวลาในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน การกระตุ้นจากครอบครัวและแรงจูงใจในการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ส่วนความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการอ่าน

สเตลเทนแคมป์ (Steltenkamp. 1992: Abstract) ศึกษาทัศนคติและนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับไฮสคูล จากการสอบถามสิ่งที่อ่าน ความพึงพอใจ สภาพแวดล้อมในการอ่าน จากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการอ่านสิ่งพิมพ์มาก โดยอ่านนิตยสารมากที่สุด นักเรียนที่อ่านมากเป็นผู้ชอบอ่านและได้รับการส่งเสริมให้รักการอ่านจากที่บ้าน นักเรียนเหล่านี้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีเพื่อน ๆ ชอบอ่าน นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสนใจอ่านขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือและความสนใจของเพื่อน ประสบการณ์จากการอ่านที่ร่วมกับครอบครัวและเพื่อนมีส่วนช่วยให้เกิดความชอบอ่านในห้องเรียนอีกด้วย

ชอร์ว (Shaw. 2008: Online) วิจัยเรื่องการพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กตั้งแต่อนุบาลจนถึงเกรด 2 โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ และศึกษาจากกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ผลจากการวิจัยและสำรวจพบว่าผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือที่บ้านและในชีวิตประจำวันเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านการอ่านและทักษะการอ่านผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเขียนจดหมาย การอ่านป้าย การเล่นเกม การอ่านคำ เป็นต้น ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีลูกมีปัญหาด้านการอ่าน หรือในเกรด 2 ที่อ่านหนังสือไม่คล่องก็จะใช้กิจกรรมเหล่านี้เป็นตัวช่วยเป็นประจำทุกวันทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น

คริสติน่าและลูซี่ (Christina ; & Lucy. 2010: Online) วิจัยเรื่องการอ่านของเยาวชนที่มีอายุ 8 – 12 ปี ในประเทศอังกฤษ ในด้านความสำคัญของสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนของครอบครัว โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยและสำรวจพบว่าเยาวชนที่ได้รับการสนับสนุนการอ่านจากครอบครัว เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ที่ผู้ปกครองคอยให้การสนับสนุนการอ่าน เช่น การที่เด็กได้มีโอกาสเป็นเจ้าของหนังสือ ผู้ปกครองจัดหนังสือไว้ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร มีพ่อแม่เป็นแบบอย่างการอ่าน ครอบครัวร่วมสนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กอ่าน ทำให้เด็ก

มีความสุขกับการอ่านและเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านทำให้มีความรู้สึกรักอยากอ่านสม่ำเสมอ และมีความรู้สึกรักว่าการอ่านมีความสำคัญและทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองนักเรียน ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เมื่อพิจารณาระเบียบวิธีวิจัย พบว่า งานวิจัยทั้งหมด เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาเป็นนักเรียนหรือเยาวชนและผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามนักเรียนและผู้ปกครอง งานวิจัยเหล่านี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริม สนับสนุนการอ่านของเด็ก และมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้นิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมบทบาทของผู้ปกครองต่อความสนใจรวมถึงนิสัยรัก การอ่านของเด็ก ผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีบทบาท ในการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัย รักการอ่านด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้หนังสือแล ะการส่งเสริมการอ่าน การเข้าใจนิสัยรักการอ่านของเด็ก การเป็นแบบอย่างการอ่าน และการทำให้ เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ซึ่งผู้ปกครองต้องคอยสนับสนุนการอ่านให้แก่เด็กจนเด็กเกิดนิสัย รักการอ่าน

งานวิจัยในประเทศ

ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจาก ครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม ด้านการให้ความรู้ การเป็นตัวแบบ และการจัดสภาพแวดล้อมสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มี สถานภาพที่พ่อกาตัยแตกต่างกันได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยมีการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยรวมด้าน การเป็นตัวแบบ และการจัดสภาพแวดล้อมสูงกว่า นักเรียนที่บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยมีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา และนักเรียนที่มี รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกัน สำหรับนักเรียนที่อยู่ใน ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ นักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่มีที่พัก อาศัยแตกต่างกันมีนิสัยรักการอ่านที่ไม่แตกต่างกัน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จากครอบครัวทั้ง 4 ด้าน สามารถทำนายนิสัยรักการอ่านได้ดีกว่าการส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว ด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทำนายนิสัยรักการอ่านได้สูงกว่าด้านอื่นๆ

ปราณี รัตนะ (2541: 44 - 46) ศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียน และเปรียบเทียบ นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามตัวคัตสรร

ได้แก่ เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ย ที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา สภาพการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 454 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนไม่แตกต่างกันในตัวแปรด้านที่อยู่อาศัยปัจจุบันของนักเรียน นักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยอธิบายได้ว่าสาเหตุ ที่นักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกันสาเหตุอาจมาจากสภาพแวดล้อมในจังหวัดเชียงรายไม่เอื้ออำนวยต่อการอ่าน เช่น ร้านขายหนังสือมีน้อย กิจกรรมการส่งเสริมการอ่านไม่ค่อยมี นอกจากสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่ส่งเสริมการอ่าน ไม่มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการอ่านแล้ว ภายในครอบครัวของนักเรียนเองก็ไม่มีกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ทำให้นักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีนิสัยรักการอ่าน ไม่แตกต่างกัน

ถาวร บุบผางษ์ (2546: 56 - 57) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยและน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผล ต่อนิสัยรักการอ่านจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 605 คน จากการสุ่มตัวอย่างสองขั้นตอน ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว ได้แก่ เพศของนักเรียน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาของผู้ปกครอง การศึกษาระดับอนุปริญญาของผู้ปกครอง การศึกษาระดับปริญญาของผู้ปกครอง ความเชื่อในความสามารถของตนเอง การส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครอง การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครอง และการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวกและทางลบโดยมีตัวแปรด้านการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองกับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันสูงสุด และตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านทั้งสิ้น โดยตัวแปรด้านการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์สูงสุด มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ณัฐวดี แซ่ตั้ง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น : กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัด กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านทั้งในภาพรวมและรายด้าน คือ การควบคุมตนเองส่งเสริมการอ่านจากครอบครัวและการมีแบบอย่างการอ่านที่ดีจากเพื่อน

พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย จำนวน 334 คน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับปานกลาง การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัวและจากโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนคติต่อการอ่านอยู่ในระดับดี ระดับการศึกษาและรายได้รวมของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อนิสัย

รักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเป็นแบบอย่างในการอ่านของบิดา มารดา ครูและเพื่อน การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัว จากโรงเรียนและทัศนคติต่อการอ่านมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สกุณี เกรียงชัยพร (2548: 61-70) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่าน พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ การสนับสนุนการอ่านจากผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการอ่านของครูและตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือการสนับสนุนด้านการอ่านของครู แรงจูงใจในการอ่าน

กิจชัย วงศ์ราช (2549: 50) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ที่มีผลการเรียน ดี ปานกลาง พอใช้ จำนวน 18 คน ด้านปัจจัยเกี่ยวข้องกับบทบาท และการส่งเสริมการปลูกฝัง กระตุ้น รักการอ่านหนังสือโดยสถาบันครอบครัว พบว่า พ่อแม่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริม ปลูกฝัง เป็นอย่างที่ดีในการอ่าน ส่วนญาติพี่น้องที่ไม่ได้อยู่ด้วยกันพบว่า ส่วนใหญ่สนับสนุน กระตุ้นถ้อยคำ แต่ส่งผลต่อการอ่านไม่มากเท่าพ่อแม่

พลวัตร บรรดาศักดิ์ (2549: 60) ได้ศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 373 คนโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ทัศนคติต่อการอ่าน สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว และระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นาโฆด บุตรน้ำเพชร และทิชากร พ่วงพรม (2550: 47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของครู ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการอ่านจะมีนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะนิสัยรักการอ่านไม่ใช่ทักษะหรือพรสวรรค์ที่เกิดขึ้นเองตามชาติ ไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม แต่เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ เพราะมิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมากำเนิดแต่จะต้องปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็ก

สันติกา ดวงจิต (2552: 129) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ถึง เขต 4 ผลการศึกษาพบว่าการสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อนิสัยรัก

การอ่าน กิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ปกครองที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การเป็นแบบอย่าง การสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านการอบรมสั่งสอนตลอดจนการเสริมแรงโดยการให้รางวัล การชมเชยเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กในปกครองมีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้น บ้านหรือครอบครัวจึงเป็นสถาบันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: บทคัดย่อ) ศึกษานิสัยรักการอ่านสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียน 696 คน คัดเลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับกลาง และเมื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านตามตัวแปร คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้น ไม่พบความแตกต่าง ในขณะที่สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านกับสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ธนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการสร้างและพัฒนานิสัยรักการอ่านในเด็กต่าง ๆ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของการอ่าน 2) เจตคติเชิงบวกของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่าน 3) บทบาทการส่งเสริมการอ่านของบุคคลในครอบครัว 4) บทบาทของผู้ปกครองในการดูแล แนะนำ และช่วยเหลือหนังสือที่มีคุณภาพให้เด็กอ่าน 5) การจัดสรรเวลาสำหรับการอ่าน 6) เจตคติเชิงบวกของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีต่อการอ่าน 7) ผู้ปกครองเป็นต้นแบบในการอ่าน และ 8) สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านในบ้าน

สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554 : 65-68) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 101 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้ปกครองที่มีอาชีพหลักต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีรายด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านการให้ความรู้ และด้านการเป็นต้นแบบ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน พบว่า ไข่ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า เพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และยังพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน งานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า นิสัยรักการอ่านของเด็กเกิดขึ้นได้จากบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในด้านการให้ความรู้ การเป็นแบบอย่าง การเสริมแรง และการจัดสภาพแวดล้อมการอ่านที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเด็ก การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมากที่สุด



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 27,623 คน จากโรงเรียนจำนวน 84 โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 27,623 คน รวมทั้งสิ้น 55,246 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 396 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 606-610) คือ 380 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 ดำเนินการการสุ่มโรงเรียน ในแต่ละอำเภอภายในจังหวัดขอนแก่น รวม 20 อำเภอ (ยกเว้น อำเภอสีชมพู อำเภอพระยืน และกิ่งอำเภอชำสูง เพราะได้ย้ายไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น) แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ภายในแต่ละอำเภอ อำเภอละ 1 โรงเรียน จะได้โรงเรียนทั้งหมด 20 โรงเรียน

1.1.2 กำหนดโควตา (Quota) ในการสุ่มโรงเรียนละ 20 คน ให้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ทั้งหมด 20 โรงเรียน เป็นนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 400 คน แต่มีความสมบูรณ์สามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 396 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและอำเภอ

ที่	อำเภอ	ชื่อสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
			ม. 2	ม. 3	รวม	ม. 2	ม. 3	รวม
1	อำเภอเมืองขอนแก่น	กัลยาณวัตร	618	580	1,198	10	10	20
2	อำเภอกระนวน	ศรีกระนวนวิทยาคม	614	535	1,149	10	10	20
3	อำเภอน้ำพอง	น้ำพองศึกษา	561	585	1,146	10	10	20
4	อำเภอชุมแพ	ชุมแพศึกษา	568	529	1,097	10	10	20
5	อำเภอหนองเรือ	หนองเรือวิทยา	504	467	971	10	10	20
6	อำเภอบ้านไผ่	บ้านไผ่	492	450	942	10	10	20
7	อำเภอภูเวียง	ภูเวียงวิทยาคม	431	481	912	10	10	20
8	อำเภอมัญจาคีรี	มัญจาคีรีศึกษา	484	383	867	10	10	20
9	อำเภอชนบท	ชนบทศึกษา	381	323	704	10	10	20
10	อำเภอพล	พล	245	312	557	10	10	20
11	อำเภออุบลรัตน์	อุบลรัตน์พิทยาคม	264	257	521	8	8	16
12	อำเภอหนองสองห้อง	หนองสองห้องวิทยา	226	200	426	10	10	20
13	อำเภอบ้านฝาง	ฝางวิทยายน	190	213	403	10	10	20
14	อำเภอแวงน้อย	แวงน้อยศึกษา	200	188	388	10	10	20
15	อำเภอแวงใหญ่	แวงใหญ่วิทยาคม	161	148	309	10	10	20
16	อำเภอภูผาม่าน	ภูผาม่าน	135	169	304	10	10	20
17	กิ่งอำเภอหนองนาคำ	หนองนาคำวิทยาคม	149	153	302	10	10	20
18	อำเภอเขาสวนกวาง	เขาสวนกวางวิทยานุกูล	127	159	286	10	10	20
19	กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ชัย	โคกโพธิ์ไชยศึกษา	137	130	267	10	10	20
20	อำเภอเปือยน้อย	เปือยน้อยศึกษา	104	135	239	10	10	20
รวม			6,591	6,397	12,988	198	198	396

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น. (พ.ศ. 2554).

1.2 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ตามข้อ 1.1 จำนวน 396 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุด และแบบวัด 1 ชุด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียนและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และแบบวัด

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามและแบบวัด จากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 - 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ ดวงพร พวงเพ็ชร์ (2541) ปราณี รัตนัง (2541) ถาวร บุษบวงษ์ (2546) สกฤณี เกียรติชัยพร (2548) จิตรลดา ไมตรีจิตต์ (2549) และ อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553) มาสังเคราะห์ร่วมกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน (เก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน) แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมตามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

3.2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน (เก็บข้อมูลจากนักเรียน) แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรม การแสดงออกถึงความชอบอ่าน โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

3.3 แบบวัดนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ความชัดเจนของข้อคำถาม ความเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณา

ความตรง (Validity) ซึ่งเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ของคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพบว่า

5.1 แบบสอบถามบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน เดิมมีข้อคำถาม 40 ข้อ เมื่อหาความสอดคล้อง (IOC) และปรับข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนแล้ว เหลือ 36 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00

5.2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีข้อคำถาม 30 ข้อ เมื่อหาความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00

5.3 แบบวัดนิสัยรักการอ่าน มีข้อคำถาม 15 ข้อ เมื่อหาความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ

6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) โดยนำแบบสอบถามบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน นำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ปีที่ 3 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จำนวน 30 คน ส่วนแบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และแบบวัดนิสัยรักการอ่าน นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ ปีที่ 3 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จำนวน 30 คน

8. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) ส่วนแบบวัดหาความความเที่ยงด้วยวิธีการของ โลเวทท์ (Lovett) ซึ่งพบว่า

8.1 แบบสอบถามบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.97

8.2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.92

8.3 แบบวัดนิสัยรักการอ่าน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.77

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามชุดสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล แบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 20 โรงเรียนละ 40 ชุด เป็นผู้ปกครองนักเรียน 20 ชุด และนักเรียน 20 ชุด รวมทั้งสิ้นจำนวน 800 ชุด ตามตาราง 1 ระหว่างวันที่ 5 – 16 มกราคม 2555 รวมระยะเวลาแจกและส่งแบบสอบถาม 8 วัน
3. ผู้วิจัยรวบรวมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคืน แล้วตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งปรากฏ ดังนี้
 - 3.1 ตรวจสอบครั้งที่ 1 วันที่ 27 มกราคม 2555 ได้รับเครื่องมือกลับคืนมา จำนวน 600 ชุด (จาก 15 โรงเรียน) มีความถูกต้องและสมบูรณ์ 584 ชุด ไม่สมบูรณ์ 16 ชุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับไปยังโรงเรียนที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 16 ชุด
 - 3.2 ตรวจสอบครั้งที่ 2 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 ได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพิ่มจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 ชุด (จาก 3 โรงเรียน) มีความถูกต้องและสมบูรณ์ 118 ชุด ไม่สมบูรณ์ 2 ชุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับไปยังโรงเรียนที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 2 ชุด และได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากรอบที่ 1 เพิ่ม อีก 16 ชุด
 - 3.3 ตรวจสอบครั้งที่ 3 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 ได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพิ่มจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 ชุด (จาก 2 โรงเรียน) มีความถูกต้องและสมบูรณ์ 68 ชุด ไม่สมบูรณ์ 12 ชุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับไปยังโรงเรียนที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 12 ชุด และได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากรอบที่ 2 เพิ่ม อีก 2 ชุด
 - 3.4 ตรวจสอบครั้งที่ 4 วันที่ 2 มีนาคม 2555 ได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพิ่มจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 ชุด รวมทั้งสิ้น 800 ชุด ซึ่งมีความสมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 792 ชุด ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตาราง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซี่และมอร์แกน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามถูกต้อง สมบูรณ์ และครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบวัด บันทึกลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ใช้ความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ทั้ง 2 ชุด ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

2. ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ของแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ซึ่งถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการของผู้ปกครอง นักเรียน และแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน นำเสนอเป็นผลรวมและรายข้อ ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักในการตอบซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ตอบช่อง มากที่สุด	กำหนดน้ำหนักคำตอบเป็น	5
ตอบช่อง มาก	กำหนดน้ำหนักคำตอบเป็น	4
ตอบช่อง ปานกลาง	กำหนดน้ำหนักคำตอบเป็น	3
ตอบช่อง น้อย	กำหนดน้ำหนักคำตอบเป็น	2
ตอบช่อง น้อยที่สุด	กำหนดน้ำหนักคำตอบเป็น	1

โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม และรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 209) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด

3. ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน และเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศของนักเรียน

4. ใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

5. ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้เกณฑ์กำหนดในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 109 - 110) ดังนี้

0.80 หรือสูงกว่า	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.60 ถึง 0.79	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
0.40 ถึง 0.59	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.20 ถึง 0.39	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.19 หรือต่ำกว่า	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
n	แทน	จำนวนคนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
a	แทน	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี b หรือ c กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
b	แทน	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a หรือ มากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี c กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
c	แทน	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a หรือ b กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 4 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบเป็นผู้ปกครอง จำนวน 396 คน และนักเรียน จำนวน 396 คน ดังตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ตัวแปร	เพศของนักเรียนในปกครอง				รวม		
	ชาย		หญิง		จำนวน	ร้อยละ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาลงมา	70	17.70	84	21.20	154	38.90
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	79	19.90	57	14.40	136	34.30
	ปริญญาตรีขึ้นไป	49	12.40	57	14.40	106	26.80
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00
รายได้ต่อเดือน	ไม่เกิน 7,000 บาท	43	10.90	52	13.10	95	24.00
	7,001 - 14,000 บาท	58	14.60	62	15.70	120	30.30
	14,001 บาท ขึ้นไป	97	24.50	84	21.20	181	45.70
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีนักเรียนในปกครองเพศชาย และเพศหญิง จำนวนเท่าๆ กัน (ร้อยละ 50) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา ซึ่งมีจำนวน 154 คน (ร้อยละ 38.90) ส่วนรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ได้รับ 14,001 บาทขึ้นไป จำนวน 181 คน (ร้อยละ 45.70)

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตัวแปร	เพศของนักเรียน				รวม		
	ชาย		หญิง				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับชั้น	ม.2	97	24.50	100	25.30	197	49.70
	ม.3	101	25.50	98	24.70	199	50.30
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00
เกรดเฉลี่ย	เกรด 2.5 ลงมา	22	5.6	8	2.0	30	7.60
	เกรด 2.51-3.50	102	25.80	104	26.30	206	52.00
	เกรด 3.51 ขึ้นไป	74	18.70	86	21.70	160	40.40
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00
ระยะทาง จากบ้านมา โรงเรียน	5 กิโลเมตร ลงมา	85	21.50	97	24.50	182	46.00
	6 - 10 กิโลเมตร	49	12.40	38	9.60	87	22.00
	11 กิโลเมตร ขึ้นไป	64	16.20	63	15.90	127	32.10
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00
จำนวน สมาชิกใน ครอบครัว	ตั้งแต่ 4 คนลงมา	107	27.00	110	27.80	217	54.80
	5-8 คน	80	20.20	76	19.20	156	39.40
	มากกว่า 8 คน	11	2.80	12	3.00	23	5.80
	รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00
ผู้ปกครองที่ นักเรียน อาศัยอยู่	บิดา/มารดา	154	38.90	156	39.40	310	78.30
	ญาติ (ปู่ ย่า ตา ยาย)	21	5.30	18	4.50	39	9.80
	ญาติ(ลุง ป้า น้า อา)	11	2.80	15	3.80	26	6.60
	อื่นๆ	12	3.00	9	2.30	21	5.30
รวม	198	50.00	198	50.00	396	100.00	

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น เพศชาย และเพศหญิง จำนวนเท่าๆ กัน (ร้อยละ 50.0) เมื่อพิจารณาระดับชั้น พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 49.70 และร้อยละ 50.30) เมื่อพิจารณาเกรดเฉลี่ย พบว่า ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย ระหว่าง 2.51 -3.50 (ร้อยละ 52.00) ส่วนใหญ่มีระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน 5 กิโลเมตรลงมา (ร้อยละ 46.00) และมีสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่เกิน 4 คน (ร้อยละ 54.80) และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา (ร้อยละ 78.30)

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
จังหวัดขอนแก่น ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการให้ความรู้			
1. ผู้ปกครองอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำ	4.08	.91	มาก
2. เมื่อผู้ปกครองอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ก็มักจะนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง	3.92	.99	มาก
3. เวลาที่เด็กในปกครอง สนใจใฝ่รู้ ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำหรือไม่เคยรู้ มาก่อน เช่น อยากเลี้ยงปลา อยากเลี้ยงสุนัข ผู้ปกครองจะแนะนำให้เด็กในปกครองไปอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้น	3.70	1.05	มาก
4. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	3.16	1.15	ปานกลาง
5. ผู้ปกครองมักอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย	3.84	1.02	มาก
6. ผู้ปกครองมักชวนเด็กในปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านไปแล้ว	3.57	1.05	มาก
7. ผู้ปกครองจะแนะนำหนังสือเล่มที่อ่านเข้าใจง่ายให้เด็กในปกครอง	3.69	1.10	มาก
8. ผู้ปกครองจะแนะนำหนังสือเรื่องใหม่ๆ ที่เด็กในปกครองยังไม่เคยอ่าน	3.55	1.06	มาก
9. ผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน	3.16	1.16	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ผู้ปกครองจัดเตรียมหนังสือเสริม ตำราเรียน เพื่อให้เด็กในปกครองอ่านเพิ่มเติม	3.48	1.19	ปานกลาง
รวม	3.61	.76	มาก

ด้านการเป็นตัวแบบ

11. ผู้ปกครองใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิกในครอบครัว	3.36	1.09	ปานกลาง
12. ผู้ปกครองจะแสดงให้เห็นในปกครองเห็นว่าผู้ปกครองใช้เวลาในการอ่านหนังสือมากกว่าการดูโทรทัศน์	3.31	1.12	ปานกลาง
13. ผู้ปกครองจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.37	1.09	ปานกลาง
14. ผู้ปกครองจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือแก่เด็กในปกครอง	3.90	1.08	มาก
15. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ	3.25	1.11	ปานกลาง
16. เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ผู้ปกครองมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง	3.51	.98	ปานกลาง
17. เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว ผู้ปกครองจะทำการสรุปความ ให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง	3.40	1.14	ปานกลาง
18. ผู้ปกครองจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง	3.18	1.18	ปานกลาง
รวม	3.41	.80	ปานกลาง

ด้านการเสริมแรง

19. ผู้ปกครองจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่าน	3.99	1.04	มาก
20. ผู้ปกครองจะให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำ เพื่อให้เด็กในปกครองนำไปซื้อหนังสืออ่าน	3.62	1.16	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21. ผู้ปกครองจะให้รางวัลเด็กในปกครองเป็นหนังสือ อยู่เป็นประจำ เนื่องจากโอกาสต่างๆ	3.35	1.16	ปานกลาง
22. ผู้ปกครองมักจะชมเชยเด็กในปกครองให้คนอื่นฟัง เมื่อเด็กในปกครองขยันอ่านหนังสือ	3.63	1.12	มาก
23. ผู้ปกครองมักให้เด็กในปกครองอ่านหนังสือให้ฟังและ ให้สรุปความจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความสนใจ ซักถาม แสดงความคิดเห็น	3.58	1.18	มาก
24. ผู้ปกครองจะแสดงความสนใจ ในเรื่องที่เด็กในปกครอง อ่าน	3.85	1.07	มาก
25. ผู้ปกครองจะจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่เด็กในปกครอง สนใจ มาไว้เสมอ	3.48	1.03	ปานกลาง
26. ผู้ปกครองมักอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อ หนังสือได้เอง	4.07	1.05	มาก
27. ผู้ปกครองมักทำทายกับเด็กในปกครองเกี่ยวกับการ อ่าน เช่น ทำทายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะ ให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือ หรือสิ่งของที่ เหมาะสม	3.32	1.20	ปานกลาง
รวม	3.65	.79	มาก

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

28. ผู้ปกครองจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่าง สะดวกสบาย	3.70	1.14	มาก
29. ผู้ปกครองจัดบริเวณอ่านหนังสือให้มีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม เย็นสบาย	3.44	1.18	ปานกลาง
30. ผู้ปกครองจัดเตรียมมุมหนังสือไว้ให้สมาชิกได้อ่าน อย่างหลากหลาย	3.67	1.19	มาก
31. ผู้ปกครองจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และ ชั้น หนังสือ สำหรับอ่านอย่างเพียงพอ	4.02	1.05	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
32. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ	3.89	1.03	มาก
33. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือ ที่ความสงบเหมาะสมกับการอ่านหนังสือ	3.35	1.23	ปานกลาง
34. ผู้ปกครองจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง	3.58	1.31	มาก
35. ผู้ปกครองจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ เหมาะกับวัย ไว้ให้สมาชิกในบ้านได้อ่านเพิ่มเติมเสมอ	3.53	1.15	มาก
36. ผู้ปกครองซื้อหนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเป็นประจำ	3.44	1.32	ปานกลาง
รวม	3.62	.87	มาก
รวมทั้งหมด	3.58	.74	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม ($\bar{X} = 3.58$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ การเสริมแรง ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.62$) และการให้ความรู้ ($\bar{X} = 3.61$) โดยทั้ง 3 ด้าน มีการส่งเสริมในระดับมาก ส่วนด้านที่มีระดับการส่งเสริมต่ำสุด คือ การเป็นตัวอย่าง ($\bar{X} = 3.41$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้านของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เป็นรายข้อของแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านการให้ความรู้ มีการส่งเสริม ระดับมาก 7 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ ของการอ่านเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ เมื่อผู้ปกครองอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ก็มักจะนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง ($\bar{X} = 3.92$) และ ผู้ปกครองมักอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย ($\bar{X} = 3.84$) ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ เมื่อมีเวลาผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ และผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ($\bar{X} = 3.16$)

ด้านการเป็นต้นแบบ มีการปฏิบัติระดับมาก 1 ข้อ และปานกลาง 7 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ อย่างเป็นระเบียบ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือแก่เด็กในปกครอง ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ผู้ปกครองมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง ($\bar{X} = 3.51$) และ เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้วผู้ปกครอง จะทำการสรุปความ ให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง ($\bar{X} = 3.40$) ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ ผู้ปกครองจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1 - 2 ชั่วโมง ($\bar{X} = 3.18$)

ด้านการเสริมแรง มีการส่งเสริม ระดับมาก 3 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองมักอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือตัวเอง ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่าน ($\bar{X} = 3.99$) และ ผู้ปกครองจะแสดงความสนใจ ในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่าน ($\bar{X} = 3.85$) ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมักทำทายกับเด็กในปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือหรือสิ่งของที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.32$)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริม ระดับมาก 6 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และชั้นหนังสือ สำหรับอ่านอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา คือ บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.89$) และ ผู้ปกครองจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างสะดวกสบาย ($\bar{X} = 3.70$) ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือ ที่ความสงบเหมาะกับการอ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.35$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

3.1 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง

ด้าน	บทบาทของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	เพศชาย		เพศหญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการให้ความรู้	3.65	.81	3.58	.72	.95
2	ด้านการเป็นตัวอย่าง	3.49	.83	3.33	.77	2.05*
3	ด้านการเสริมแรง	3.72	.80	3.58	.77	1.76
4	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	3.67	.90	3.58	.85	1.07
	รวม	3.64	.759	3.52	.71	1.56

$$t(.05) = 1.96$$

จากตาราง 5 แสดงว่า บทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองมีความแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านการเป็นตัวอย่าง โดยที่ผู้ปกครองนักเรียนชายมีบทบาทสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนหญิง

3.2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ด้าน	บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	มัธยมศึกษา ลงมา		อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า		ปริญญาตรี ขึ้นไป		F
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	ด้านการให้ความรู้	3.39 ^b	0.77	3.69 ^a	0.78	3.85 ^a	0.64	12.72*
2	ด้านการเป็นตัวอย่าง	3.15 ^b	0.82	3.56 ^a	0.80	3.58 ^a	0.68	13.74*
3	ด้านการเสริมแรง	3.39 ^b	0.83	3.85 ^a	0.75	3.78 ^a	0.67	14.94*
4	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	3.33 ^b	0.91	3.75 ^a	0.89	3.88 ^a	0.65	15.70*
	รวม	3.32 ^b	0.76	3.72 ^a	0.75	3.78 ^a	0.55	16.86*

$$F(.05 ; df 2,393) = 3.03$$

จากตาราง 6 แสดงว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ ซึ่งพบว่า

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีบทบาทโดยรวมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการส่งเสริมทั้ง 4 ด้าน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีบทบาทสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมาเช่นกัน

3.3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

ด้าน	บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	ไม่เกิน 7,000 บาท		7,001 - 14,000 บาท		14,001 บาทขึ้นไป		F
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
		1	ด้านการให้ความรู้	3.34 ^b	.79	3.40 ^b	.75	
2	ด้านการเป็นตัวอย่าง	3.15 ^b	.76	3.17 ^b	.82	3.70 ^a	.72	25.18*
3	ด้านการเสริมแรง	3.42 ^b	.79	3.49 ^b	.80	3.89 ^a	.72	16.03*
4	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	3.29 ^b	.92	3.42 ^b	.88	3.94 ^a	.73	24.65*
	รวม	3.30 ^b	.75	3.38 ^b	.74	3.86 ^a	.62	28.09*

$$F(.05 ; df 2,393) = 3.03$$

จากตาราง 7 แสดงว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ซึ่งพบว่า

ผู้ปกครองที่มีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีบทบาทโดยรวมสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 7,001 - 14,000 บาท และ ไม่เกิน 7,000 บาท

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในการส่งเสริมทั้ง 4 ด้าน ผู้ปกครองที่มีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีบทบาทโดยรวมสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 7,001 - 14,000 บาท และ ไม่เกิน 7,000 บาทเช่นกัน

ตอนที่ 4 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ปรากฏดังตาราง 8 -10

ตาราง 8 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น (คะแนนจากแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน)

ข้อ	นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ถ้านักเรียนได้อ่านหนังสือ นักเรียนจะมีความสุข	3.89	.85	มาก
2.	ถ้านั่งหรือบทความที่นักเรียนอ่านแล้วรู้สึกสนุกและเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มักจะแนะนำให้ผู้ปกครอง หรือ เพื่อนอ่าน	3.95	.90	มาก
3.	เวลานักเรียน สนใจใฝ่รู้ ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำมาก่อน นักเรียนจะค้นหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่าน	3.94	.91	มาก
4.	นักเรียนจะรู้สึกดีใจเสมอถ้าผู้ปกครองพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือ	3.84	.95	มาก
5.	เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มหนึ่งไม่เข้าใจ นักเรียนจะพยายามหาหนังสืออีกเล่มที่อ่านง่ายมาอ่านแทน	3.62	.98	มาก
6.	นักเรียนมักชวนผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่านไปแล้ว	3.42	1.06	ปานกลาง
7.	นักเรียนรู้สึกดีใจทุกครั้งที่ได้หนังสือเล่มใหม่ที่นักเรียนสนใจ	4.38	.88	มาก
8.	นักเรียนมักจะยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน	3.23	1.09	ปานกลาง
9.	นักเรียนเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ	3.10	1.10	ปานกลาง
10.	หลังจากนักเรียนอ่านตำราเรียนเสร็จแล้ว จะหาหนังสือเสริมมาอ่านเพิ่มเติม	3.30	1.02	ปานกลาง
11.	นักเรียนมักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิก ในครอบครัว	2.96	1.02	ปานกลาง
12.	นักเรียนชอบจะอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์	3.06	1.03	ปานกลาง
13.	นักเรียนจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ	2.85	1.05	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
14.	นักเรียนมักจะเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือเป็นประจำ	3.32	1.18	ปานกลาง
15.	นักเรียนจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ	3.90	1.09	มาก
16.	นักเรียนมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ	3.37	1.10	ปานกลาง
17.	เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ นักเรียนมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ	3.68	.97	มาก
18.	เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว นักเรียนจะทำการสรุปความ / เนื้อหา	3.43	1.01	ปานกลาง
19.	นักเรียนจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง	3.21	1.07	ปานกลาง
20.	เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเสร็จแล้วจะจัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.00	.95	มาก
21.	นักเรียนจะใช้เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันซื้อหนังสืออ่าน	3.20	1.12	ปานกลาง
22.	นักเรียนมักอ่านหนังสือตอนที่ชอบให้ผู้ปกครองหรือเพื่อนฟัง	3.17	1.20	ปานกลาง
23.	นักเรียนจะหาหนังสือใหม่ๆ ที่สนใจ มาไว้อ่านเสมอ	3.89	1.07	มาก
24.	นักเรียนมักทำทายกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้านักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่องแล้วผู้ปกครองจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือหรือสิ่งของที่เหมาะสม	3.05	1.20	ปานกลาง
25.	ในการอ่านหนังสือของนักเรียนแต่ละครั้งจะใช้เวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน	3.27	1.01	ปานกลาง
26.	เมื่อถึงวันเสาร์ – อาทิตย์ นักเรียนชอบที่จะอ่านหนังสือมากกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน	3.46	1.15	ปานกลาง
27.	ทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนเข้านักเรียนมักอ่านหนังสือ	2.86	1.07	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
28.	นักเรียนจัดตารางเวลาอ่านหนังสือเสมอ	3.39	1.17	ปานกลาง
29.	หากความรู้ในหนังสือที่นักเรียนอ่านมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม นักเรียนจะค้นคว้าเพิ่มจากคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง	3.82	1.10	มาก
30.	ทุกครั้งที่มึกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน นักเรียนมักจะเข้ามีส่วนร่วมเสมอ	3.41	1.09	ปานกลาง
	รวม	3.47	.64	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และปานกลาง 19 ข้อ ซึ่งข้อที่สูงที่สุด คือ นักเรียนรู้สึกดีใจทุกครั้งที่ได้หนังสือเล่มใหม่ที่นักเรียนสนใจ ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมา คือ เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเสร็จแล้วจะจัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.00$) และ ถ้าหนังสือ หรือบทความที่นักเรียนอ่านแล้วรู้สึกสนุกและเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มักจะแนะนำให้ผู้ปกครองหรือเพื่อนอ่าน ($\bar{X} = 3.95$) ข้อที่ต่ำสุด คือ นักเรียนจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ ($\bar{X} = 2.85$)

ตาราง 9 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น (คะแนนจากแบบวัดนิสัยรักการอ่าน)

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.
1. ถ้านักเรียนมีสตางค์เหลืออยู่ นักเรียนจะเลือกทำอะไร (ซื้อหนังสือ)	.49	.50
2. นักเรียนจะดีใจมากหากได้รับของขวัญใดต่อไปนี้ (หนังสือ)	.65	.48
3. นักเรียนพอใจที่จะทำอะไรให้คุณพ่อคุณแม่มากที่สุด (อ่านหนังสือให้ท่านฟัง)	.35	.48

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.
4. นักเรียนชอบให้คุณพ่อคุณแม่ทำอะไรให้นักเรียนมากที่สุด (ซื้อหนังสือให้)	.30	.46
5. นักเรียนชอบดูรูปภาพชนิดใดมากที่สุด (รูปภาพในหนังสือ)	.78	.42
6. ถ้านักเรียนต้องไปอยู่ร้านขายของ นักเรียนจะเลือกไปอยู่ร้านใด (ร้านขายหนังสือ)	.68	.47
7. ถ้ามีการจับสลากของขวัญปีใหม่ นักเรียนอยากจับได้ของขวัญอะไร (หนังสือ)	.60	.49
8. ถ้าอยู่คนเดียว นักเรียนจะทำสิ่งใดเพื่อให้หายเหงา (อ่านหนังสือ)	.42	.49
9. นักเรียนมักจะใช้เวลาก่อนเข้าแถวทำสิ่งใด (อ่านหนังสือ)	.42	.49
10. ถ้านักเรียนนั่งรอรถนักเรียนจะทำสิ่งใดเพื่อไม่ให้เสียเวลา (อ่านหนังสือ)	.63	.48
11. นักเรียนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือประเภทใด (หนังสือเรียน)	.49	.50
12. แหล่งค้นคว้าใดที่เหมาะสมกับการค้นคว้าและช่วยพัฒนาการอ่านของ นักเรียนมากที่สุด (ห้องสมุดโรงเรียน)	.54	.50
13. นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทำสิ่งใด (หาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน)	.56	.50
14. เพื่อให้การพักผ่อนของนักเรียนมีคุณค่าที่สุดนักเรียนทำสิ่งใด (อ่านหนังสือ)	.55	.50
15. นักเรียนอยากให้สิ่งใดเป็นของขวัญวันเกิดแก่เพื่อนที่สนิท (หนังสือที่ได้รับรางวัลประจำปี)	.66	.48
รวม (15 คะแนน)	8.10	3.99
รวม (5 คะแนน)	2.70	1.33

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสัร้การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น (คะแนนจากแบบวัดนิสัร้การอ่าน) พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$)

ตาราง 10 นิสัร้การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

นิสัร้การอ่านของนักเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
คะแนนจากแบบสอบถามนิสัร้การอ่าน	3.47	.64	ปานกลาง
คะแนนจากแบบวัดนิสัร้การอ่าน	2.70	1.33	ปานกลาง
รวม	3.08	.85	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสัร้การอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาจากแหล่งที่มาของข้อมูล พบว่า นิสัร้การอ่านของนักเรียน ทั้งคะแนนจากแบบสอบถามนิสัร้การอ่าน ($\bar{X} = 3.47$) และคะแนนจากแบบวัดนิสัร้การอ่าน ($\bar{X} = 2.70$) อยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ตอนที่ 5 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

5.1 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียน ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียน

นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
รวม	3.05	.88	3.11	.82	.669

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

5.2 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	มัธยมศึกษา ลงมา		อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า		ปริญญาตรี ขึ้นไป		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	รวม	2.63 ^c	.65	2.96 ^b	.78	3.90 ^a	

$$F_{(.05 ; df 2 , 393)} = 3.03$$

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ ซึ่งพบว่า

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาลงมา ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ก็มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา ด้วยเช่นกัน

5.3 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	ไม่เกิน 7,000 บาท		7,001 - 14,000 บาท		14,001 บาท ขึ้นไป		F
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	รวม	2.67 ^b	.68	2.78 ^b	.77	3.50 ^a	

$$F(.05 ; df 2 , 393) = 3.03$$

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6

เนื่องจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ ซึ่งพบว่า

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 7,001 - 14,000 บาท และไม่เกิน 7,000 บาท

ตอนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับ
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับ
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน

r_{xy}	บทบาทของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	ระดับความสัมพันธ์
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	.429*	ปานกลาง

$$r_{xy} (.05 ; df 394) = 0.098$$

จากตาราง 14 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
ของผู้ปกครองกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง
3. เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเด็กนักเรียนในปกครองที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
7. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2554 จำนวน 27,623 คน จากโรงเรียนจำนวน 84 โรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 27,623 คน รวมทั้งสิ้น 55,246 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 396 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 – ปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 396 คน (ผู้ปกครอง 1 คน ต่อ นักเรียน 1 คน)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชุด ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการของผู้ปกครองนักเรียน (เก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน) แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมตามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านให้แก่นักเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน (เก็บข้อมูลจากนักเรียน) แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรม การแสดงออกถึงความชอบอ่าน

ตอนที่ 3 แบบวัดนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 20 โรงเรียนละ 40 ชุด รวมทั้งสิ้นจำนวน 800 ชุด ระหว่างวันที่ 5 – 16 มกราคม 2555 และได้รวบรวมตรวจสอบ และติดตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างวันที่ 27 มกราคม 2555 ถึง 2 มีนาคม 2555 โดยได้รับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืน จำแนกเป็น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 400 ชุด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำนวน 400 ชุด รวมทั้งสิ้น 800 ชุด ซึ่งมีความสมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 396 ชุด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำนวน 396 ชุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 792 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ใช้ความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตอนที่ 1 ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ชุด ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน

5.2 ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตอนที่ 2 ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ชุด ซึ่งถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการของผู้ปกครองนักเรียน และนิสัยรักการอ่าน

5.3 ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน และเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศของนักเรียน

5.4 ใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

5.5 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านกับบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีนักเรียนในปกครองเพศชายและเพศหญิง จำนวนเท่าๆ กัน (ร้อยละ 50) เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา ซึ่งมีจำนวน 154 คน (ร้อยละ 38.90) ส่วนรายได้ ต่อเดือนส่วนใหญ่มีรายได้ 14,001 บาทขึ้นไป จำนวน 181 คน (ร้อยละ 45.70)

1.2 นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น เพศชายและเพศหญิง จำนวนเท่าๆ กัน (ร้อยละ 50.00) เมื่อพิจารณาระดับชั้น พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 49.70 และร้อยละ 50.30) เมื่อพิจารณาเกรดเฉลี่ย พบว่า ส่วนใหญ่ มีเกรดเฉลี่ย ระหว่าง 2.51 -3.50 (ร้อยละ 52.00) ส่วนใหญ่มีระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน 5 กิโลเมตร ลงมา (ร้อยละ 46.00) และมีสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่เกิน 4 คน (ร้อยละ 54.80) และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ บิดา/มารดา (ร้อยละ 78.30)

2. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ การเสริมแรง รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อม และการให้ความรู้ โดยทั้ง 3 ด้าน มีการส่งเสริมในระดับมาก ส่วนด้านที่มีระดับการส่งเสริมต่ำสุด คือ การเป็นตัวอย่าง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เป็นรายชื่อของแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านการให้ความรู้ มีการส่งเสริม ระดับมาก 7 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ ของการอ่านเป็นประจำ รองลงมา คือ เมื่อผู้ปกครองอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ก็มักจะนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง และ ผู้ปกครองมักอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ เมื่อมีเวลาผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ และผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน

ด้านการเป็นตัวอย่าง มีการปฏิบัติระดับมาก 1 ข้อ และปานกลาง 7 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ อย่างเป็นระเบียบ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือแก่เด็กในปกครอง รองลงมา คือ เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ผู้ปกครองมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง และ เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้วข้าพเจ้าจะทำการสรุปความ

ให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ ผู้ปกครองจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1 - 2 ชั่วโมง

ด้านการเสริมแรง มีการส่งเสริม ระดับมาก 3 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ผู้ปกครองมักอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือได้เอง รองลงมา คือ ผู้ปกครองจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่าน และผู้ปกครองจะแสดงความสนใจ ในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่าน ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ ผู้ปกครองมักทำทากับเด็กในปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทาบว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือ ได้วันละ 3 ชั่วโมงทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือหรือสิ่งของที่เหมาะสม

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการส่งเสริม ระดับมาก 6 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ข้อที่มีการส่งเสริมสูงสุด คือ ข้าพเจ้าจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และชั้นหนังสือ สำหรับอ่านอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ และ ข้าพเจ้าจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างสะดวกสบาย ข้อที่มีการส่งเสริมต่ำสุด คือ บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือ ที่ความสงบเหมาะกับการอ่านหนังสือ

3 เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น พบว่า

3.1 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาความแตกต่างรายคู่ ทั้งภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีบทบาทโดยรวมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา

3.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณาความแตกต่างรายคู่ ทั้งภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีบทบาทโดยรวมสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 7,001 - 14,000 บาท และ ไม่เกิน 7,000 บาท

4. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น พบว่า

5.1 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

5.2 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 เมื่อพิจารณาความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาลงมา ในขณะที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ก็มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา

5.3 นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 เมื่อพิจารณาความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 7,001 - 14,000 บาทและไม่เกิน 7,000 บาท

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พฤติกรรมต่างๆ ได้แก่ การที่ผู้ปกครองอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ ของการอ่านเป็นประจำ เมื่อผู้ปกครองอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ แล้วนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง ผู้ปกครองช่วยอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย ผู้ปกครองมักอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือได้เอง รวมถึงกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดง

ความสามารถในการอ่าน มีการจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และ ชั้นหนังสือ สำหรับอ่าน อย่างเพียงพอ จัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ ซึ่งผู้ปกครองทำเป็นประจำ ด้วยความตั้งใจ ก็ส่งผลให้บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสูงตาม ไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติกา ดวงจิต (2552: 129) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญเดิม ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ถึง เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า การสนับสนุนการอ่านของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทั้งโดยทางตรง และทางอ้อมต่อนิสัยรักการอ่าน กิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ปกครองที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน เช่น การเป็นแบบอย่าง การสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านการอบรมสั่งสอนตลอดจนการ เสริมแรงโดยการให้รางวัล การชมเชยเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กในปกครองมีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้น บ้านหรือครอบครัวจึงเป็นสถาบันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน คล้ายคลึงกับ งานวิจัยของกิจชัย วงศ์ราช (2549: 50) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และพบว่าพ่อแม่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการส่งเสริม ปลูกฝัง นิสัยในการอ่านเป็นอย่างดี ขณะที่ สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554 : 65-68) ศึกษาการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัต สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัต สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านการให้ความรู้ และการเสริมแรง มีการส่งเสริมในระดับมาก ขณะที่ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ซึ่งศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รายงานผลการวิจัยว่านักเรียนได้รับการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น เมื่อจำแนกตามเพศของนักเรียนในปกครอง พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ หรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทในด้านการให้ความรู้ ด้านการเสริมแรง และด้านการจัด สภาพแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นผลให้บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันความเท่าเทียมกันของเพศ รวมถึงเจตคติต่อการเรียนที่มุ่ง ให้เด็กในปกครองได้ศึกษาในระดับสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ แตกต่างจากสมัยก่อนที่มุ่งเน้นให้เพศชาย ได้เรียนสูงกว่าเพศหญิง จึงเป็นผลให้ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กในปกครองได้เรียนรู้ และส่งเสริมนิสัย รักการอ่านไม่ต่างกัน ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 คน และพบว่านักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

จากครอบครัวโดยรวม ในด้านการให้ความรู้ ด้านการเป็นตัวอย่าง และด้านการจัดสภาพแวดล้อมสูงกว่านักเรียนชาย

3. เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปและอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีบทบาทการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักให้คุณค่าแก่การศึกษา เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ อีกทั้งผู้ปกครองที่มีความรู้สูงกว่าก็สามารถอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย ตลอดจนให้ข้อแนะนำในการการอ่านของเด็ก ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างโดยผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ และอ่านเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง แล้วมีการเสริมแรงด้วยการให้รางวัลเด็กในปกครองเป็นหนังสืออยู่เป็นประจำ เนื่องในโอกาสต่างๆ มีการกล่าวชมเชยเด็กในปกครองให้คนอื่นฟังเมื่อเด็กในปกครองขยันอ่านหนังสือ และอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือได้เอง อีกทั้งผู้ปกครองได้จัดหาหนังสือที่น่าสนใจ เหมาะกับวัย ไว้ให้ได้อ่านเพิ่มเติมเสมอ จัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างสะดวกสบาย มีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม เย็นสบาย เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายและเป็นการกระตุ้นให้เด็กในปกครองรักการอ่านด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และพบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเป็นแบบอย่างในการอ่านของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกับ ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และรายงานผลว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ได้รับการส่งเสริมสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา เช่นเดียวกับ สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554 : 65-68) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือ ปวช. และประถมศึกษาและต่ำกว่า ในขณะที่ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา

สูงกว่า จะมีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาในระดับรองลงมา

4. เปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น เมื่อจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 โดยผู้ปกครองที่มีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ไม่เกิน 7,000 บาท และ 7,001 - 14,000 บาท

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่า มีศักยภาพมากกว่าในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของเด็ก เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองจึงมักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ เวลาที่เด็กในปกครอง สนใจใฝ่รู้ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำหรือไม่เคยรู้มาก่อน ผู้ปกครองจะแนะนำให้เด็กในปกครองไปอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ผู้ปกครองมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครอง ดูเป็นแบบอย่าง จากการวิจัยยังพบว่าผู้ปกครองจะจัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่เด็กในปกครองสนใจมาไว้เสมอ และจะให้เงินเพิ่มเติม นอกเหนือจากเงินประจำเพื่อให้เด็กในปกครองนำไปซื้อหนังสืออ่าน ส่วนการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และพบว่ารายได้รวมของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ การเป็นแบบอย่างในการอ่านของบิดามารดา ครูและเพื่อน การส่งเสริมการอ่านจากครอบครัวและจากโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และรายงานผลว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 และ 5,001 - 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสนับสนุนผลการวิจัยชิ้นนี้ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีรายได้สูงกว่ามีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสูงกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ในระดับรองลงมา

5. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษานิสัยรักการอ่าน

สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่านิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ที่เป็นเช่นนั้น จากการสอบถามนักเรียน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตนบ้าง บางครั้ง ในประเด็นต่อไปนี้ 1) การชวนผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ทำไปแล้ว 2) การยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน 3) การเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ 4) การหาหนังสือเสริมมาอ่านเพิ่มเติม 5) การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิกในครอบครัว 6) การอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์ 7) การชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ 8) เข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือ 9) การนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ 10) การสรุปความ / เนื้อหา หลังอ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว 11) การอ่านหนังสือเป็นประจำ 12) การอ่านหนังสือตอนที่ชอบให้ผู้ปกครอง หรือ เพื่อนฟัง 13) การทำทายกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือหรือสิ่งของที่เหมาะสม 14) จะอ่านหนังสือมากกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน ในวันหยุด 15) การอ่านหนังสือทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนเข้า 16) การจัดตารางเวลาอ่านหนังสือเสมอ 17) การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน

ในขณะที่ผลจากการวัดนิสัยรักการอ่าน พบว่านักเรียนได้ปฏิบัติตนในประเด็นต่อไปนี้ บ้าง บางครั้ง คือ นักเรียนพักผ่อนโดยการอ่านหนังสือ ขณะนั่งรอรถนักเรียนจะอ่านหนังสือเพิ่ม ไม่ให้เสียเวลา นักเรียนค้นหาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้อินเทอร์เน็ต เข้าห้องสมุดบ้างบางครั้ง ส่วนพฤติกรรมที่ปฏิบัติมาก คือ นักเรียนชอบดูภาพจากการอ่านหนังสือ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การที่มีสื่อ ภาพ ที่น่าสนใจ จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอ่านหนังสือมากขึ้น ดังนั้นในการจัดทำหนังสือเพื่อให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรนำเสนอภาพ หรือสื่อที่น่าสนใจร่วมกับสาระ เพื่อที่จะกระตุ้นให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น ส่วนพฤติกรรมนักเรียนที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ถึงน้อยมาก ได้แก่ เมื่อมีเงินเหลือนักเรียนจะนำไปซื้อหนังสือ หรือชอบให้ผู้ปกครองซื้อหนังสือให้ ก่อนเข้าเรียนหรืออยู่คนเดียวนักเรียนจะอ่านหนังสือน้อยมาก จากประเด็นที่กล่าวมานั้น เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่านของนักเรียน สิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้เจตคติต่อการอ่านสูงขึ้น จะต้องได้รับความร่วมมือกันทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารที่ต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน บรรณารักษ์ ควรจัดหาหนังสือที่ตรงกับความสนใจของเด็ก ส่งเสริมการอ่านโดยสมัครใจ มีกิจกรรมหรือพัฒนาแหล่งค้นคว้าที่น่าสนใจ ครูที่ปรึกษาติดตามกระตุ้นนักเรียนในปกครองให้มีความสนใจในการอ่าน และผู้ปกครองร่วมมือกับทางโรงเรียนกำกับติดตามให้นักเรียนใช้เวลาว่าง และส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสในการอ่าน รวมถึงสนับสนุนให้มีความสะดวกในการอ่าน ให้มากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตนไม่สม่ำเสมอ จึงเป็นผลให้นิสัยรักการอ่านของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งวิธีที่จะพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้นนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตั้งแต่การกำหนดนโยบายโดยผู้บริหารในแต่ละระดับ มาถึงผู้นำนโยบายสู่การปฏิบัติคือ บรรณารักษ์และ

ครูที่ปรึกษาต้องร่วมกันกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาส ได้มีประสบการณ์ที่ส่งเสริมการอ่านและที่สำคัญเป็นอย่างมากคือครอบครัว หรือผู้ปกครอง ต้องเข้ามาร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน และติดตามเด็กในปกครองให้มีพฤติกรรมและปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ และเอื้อต่อการเป็นผู้มีนิสัย รักการอ่าน

6. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศของนักเรียนแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมุ่งผลสัมฤทธิ์ แรงจูงใจในการเรียน รวมถึงการส่งเสริมจากผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ช่องว่างระหว่างเพศในปัจจุบันก็เหลือน้อยมากจนไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่าน จึงส่งผลให้นิสัยรักการอ่านระหว่างเพศชายกับเพศหญิงไม่แตกต่างกัน และอาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน เช่น การหาหนังสือใหม่ ๆ ที่สนใจมาให้อ่านเสมอ การจัดตารางเวลาอ่านหนังสือเสมอ การเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือ การค้นคว้าเพิ่มจากคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต การนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ การเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ ระหว่างนักเรียนเพศชายกับเพศหญิงก็ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ ผลการวิจัยของ ดวงพร พวงเพชร (2541 : 86-91) ปราณี รัตนะ (2541: 44 - 46) ถาวร บุบผาวงษ์ (2546: 56 - 57) และ นิวแมน (Neuman. 1986: 338-339) ที่ได้ศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า เพศเป็นตัวแปรที่ส่งผลให้นิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีรัตน์ เิงกลิ่นจันทร์ (2536: 25 - 27) ที่กล่าวว่า ปกติเด็กผู้หญิงค่อนข้างจะมีพัฒนาการทางวุฒิภาวะเร็วกว่าเด็กผู้ชายที่มีอายุเท่ากัน และมักจะทำกิจกรรมที่ใช้ความสงบได้ดีกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยในด้านความพร้อมในการอ่าน โดยธรรมชาติแล้ว เด็กผู้หญิงมักจะพร้อมที่จะอ่านเร็วกว่าเด็กผู้ชาย อย่างไรก็ตามผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันจะมนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันนั้นเป็นงานวิจัยที่ได้ศึกษาไว้เป็นเวลาหลายปีแล้ว ในปัจจุบันความเสมอภาค แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความใกล้เคียงกันมาก แทบไม่พบความแตกต่าง จึงน่าจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่บ่งชี้ว่า เพศ ไม่ส่งผลหรือสร้างความแตกต่างในนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

7. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และมัธยมศึกษาลงมาในขณะเดียวกัน นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ก็มนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาลงมา

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความต้องการความสำเร็จและความก้าวหน้าของเด็กในปกครองสูง จึงให้การส่งเสริมและสนับสนุนสูงตามไปด้วย โดยพิจารณาได้จากผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่ามักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ อีกทั้งการที่มีความรู้สูงกว่าก็สามารถให้ความช่วยเหลือแนะนำในการอ่านแก่เด็ก ส่วนการเป็นแบบอย่างของผู้ปกครองที่มักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ และมีพฤติกรรมการอ่านหนังสือให้นักเรียนเห็นเป็นประจำ รวมถึงมีการเสริมแรงด้วยการให้รางวัล เด็กในปกครองเป็นหนังสืออยู่เป็นประจำเนื่องจากมีโอกาสต่างๆ รู้จักกล่าวชมเชยเด็กในปกครองให้คนอื่นฟังเมื่อเด็กในปกครองขยันอ่านหนังสือ และสามารถจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างดี มีบรรยากาศเหมาะสมกับการอ่าน เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี รัตนะ (2541: 44 - 46) ถาวร บุบผาวงษ์ (2546: 56 - 57) พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) และพลวัตร บรรดาศักดิ์ (2549: 60) ที่ได้ศึกษานิษัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธหรือส่งผลต่อนิษัยรักการอ่านของนักเรียน

8. นิษัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ 14,001 บาท ขึ้นไป มีนิษัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ไม่เกิน 7,000 บาทและ 7,001 - 14,000 บาท

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงจะสามารถให้การสนับสนุนทางการศึกษา ช่วยจัดเตรียมความพร้อมของนักเรียนในด้านต่างๆ ได้ดีกว่า ไม่ว่าจะเป็นด้านวัสดุ อุปกรณ์ หรืองบประมาณ จึงส่งผลนักเรียนสามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้นิษัยรักการอ่านของนักเรียนโดยภาพรวมสูงตามไปด้วย โดยพิจารณาได้จากผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่า นักเรียนมักจะเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือเป็นประจำ และจะใช้เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันซื้อหนังสืออ่าน นักเรียนจะรู้สึกดีใจเสมอถ้าผู้ปกครองพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือ และดีใจทุกครั้งที่ได้หนังสือเล่มใหม่ที่นักเรียนสนใจ หรือเมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มหนึ่งไม่เข้าใจ นักเรียนจะพยายามหาหนังสืออีกเล่มที่อ่านง่ายมาอ่านแทน และหากความรู้ในหนังสือที่นักเรียนอ่านมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม นักเรียนจะค้นคว้าเพิ่มจากคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง รวมถึงความสะดวกสบายในส่วนของบริเวณสำหรับอ่านหนังสือ ที่มีความพร้อมมากกว่า ผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ปกครองมีรายได้เพียงพอที่จะสนับสนุนผู้เรียนในการซื้อหาหนังสือให้พอเพียงกับความต้องการ จะส่งผลให้นักเรียนมีความสุขและทำให้เกิดเจตคติที่ดียังผลให้มีนิษัยรักการอ่านสูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรปวีร์ บุญสนอง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อนิษัยรักการอ่านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียน

พระโขนงพิทยาลัย และรายงานผลว่า รายได้รวมของบิดามารดามีความสัมพันธ์ต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7

บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในระดับสูง ในด้านการเสริมแรง การจัดสภาพแวดล้อม และการให้ความรู้ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง และการเป็นตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้จากการวิจัยพบว่า การที่ผู้ปกครองนำหลักเสริมแรงมาใช้สำหรับส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยการชมเชย ให้อาหารรางวัล หรือให้กำลังใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงนิสัยรักการ เช่น ชื้อหนังสือให้ พาไปร้านหนังสือ การชมเชย การให้กำลังใจ โดยผู้ปกครองต้องชี้แจงให้เด็กทราบว่า เป็นเพราะมีนิสัยรักการอ่าน จึงได้รับการเสริมแรงดังกล่าว (อารี พันธุ์ณี. 2540: 17-19) การเสริมแรงจะทำให้เด็กเกิดกำลังใจ พอใจ สร้างความกระตือรือร้น เกิดความต้องการอ่านหนังสือ ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง เด็กได้เรียนรู้ว่าการอ่านเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้เด็กมีความต้องการซ้ำๆ อีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสันติกา ดวงจิต (2552: 129) ที่พบว่า การเสริมแรงโดยการให้อาหารรางวัล การชมเชย เป็นวิธีการที่ดีที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

สิ่งที่ผู้ปกครองควรกระทำควบคู่กันไปด้วยคือ การจัดสภาพแวดล้อม และการให้ความรู้ ซึ่งด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้านนั้นผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศให้เด็กรู้สึกที่บ้านมีความรักความอบอุ่น ทำให้เด็กรู้สึกว่าการอ่านหนังสือที่บ้านเป็นสิ่งที่ตนเองชอบไม่รู้สึกรัดเคียด และมีความสุขที่ได้อ่าน โดยผู้ปกครองควรจัดหาหนังสือที่มีคุณภาพ นำอ่านและตรงกับความสนใจของเด็ก แล้วนำไปจัดเป็นมุมหนังสือภายในบ้าน จัดหาอินเทอร์เน็ตให้เด็กได้ค้นหาข้อมูล เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเด็กที่จะมีนิสัยรักการอ่านที่ดีนั้นจะต้องมาจากการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการอ่านอีกด้วย (ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. 2542. 35-41) ควรจัดสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็กเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกคุ้นเคยกับการอ่าน มีความสะดวกและความพึงพอใจในการอ่านไม่ทำให้รู้สึกว่าการอ่านบีบบังคับหรือตึงเครียด ซึ่งสอดคล้องกับอาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย (2553: บทคัดย่อ) อธิบายว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการอ่านที่บ้าน เป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านในเด็ก โดยครอบครัวต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้สัมผัสกับการอ่านอยู่เสมอ โดยเริ่มต้นจากการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก หรือ หนังสือนิทานให้เด็กฟัง จัดเตรียมสถานที่สำหรับการอ่าน มีมุมหนังสือเก้าอี้ที่สะดวกสบาย ตลอดจนการเตรียมหนังสือที่เด็กๆ ชอบให้สามารถหยิบอ่านได้ตลอดเวลา ส่วนด้านการให้ความรู้ ผู้ปกครองควรอธิบายให้เด็กเห็นถึงความสำคัญของการอ่าน รวมถึงประโยชน์ของการอ่านและผู้ปกครองอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กอ่านหากเด็กเกิดความสงสัยหรือสนใจด้วย ในด้านการเป็นตัวอย่าง ผู้ปกครองมีบทบาทในระดับปานกลาง จากการวิจัยพบว่า เมื่อทำกิจกรรมใหม่ๆ ผู้ปกครองมักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือเพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง (Bandura. 1986 : 120) พฤติกรรมของบิดามารดา ทำให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมใหม่ของเด็ก การเลียนแบบจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร บุปผางศ์ (2546: บทคัดย่อ) และชนศักดิ์ เมืองเจริญ (2554: 82) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบุคคลสำคัญที่เป็นต้นแบบการอ่านในครอบครัวคือพ่อแม่ ซึ่งเป็นผู้อ่านเช่นกัน เป็นตัวอย่างในการอ่าน การส่งเสริมกิจกรรมด้านการอ่าน เช่น การเสริมแรงด้วยการชมเชย การพกหนังสือเมื่อเดินทาง เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กทำตาม จากการศึกษาวรรณกรรมพบว่า ผู้ปกครองควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างให้แก่เด็กได้เห็นเป็นประจำ เพราะเด็กจะเลือกกระทำตามอย่างโดยการเลียนแบบดังนั้นการเป็นต้นแบบในการอ่านของผู้ปกครองจึงมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก แต่ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในด้านการเป็นตัวแบบอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่ายังมีผู้ปกครองอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้แสดงบทบาทด้านนี้ให้เด็กในปกครองได้เห็นเพราะไม่มีเวลา ต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพจนไม่มีเวลาใกล้ชิดกับเด็กในปกครองมากนัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็ก ดังนั้น ควรกำหนดนโยบายที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อการพัฒนาการอ่านของเด็ก การมีนโยบายรองรับที่เหมาะสมน่าจะมีส่วนช่วยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และส่งผลให้นิสัยรักการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครู อาจารย์

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าครู อาจารย์ ควรมีบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยควรมีการมอบหมายให้นักเรียนค้นหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยอาจเป็นหนังสือที่นักเรียนไม่เคยอ่านมาก่อน เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เกี่ยวข้องกับสาระที่เรียน และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน รวมทั้งมอบหมายให้นักเรียนทำสรุปความจากเรื่องที่อ่าน และให้มีการนำเสนอและแนะนำให้เพื่อนได้อ่าน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านมากขึ้น อันจะส่งผลไปสู่การสร้างนิสัยรักการอ่านต่อไป

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการขยายบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อกูลการอ่านนั้น ได้แก่ การจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการอ่านอย่าง

เหมาะสม มีการจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่น่าสนใจในปริมาณที่เพียงพอมาไว้บริการ จัดการระบบยืม-คืน ที่มีประสิทธิภาพ จัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่าน ควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนอยากเข้าร่วม หรือเข้าใช้ห้องสมุด โดยจัดให้มี ความแปลกใหม่ หลากหลาย และต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้หนังสือเป็น รู้จัก ถนอมรักษาหนังสือ และเห็นคุณค่าของการอ่าน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนานิสัยรักการอ่านต่อไป

1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครองพัฒนาบทบาทในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังนี้ **ด้านการให้ความรู้** ผู้ปกครองควรอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำ เมื่อผู้ปกครองอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ควรนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง ผู้ปกครองจะแนะนำหนังสือเล่มที่อ่านเข้าใจง่ายให้เด็กในปกครอง ผู้ปกครองอาจพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ผู้ปกครองควรจัดเตรียมหนังสือเสริม ตำราเรียน เพื่อให้เด็กในปกครองอ่านเพิ่มเติม **ด้านการเป็นตัวอย่าง** ผู้ปกครองใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิกในครอบครัวเป็นประจำ ควรใช้เวลาในการอ่านหนังสือมากกว่าการดูโทรทัศน์ เมื่อต้องไปนอกสถานที่อาจนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ **ด้านการเสริมแรง** ผู้ปกครองจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่านและขยันอ่านหนังสือและแสดงความสนใจ และใส่ใจในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่าน อาจทำทายกับเด็กในปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล และให้รางวัลเด็กในปกครองเป็นหนังสืออยู่เป็นประจำเนื่องในโอกาสต่างๆ รวมถึงจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่เด็กสนใจมาไว้เสมอ หรือให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำเพื่อให้เด็กในปกครองนำไปซื้อหนังสืออ่าน และอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือได้เอง และ **ด้านการจัดสภาพแวดล้อม** ผู้ปกครองจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างสะดวกสบาย มีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม เย็นสบาย มีความสว่างเพียงพอ มีความสงบเหมาะกับการอ่าน จัดเตรียมมุมหนังสือไว้อ่าน อย่างหลากหลาย จัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และ ชั้นหนังสือ สำหรับอ่านอย่างเพียงพอ โดยอาจจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง รวมถึงจัดซื้อหนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้าน อ่านเป็นประจำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารายละเอียดของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ ว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกับงานวิจัยนี้อย่างไร

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางสารสนเทศแตกต่างกันว่าจะแตกต่างกันหรือไม่



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). การศึกษาสภาพการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ
- (2546). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2552, กรกฎาคม – ธันวาคม). วัสดุการอ่านประเภทต่าง ๆ.
วารสารห้องสมุด. 5(2): 43.
- กิจชัย วงศ์ราช. (2549). พฤติกรรมรักการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.2) โรงเรียนพาณิชยการเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
โชติสุขการพิมพ์.
- กรุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2541, ธันวาคม). ทำอย่างไรให้ลูกและศิษย์รักเป็นนักอ่าน. วารสาร
การศึกษา กทม. 22(3): 23-26.
- จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). การศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด. กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2547). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ:
ศิลปาบรรณาคาร.
- (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. **Reading and Reading
Promotion**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- (2549, มกราคม - มิถุนายน). ความสำคัญของการอ่านและกิจกรรมการส่งเสริม
การอ่าน. วารสารสารสนเทศ. 7(1): 10 - 12.
- ชูศรี หลักเพชร. (2533). การแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา
ในเอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-7.
หน้า 286-287. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐวดี แซ่ตั้ง. (2547). พฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
บริหารศาสตร์.

- ดวงเดือน พันธมนาวิน; และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. (2524). **ความสัมพันธ์ในครอบครัวกับสุขภาพจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน; อรพินทร์ ชูชม; และสุภาพร ลอยด์. (2529). **การควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร พวงเพ็ชร. (2541). **การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณีพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดารกา ตันครองจันทร์. (2545, พฤศจิกายน). **ทำอย่างไรให้เด็กไทยรักการอ่าน**. วารสารวิชาการ. 5(11): 6-10.
- ถาวร บุปผางษ์. (2546). **ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดสระบุรี**. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธนศักดิ์ เมืองเจริญ. (2554). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา**. ปรินญาณีพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นำโชค บุตรน้ำเพชร; และทิวากร พ่วงพรม. (2550, มิถุนายน - พฤษภาคม). **ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนด้านการอ่านของครู ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนสาริตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)**. วารสารวิจัยและนวัตกรรมสาธิต. 2: 42 – 49.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2540). **การปรับพฤติกรรม: ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปราณี รัตนัง. (2541). **นิสัยรักการอ่านของนักเรียน และเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปิยากร แสงบัวท้าว. (2547). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่ต่อนิสัยรักการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสวัสดีวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖. (2546). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์. นครราชสีมา:
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- พรปวีร์ บุญสนอง. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พลวัตร บรรดาศักดิ์. (2549). การวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พิสมัย ขวาชัยวี. (2553). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
นิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. ชลบุรี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานพ ศรีเทียม. (2543, กรกฎาคม). สร้างวัฒนธรรมคนรุ่นใหม่ให้เป็นนักอ่าน.
วารสารวิชาการ. 3(7): 46-53.
- เมื่อ "การอ่าน" เป็น(อีกหนึ่ง)"วาระแห่งชาติ." สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2554,
จาก <http://childmedia.net/node/767>
- แมนมาส ขวาลิต, คุณหญิง. (2542). กิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ:
กรมวิชาการ.
- (2544). แนวทางส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
----- (2552, กรกฎาคม – ธันวาคม). วัสดุการอ่านประเภทต่าง ๆ. วารสารห้องสมุด.
5(2): 21.
- เยาวลักษณ์ สุวรรณแห. (2546, กันยายน - ธันวาคม). เด็กกับการอ่าน. วารสารวิทยบริการ.
14(3): 43 – 47.

- รัฐจวน อินทรกำแหง,คุณ. (2545). **การอ่านและการพิจารณาหนังสือ**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- รัฐฤทัย สัจจพันธุ์. (2549). **สุนทรียภาพแห่งชีวิต**. กรุงเทพฯ: ณ เพชร.
- รุ่งฤดี ภูชมศรี. (2549). **การอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. มหาสารคาม: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลาวัดณ์ สังขพันธ์านนท์; และคนอื่นๆ. (2549). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต = Reading for Life Quality Improvement**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เลี้ยงลูกด้วยการอ่าน**. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2554, จาก <http://www.kingdomplaza.com/article/health/news.php?nid=134>
- วารภรณ์ รักวิจัย. **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2547, มกราคม – มีนาคม). การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กวัยเรียน. **วารสารวิทยจารย์**. 102(4): 24.
- วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. (2549, 27 กรกฎาคม). **หนุนพ่อแม่-ครู บันเด็กเป็นนักอ่าน**. **ข่าวสด**. หน้า 31.
- ศิวพร พฤษชาติ. (2548). **ผลการใช้เทคนิคเบียร์รถควบคู่กับเทคนิคการเสริมแรงทางสังคมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. ปรินุญานินท์. กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2536). **การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2538). **การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- (2542). **การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สฤณี เกรียงชัยพร. (2548). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร**. ปรินุญานินท์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุปราณี ประคำผอง. (2547). **ผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโดยผู้ปกครอง**. ปรินุญานินท์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถิติการอ่านหนังสือของคนไทยปี 2552**. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2554, จาก http://www.doublebooktower.com/NewsPromotion/news_popup.aspx?ID_news=260

- สนธิ สัตโยภาส. (2545.) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ จำปาเงิน; และสำเนียง มณีกาญจน์. (2548). กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. กรุงเทพฯ: ผ่องพัฒนการพิมพ์.
- สมาน ลอยฟ้า (2549, 27 กรกฎาคม). หนูนพอแม่- ครู บั้นเด็กเป็นนักอ่าน. ข่าวสด. หน้า 31.
- สันติกา ดวงจิต. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2553). รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรศนะของครู และ ผู้ปกครอง: งานวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรชาติพย์ รัชชพงษ์. (2549, 27 กรกฎาคม). หนูนพอแม่- ครู บั้นเด็กเป็นนักอ่าน. ข่าวสด. หน้า 31.
- สุพรรณิ วราทร. (2550). ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (2). กรุงเทพฯ: สำนักอุทยานการเรียนรู้.
- สุพจน์ พันธุ์ยะ. (2535). การส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการอ่านในนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมลักษณ์ น้อยตามโต. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต 25. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2554, จาก <http://www.kksec.go.th/web/site/index.html>.
- อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. (2553). นิสัยรักการ สภาแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อวยพร พานิช; และคนอื่นๆ. (2543). ภาษากับความคิดในกระบวนการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๑). กรุงเทพฯ: สำนักอุทยานการเรียนรู้.

- อารี พันธุ์ณี. (2540). ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- อุตร วงษ์ทับทิม. (2538, กันยายน). การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน. วารสารการศึกษา กทม. 18(12): 2-3.
- อุรารัตน์ วงศ์ศิลป์. (2542). ทำอย่างไร...ลูกน้อยจึงจะเป็นนักอ่าน. วารสารจอมบึง. 2(5): 88- 91.
- เอื้อจิตร สมจิตต์ชอบ. (2549, 27 กรกฎาคม). หนุนพ่อแม่- ครู บั่นเด็กเป็นนักอ่าน. ข่าวสด. หน้า 31.
- Bamberger, Richard. (1975). **Promoting the Reading Habit**. Paris: UNESCO
- Bandura, Albert. (1986). **Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory**. New Jersey: Prentice – Hall.
- Bolt, Dianne Elizabeth. (1992). **The Identification of Home Literacy Factors and Their Relationship to Middle Grade Students' Reading Achievement**. M.A. (Education). New Foundland: Memorial University of New Foundland.
- Christina Clark; & Lucy Hawkins. (2010). **Young People's Reading: The Importance of the home environment and family support**. Retrived September 30, 2011, from http://www.literacytrust.org.uk/assets/0000/4955/Young_People_s_Reading_executive_summary.pdf
- Johnson, Barbara. (1979). **Reading Appraisal Guide**. Victoria: Australian Council for Education Research
- Judy, S.N. (1980). **The A B C of Literacy: A Guide for Parents and Educator**. New York: Oxford University Press.
- Krejcie, Robert V; & Morgan Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, **Journal of Educational and Psychological Measurement**. 30: 607-610.
- Liu, Shung-Yi Sandy. (1992). **Familial and Psychological Effects on Students' Reading Achievements: Linear Structural Relations (LSREL) Approach**. Ph.D.(Education) Michigan: University of Illinois at Urbana Champaign.
- Morrow, Lesley Mandel. (1983, March - April). Home and School Correlates of Early Interest In Literature. **The Journal of Educational Research**. 4:221-230.
- Neuman, Susan B. (1986, January). The Home Environment and Fifth Grade Student Leisure Reading. **The Elementary School Journal**. 86(3): 335 – 342.

Schmitz, T. (1997). **“Tell the Lady What You Like”**: Shopping for Children’s Books.

Retrieved October 23, 2011, from

http://archive.hbook.com/magazine/articles/1997/mar97_schmitz.asp

Shaw, Deborah. (2008). **Home literacy activities as means of parental support for**

children's reading development. Retrived October 20, 2011, from

<http://gradworks.umi.com/NR/36/NR36126.html>

Steltenkamp, Charles Joseph. (1992). **Habits Attitudes and Experiences: A Study of**

Secondary Students’ Reading. Michigan: Michigan State University.





ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



แบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน

2. แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน

3. การตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงและให้ครบถ้วนทุกข้อความ เพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต่อไป โดยคำตอบที่ได้นั้นจะไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียนในปกครองของท่านแต่อย่างใด

หมายเหตุ

ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้ง นี้ คือ “ผู้ปกครองนักเรียน” หมายถึง บุคคลที่ เลี้ยงดูอบรม อุปการะนักเรียนมาเป็นเวลานานที่สุด ซึ่งอาจหมายถึง บิดา มารดา ญาติ หรือผู้ดูแลก็ได้

คำว่า “นักเรียนในปกครอง” “เด็กในปกครอง” ที่ใช้ในแบบสอบถามนี้ หมายถึง บุตร หลาน หรือเด็กในอุปการะที่ท่านเลี้ยงดู ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือ 3 เท่านั้น และเป็นเด็กที่ทางโรงเรียนฝากแบบสอบถามมาให้ท่านกรอกข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย วราภรณ์ จารุเมธีชน

นิสิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ภายใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศของนักเรียนในปกครอง
 - ชาย
 - หญิง
2. ระดับการศึกษาผู้ปกครองผู้ตอบแบบสอบถามนี้
 - ไม่เกินระดับมัธยมศึกษา
 - ระดับอนุปริญญาหรือ ปวส.
 - ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
 - รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 7,000 บาท
 - รายได้ต่อเดือนระหว่าง 7,001 - 14,000 บาท
 - รายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 14,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่าท่านได้กระทำ แสดงออก หรือปฏิบัติในระดับใด และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน ซึ่งมีระดับการปฏิบัติ ดังนี้

- | | | | |
|---|---------|---------------------|-----------------------|
| 5 | หมายถึง | มีการปฏิบัติในระดับ | มากที่สุด / เป็นประจำ |
| 4 | หมายถึง | มีการปฏิบัติในระดับ | มาก / บ่อยครั้ง |
| 3 | หมายถึง | มีการปฏิบัติในระดับ | ปานกลาง / บางครั้ง |
| 2 | หมายถึง | มีการปฏิบัติในระดับ | น้อย / นานๆครั้ง |
| 1 | หมายถึง | มีการปฏิบัติในระดับ | น้อยที่สุด / ไม่เคยทำ |

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการให้ความรู้					
1. ข้าพเจ้าอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำ					
2. เมื่อข้าพเจ้าอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ก็มักจะนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง					
3. เวลาที่เด็กในปกครอง สนใจใฝ่รู้ ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำหรือไม่เคยรู้ มาก่อน เช่น อยากรู้เกี่ยวกับปลา อยากรู้เกี่ยวกับสัตว์ ข้าพเจ้าจะแนะนำให้เด็กในปกครองไปอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้น					
4. เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้ามักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ					
5. ข้าพเจ้ามักอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย					
6. ข้าพเจ้ามักชวนเด็กในปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปแล้ว					
7. ข้าพเจ้าจะแนะนำหนังสือเล่มที่อ่านเข้าใจง่ายให้เด็กในปกครอง					
8. ข้าพเจ้าจะแนะนำหนังสือเรื่องใหม่ๆ ที่เด็กในปกครองยังไม่เคยอ่าน					
9. ข้าพเจ้ามักพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน					
10. ข้าพเจ้าจัดเตรียมหนังสือเสริม ตำราเรียน เพื่อให้เด็กในปกครองอ่านเพิ่มเติม					
ด้านการเป็นตัวอย่าง					
11. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิกในครอบครัว					
12. ข้าพเจ้าจะแสดงให้เห็นว่าข้าพเจ้าใช้เวลาในการอ่านหนังสือมากกว่าการดูโทรทัศน์					
13. ข้าพเจ้าจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ					

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
14. ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือแก่เด็กในปกครอง					
15. ข้าพเจ้ามักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ					
16. เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง					
17. เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะทำการสรุปความ ให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง					
18. ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง					
ด้านการเสริมแรง					
19. ข้าพเจ้าจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่าน					
20. ข้าพเจ้าจะให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำ เพื่อให้เด็กในปกครองนำไปซื้อหนังสืออ่าน					
21. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลเด็กในปกครองเป็นหนังสือ อยู่เป็นประจำ เนื่องในโอกาสต่างๆ					
22. ข้าพเจ้ามักจะชมเชยเด็กในปกครองให้คนอื่นฟัง เมื่อเด็กในปกครองขยันอ่านหนังสือ					
23. ข้าพเจ้ามักให้เด็กในปกครองอ่านหนังสือให้ฟังและให้สรุปความจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความสนใจซักถาม แสดงความคิดเห็น					
24. ข้าพเจ้าจะแสดงความสนใจ ในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่าน					
25. ข้าพเจ้าจะจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่เด็กในปกครองสนใจ มาไว้เสมอ					
26. ข้าพเจ้ามักอนุญาตให้เด็กในปกครองเลือกซื้อหนังสือได้เอง					

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
27. ข้าพเจ้ามักทำหายกับเด็กในปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำหายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือ หรือสิ่งของที่เหมาะสม					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม					
28. ข้าพเจ้าจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือไว้อย่างสะดวกสบาย					
29. ข้าพเจ้าจัดบริเวณอ่านหนังสือให้มีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม เย็นสบาย					
30. ข้าพเจ้าจัดเตรียมมุมหนังสือไว้ให้สมาชิกได้อ่านอย่างหลากหลาย					
31. ข้าพเจ้าจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์และ ชั้นหนังสือสำหรับอ่านอย่างเพียงพอ					
32. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ					
33. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือ ที่ความสงบเหมาะกับการอ่านหนังสือ					
34. ข้าพเจ้าจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง					
35. ข้าพเจ้าจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ เหมาะกับวัย ไว้ให้สมาชิกในบ้านได้อ่านเพิ่มเติมเสมอ					
36. ข้าพเจ้าซื้อหนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเป็นประจำ					

แบบสอบถามนิสัร้การอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับนิสัร้การอ่านของนักเรียน
2. แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัร้การอ่านของนักเรียน

3. การตอบแบบสอบถาม ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงและให้ครบถ้วนทุกข้อความ เพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมนิสัร้การอ่านของนักเรียนต่อไป โดยคำตอบของนักเรียนนั้นไม่มีข้อถูกหรือผิด ไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

หมายเหตุ

คำว่า “ผู้ปกครองนักเรียน” หมายถึง บุคคลที่ เลี้ยงดู อบรม อนุเคราะห์นักเรียนมาเป็นเวลานานที่สุด ซึ่งอาจหมายถึง บิดา มารดา ญาติ หรือผู้ดูแลก็ได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย วราภรณ์ จารุเมธีชน
 นิสิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ภายใน ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3. เกรดเฉลี่ย
4. ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน กิโลเมตร
5. จำนวนคนในครอบครัว..... คน
6. ผู้ปกครองที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย มีสถานะเกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างไร
 - บิดา / มารดา
 - ญาติ (ปู่ ย่า ตา ยาย)
 - ญาติ (ลุง ป้า น้า อา)
 - อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่านักเรียนมีความรู้สึก / ความคิดเห็นระดับใด และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งมีระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น ดังนี้

- | | | | |
|---|---------|-----------------------------------|------------|
| 5 | หมายถึง | มีความรู้สึก / ความคิดเห็นในระดับ | มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มีความรู้สึก / ความคิดเห็นในระดับ | มาก |
| 3 | หมายถึง | มีความรู้สึก / ความคิดเห็นในระดับ | ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | มีความรู้สึก / ความคิดเห็นในระดับ | น้อย |
| 1 | หมายถึง | มีความรู้สึก / ความคิดเห็นในระดับ | น้อยที่สุด |

ข้อความ	ระดับความรู้สึก/ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ถ้าข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือ ข้าพเจ้าจะมีความสุข					
2. ถ้าหนังสือ หรือบทความที่ข้าพเจ้าอ่านแล้วรู้สึกสนุก และเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มักจะแนะนำให้ผู้ปกครอง หรือ เพื่อนอ่าน					
3. เวลาข้าพเจ้า สนใจใฝ่รู้ ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำมาก่อน ข้าพเจ้าจะค้นหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่าน					
4. ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีใจเสมอถ้าผู้ปกครองพาไปร้านหนังสือ เพื่อซื้อหนังสือ					
5. เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือเล่มหนึ่งไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะพยายามหาหนังสืออีกเล่มที่อ่านง่ายมาอ่านแทน					
6. ข้าพเจ้ามักชวนผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านไป แล้ว					
7. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจทุกครั้งที่ได้หนังสือเล่มใหม่ที่ข้าพเจ้า สนใจ					
8. ข้าพเจ้ามักจะยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน					
9. ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ					
10. หลังจากข้าพเจ้าอ่านตำราเรียนเสร็จแล้ว จะหา หนังสือเสริมมาอ่านเพิ่มเติม					
11. ข้าพเจ้ามักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิก ในครอบครัว					
12. ข้าพเจ้าชอบจะอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์					
13. ข้าพเจ้าจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือ เป็นประจำ					
14. ข้าพเจ้ามักจะเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือ เป็นประจำ					
15. ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ					
16. ข้าพเจ้ามักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ					
17. เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้า ความรู้จากหนังสือ					

ข้อความ	ระดับความรู้สึก/ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
18. เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะทำการสรุปความ / เนื้อหา					
19. ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง					
20. เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือเสร็จแล้วจะจัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย					
21. ข้าพเจ้าจะใช้เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวันซื้อหนังสืออ่าน					
22. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือตอนที่ชอบให้ผู้ปกครอง หรือเพื่อนฟัง					
23. ข้าพเจ้าจะหาหนังสือใหม่ๆ ที่สนใจ มาไว้อ่านเสมอ					
24. ข้าพเจ้ามักท้าทายกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ท้าทายว่าถ้าสามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือ หรือสิ่งของที่เหมาะสม					
25. ในการอ่านหนังสือของข้าพเจ้าแต่ละครั้งจะใช้เวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน					
26. เมื่อถึงวันเสาร์ – อาทิตย์ ข้าพเจ้าชอบที่จะอ่านหนังสือมากกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน					
27. ทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือ					
28. ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาอ่านหนังสือให้เหมาะสมกับเวลาเสมอ					
29. หากความรู้ในหนังสือที่ข้าพเจ้าอ่านมีเนื้อหาไม่ครอบคลุม ข้าพเจ้าจะค้นคว้าเพิ่มจากคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง					
30. ทุกครั้งที่มิจิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน ข้าพเจ้ามักจะเข้ามีส่วนร่วมเสมอ					

แบบวัดนิสัยรักการอ่าน

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วแสดงความคิดเห็นของนักเรียนว่า ชอบทำสิ่งใดมากที่สุดในตัวเลือก 4 ตัวนั้น โดยทำเครื่องหมายถูกลงในช่องสี่เหลี่ยม หน้าข้อความให้ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

1. ถ้านักเรียนมีสตางค์เหลืออยู่นักเรียนจะเลือกทำอะไรได้

<input type="checkbox"/> ซื้อขนม	<input type="checkbox"/> ซื้อหนังสือ	<input type="checkbox"/> ซื้อของเล่น	<input type="checkbox"/> ผากธนาคาร
----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------

2. นักเรียนจะดีใจมากหากได้รับของขวัญใดต่อไปนี้

<input type="checkbox"/> ของเล่น	<input type="checkbox"/> ของกิน	<input type="checkbox"/> หนังสือ	<input type="checkbox"/> เสื้อผ้า
----------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------

3. นักเรียนพอใจที่จะทำอะไรให้คุณพ่อคุณแม่มากที่สุด

<input type="checkbox"/> อ่านหนังสือให้ท่านฟัง	<input type="checkbox"/> นวดให้ท่านหายเมื่อย
<input type="checkbox"/> ช่วยท่านทำงานบ้าน	<input type="checkbox"/> ช่วยท่านรดน้ำต้นไม้

4. นักเรียนชอบให้คุณพ่อคุณแม่ทำอะไรให้นักเรียนมากที่สุด

<input type="checkbox"/> ซื้อหนังสือให้	<input type="checkbox"/> ประดิษฐ์ของเล่น
<input type="checkbox"/> พาไปเที่ยวสวนสนุก	<input type="checkbox"/> เล่าเรื่องสมัยที่คุณพ่อคุณแม่ยังเด็กให้ฟัง

5. นักเรียนชอบดูรูปภาพชนิดใดมากที่สุด

<input type="checkbox"/> รูปจากปฏิทิน	<input type="checkbox"/> รูปภาพในหนังสือ
<input type="checkbox"/> รูปภาพโฆษณาในหนังสือพิมพ์	<input type="checkbox"/> ภาพจากคอมพิวเตอร์

6. ถ้านักเรียนต้องไปอยู่ร้านขายของ นักเรียนจะเลือกไปอยู่ร้านใด

<input type="checkbox"/> ร้านขายหนังสือ	<input type="checkbox"/> ร้านขายของเล่น
<input type="checkbox"/> ร้านขายขนม ไอศกรีม	<input type="checkbox"/> ร้านขายเครื่องกีฬา

7. ถ้ามีการจับสลากของขวัญปีใหม่ นักเรียนอยากจับได้ของขวัญอะไร

<input type="checkbox"/> ขนม	<input type="checkbox"/> ของเล่น
<input type="checkbox"/> สมุดดินสอ	<input type="checkbox"/> หนังสือ

8. ถ้าอยู่คนเดียว นักเรียนจะทำอะไรเพื่อให้หายเหงา
- | | |
|--------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ | <input type="checkbox"/> ดูโทรทัศน์ |
| <input type="checkbox"/> ฟังวิทยุ | <input type="checkbox"/> เล่นกับสัตว์เลี้ยงในบ้าน |
9. นักเรียนมักจะใช้เวลาก่อนเข้าแถวทำอะไร
- | | |
|--------------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> ลอกการบ้าน | <input type="checkbox"/> เล่นกับเพื่อน |
| <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ | <input type="checkbox"/> ช่วยครูทำงาน |
10. ถ้านักเรียนนั่งรอนักเรียนจะทำอะไรเพื่อไม่ให้เสียเวลา
- | | |
|---------------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> เล่นโทรศัพท์ | <input type="checkbox"/> เล่นคอมพิวเตอร์ |
| <input type="checkbox"/> เล่นกีตาร์ | <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ |
11. นักเรียนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือประเภทใด
- | | |
|---------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> หนังสือนิยาย | <input type="checkbox"/> หนังสือประวัติศาสตร์ |
| <input type="checkbox"/> หนังสือเรียน | <input type="checkbox"/> หนังสือพิมพ์ |
12. แหล่งค้นคว้าใดที่เหมาะสมกับการค้นคว้าและช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนมากที่สุด
- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> ห้องสมุดโรงเรียน | <input type="checkbox"/> ห้องสมุดประชาชน |
| <input type="checkbox"/> อินเทอร์เน็ตที่บ้าน | <input type="checkbox"/> ห้องสมุดมหาวิทยาลัย |
13. นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทำอะไร
- | | |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> ค้นคว้ารายงาน | <input type="checkbox"/> หาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน |
| <input type="checkbox"/> เพื่อสร้างความบันเทิง | <input type="checkbox"/> เล่นเกม |
14. เพื่อให้การพักผ่อนของนักเรียนมีคุณค่าที่สุดนักเรียนทำอะไร
- | | |
|-------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> ดูโทรทัศน์ | <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ |
| <input type="checkbox"/> เล่นกีฬา | <input type="checkbox"/> ออกไปเที่ยวกับเพื่อน |
15. นักเรียนอยากให้สิ่งใดเป็นของขวัญวันเกิดแก่เพื่อนที่สนิท
- | |
|---|
| <input type="checkbox"/> บัตรชมภาพยนตร์เรื่องสนุกที่กำลังฉายในโรงภาพยนตร์ |
| <input type="checkbox"/> บัตรไปชมดนตรีของนักร้องยอดนิยม |
| <input type="checkbox"/> หนังสือที่ได้รับรางวัลประจำปี |
| <input type="checkbox"/> ปากกาลูกสี่คุณภาพดี |

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



ตาราง 15 การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถาม บทบาทการส่งเสริม
 นิสัยรักการของผู้ปกครองนักเรียน โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างนิยามศัพท์
 กับข้อคำถาม ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
ด้านที่ 1 การให้ความรู้ หมายถึง การอบรมสั่งสอนเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพื่อให้เด็กได้รับ รู้และปฏิบัติตาม					
1. ข้าพเจ้าอธิบายให้เด็กในปกครองเห็นถึงประโยชน์ของการอ่านเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
2. เมื่อข้าพเจ้าอ่านพบบทความ เรื่องที่น่าสนใจจากหนังสือต่างๆ ก็มักจะนำมาเล่าให้เด็กในปกครองฟัง	+1	+1	+1	1.00	
3. เวลาที่เด็กในปกครอง สนใจใฝ่รู้ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำมาก่อน เช่น อยากเลี้ยงปลา อยากเลี้ยงสุนัข ข้าพเจ้าจะแนะนำให้เด็กในปกครองไปอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้น	+1	+1	+1	1.00	ให้เพิ่ม "ไม่เคยรู้" หลังคำว่า "ไม่เคยทำ"
4. เมื่อมีเวลว่างข้าพเจ้ามักพาเด็กในปกครองไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
5. ข้าพเจ้ามักอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องที่เด็กในปกครองอ่านแล้วเกิดความสงสัย	+1	+1	+1	1.00	
6. ข้าพเจ้ามักชวนเด็กในปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปแล้ว	+1	+1	+1	1.00	
7. ข้าพเจ้าจะแนะนำหนังสือเล่มที่อ่านเข้าใจง่าย ให้เด็กในปกครอง	+1	+1	+1	1.00	
8. ข้าพเจ้าจะแนะนำหนังสือเรื่องใหม่ๆ ที่เด็กในปกครองยังไม่เคยอ่าน	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
9. ข้าพเจ้ามักพาเด็กในปกครองไปค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน	+1	+1	+1	1.00	
10. ข้าพเจ้าจัดเตรียมหนังสือเสริม ตำราเรียน เพื่อให้ เด็กในปกครองอ่านเพิ่มเติม	+1	+1	+1	1.00	
ด้านที่ 2 การเป็นต้นแบบ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมรักการอ่านของผู้ปกครองให้เด็กได้เห็นเป็นประจำจนอาจมีผลให้เด็กกระทำตามหรือเลือกกระทำ					
11. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิก ในครอบครัว	+1	+1	+1	1.00	
12. ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือให้เด็กในปกครองดูมากกว่าดูโทรทัศน์	+1	+1	+1	1.00	ปรับแก้ข้อความ เป็น “ข้าพเจ้าจะแสดงให้เด็กในปกครองเห็นว่า ข้าพเจ้าใช้เวลาในการอ่านหนังสือมากกว่าการดูโทรทัศน์”
13. ข้าพเจ้าจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
14. ข้าพเจ้ามักจะเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือเป็นประจำและจะพาเด็กในปกครองไปด้วย	+1	+1	+1	1.00	ข้อความคล้ายข้อ 4
15. ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
16. ข้าพเจ้ามักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	
17. เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ เพื่อให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	
18. เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะทำการสรุปความ ให้เด็กในปกครองดูเป็นแบบอย่าง	+1	0	+1	0.67	
19. ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือเป็นประจำ อย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1.00	
20. เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือเสร็จแล้วจะจัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อย แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของหนังสือแก่เด็กในปกครอง	+1	+1	+1	1.00	ข้อความคล้ายกับข้อ 15 ให้ปรับเป็นข้อเดียวกัน
การเสริมแรง หมายถึง การใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความพอใจ จนเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมรักการอ่านตามที่ผู้ปกครองต้องการ และพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรงจะลดน้อยลงและหายไป					
21. ข้าพเจ้าจะกล่าวชมเชยเด็กในปกครองทุกครั้งที่แสดงความสามารถในการอ่าน	+1	+1	+1	1.00	
22. ข้าพเจ้าจะให้เงินเพิ่มเติม นอกเหนือจากเงินประจำเพื่อให้เด็กในปกครองนำไปซื้อหนังสืออ่าน	+1	+1	+1	1.00	
23. ข้าพเจ้าจะให้รางวัลเด็กในปกครองเป็นหนังสือ อยู่เป็นประจำ เนื่องในโอกาสต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอนี้
	1	2	3		
24. ข้าพเจ้ามักจะชมเชยเด็กในปกครอง ให้คนอื่นฟัง เมื่อเด็กในปกครองขยัน อ่านหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
25. ข้าพเจ้ามักให้เด็กในปกครองอ่าน หนังสือให้ฟังและให้สรุปความจาก เรื่องที่อ่าน	+1	+1	+1	1.00	
26. ข้าพเจ้าจะแสดงความสนใจ ในเรื่องที่ เด็กในปกครองอ่าน	+1	+1	+1	1.00	
27. ข้าพเจ้าจะแสดงความสนใจ เมื่อเด็ก ในปกครองเล่าเรื่องที่อ่านให้ฟัง	+1	+1	+1	1.00	รวมข้อ 25 กับ 27 เป็นข้อ เดียวกัน
28. ข้าพเจ้าจะจัดหาหนังสือใหม่ๆ ที่เด็ก ในปกครองสนใจ มาไว้เสมอ	+1	0	+1	0.67	
29. ข้าพเจ้ามักอนุญาตให้เด็กในปกครอง เลือกซื้อหนังสือได้เอง	+1	+1	+1	1.00	
30. ข้าพเจ้ามักทำทายกับเด็กในปกครอง เกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้า สามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้ว จะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือ หรือ สิ่งของที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	
การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในบ้านรอบ ๆ ตัวเด็กให้มีความรู้สึก คุ้นเคยกับการอ่าน ไม่รู้สึกถูกบังคับ มีบรรยากาศ สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม สะดวกสบาย จนทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการอ่าน					
31. ข้าพเจ้าจัดบริเวณสำหรับอ่านหนังสือ ไว้อย่างสะดวกสบาย	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
32. ข้าพเจ้าจัดบริเวณอ่านหนังสือให้มีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม เย็นสบาย	+1	+1	+1	1.00	
33. ข้าพเจ้าจัดเตรียมมุมหนังสือไว้ให้สมาชิกได้อ่านอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	
34. ข้าพเจ้าจัดเตรียมโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ และ ชั้นหนังสือ สำหรับอ่านอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00	
35. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือมีความสว่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00	
36. บริเวณที่จัดสำหรับอ่านหนังสือ ที่เหมาะสมกับการอ่านหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
37. ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาอ่านหนังสือให้สมาชิกในบ้านอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างบรรยากาศในการอ่าน	+1	-1	+1	0.33	ตัดทิ้ง
38. ข้าพเจ้าจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับการค้นคว้า เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง	+1	+1	+1	0.67	
39. ข้าพเจ้าจัดหาหนังสือที่น่าสนใจเหมาะกับวัย ไว้ให้สมาชิกในบ้านได้อ่านเพิ่มเติมเสมอ	+1	+1	+1	1.00	
40. ข้าพเจ้าซื้อหนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.566	19	.669
2	.628	20	.460
3	.736	21	.546
4	.721	22	.425
5	.505	23	.630
6	.769	24	.681
7	.811	25	.824
8	.664	26	.299
9	.618	27	.637
10	.733	28	.768
11	.690	29	.820
12	.764	30	.753
13	.699	31	.484
14	.387	32	.662
15	.648	33	.839
16	.747	34	.323
17	.648	35	.841
18	.708	36	.716

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .97

ตาราง 17 การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถาม นิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
1. ถ้าฉันได้อ่านหนังสือ ฉันจะมีความรู้สึกสบายใจ	+1	+1	+1	1.00	ปรับ “สบายใจ” เป็น “มีความสุข” และ ใช้สรรพนามให้ตรงกัน
2. ถ้าหนังสือ หรือบทความที่ข้าพเจ้าอ่านแล้วรู้สึกสนุกและเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มักจะแนะนำให้ผู้ปกครอง หรือ เพื่อนอ่าน	+1	+1	+1	1.00	
3. เวลาข้าพเจ้า สนใจใฝ่รู้ในเรื่องใดที่ไม่เคยทำมาก่อน ข้าพเจ้าจะค้นหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่าน	+1	+1	+1	1.00	
4. ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีใจเสมอถ้าผู้ปกครองพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
5. เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือเล่มหนึ่งไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะพยายามหาหนังสืออีกเล่มที่อ่านง่ายมาอ่านแทน	+1	+1	+1	1.00	
6. ข้าพเจ้ามักชวนผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านไปแล้ว	+1	+1	+1	1.00	
7. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจทุกครั้งที่ได้หนังสือเล่มใหม่ที่ข้าพเจ้าสนใจ	+1	+1	+1	1.00	
8. ข้าพเจ้ามักจะยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่าน	+1	+1	+1	1.00	
9. ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
10. หลังจากข้าพเจ้าอ่านตำราเรียนเสร็จแล้ว จะหาหนังสือเสริมมาอ่านเพิ่มเติม	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
11. ข้าพเจ้ามักเวลาว่างในการอ่านหนังสือกับสมาชิก ในครอบครัว	+1	0	+1	0.67	ปรับเป็น “มักใช้เวลาว่าง”
12. ข้าพเจ้าชอบจะอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์	+1	+1	+1	1.00	
13. ข้าพเจ้าจะชักชวนสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสือเป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
14. ข้าพเจ้ามักจะเข้าร้านหนังสือเพื่อเลือกซื้อหนังสือ เป็นประจำ	+1	+1	+1	1.00	
15. ข้าพเจ้าจะเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้อย่างเป็นระเบียบ	+1	+1	+1	1.00	
16. ข้าพเจ้ามักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ	+1	+1	+1	1.00	
17. เมื่อต้องทำกิจกรรมใหม่ๆ ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าความรู้จากหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
18. เมื่ออ่านหนังสือ หรือบทความเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะทำการสรุปความ / เนื้อหา	0	+1	+1	0.67	
19. ข้าพเจ้าจะอ่านหนังสือเป็นประจำอย่างน้อยวันละ 1-2 ชั่วโมง	+1	+1	+1	1.00	
20. เมื่อข้าพเจ้าอ่านหนังสือเสร็จแล้วจะจัดเก็บหนังสือไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	+1	+1	+1	1.00	
21. ข้าพเจ้าจะใช้เงินที่เหลือจากการใช้จ่ายประจำวัน ซื้อหนังสืออ่าน	+1	+1	+1	1.00	
22. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือให้ผู้ปกครองหรือ เพื่อนฟัง	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
23. ข้าพเจ้าจะหาหนังสือใหม่ๆ ที่สนใจ มาไว้อ่านเสมอ	+1	+1	+1	1.00	
24. ข้าพเจ้ามักทำทายกับผู้อุปการะ เกี่ยวกับการอ่าน เช่น ทำทายว่าถ้า สามารถอ่านหนังสือได้วันละ 3 ชั่วโมง ทุกวัน เป็นเวลา 10 วัน ต่อเนื่อง แล้วจะให้รางวัล โดยอาจเป็นหนังสือ หรือสิ่งของที่เหมาะสม	0	+1	+1	0.67	
25. ในการอ่านหนังสือของข้าพเจ้าแต่ละ ครั้งจะใช้เวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุด กลางคัน	+1	+1	+1	1.00	
26. เมื่อถึงวัน เสาร์ – อาทิตย์ ข้าพเจ้า ชอบที่จะอ่านหนังสือมากกว่าออกไป เที่ยวนอกบ้าน	+1	+1	+1	1.00	
27. ทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนข้าพเจ้า มักอ่านหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
28. ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาอ่านหนังสือให้ เหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	1.00	เพิ่มคำ “เสมอ”
29. หากความรู้ในหนังสือที่ข้าพเจ้าอ่านมี ไม่ครบ ข้าพเจ้าจะค้นคว้าเพิ่มจาก คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแหล่งอ่านอีกประเภทหนึ่ง	+1	+1	+1	1.00	ปรับภาษา “ครอบคลุม”
30. ทุกครั้งที่มีโอกาสเกี่ยวกับการอ่าน ข้าพเจ้ามักจะเข้ามีส่วนร่วมเสมอ	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนิสย
รักการอ่านของนักเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.431	16	.511
2	.488	17	.261
3	.382	18	.514
4	.219	19	.683
5	.243	20	.417
6	.706	21	.649
7	.203	22	.660
8	.598	23	.376
9	.625	24	.497
10	.627	25	.516
11	.794	26	.571
12	.492	27	.607
13	.772	28	.656
14	.575	29	.236
15	.402	30	.316

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ .92

ตาราง 19 การพิจารณาความตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของข้อคำถามจากแบบวัดนิสัย
รักการอ่านของนักเรียน โดยการหาความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างนิยามศัพท์กับข้อคำถาม
ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
1. ถ้านักเรียนมีสตางค์เหลืออยู่นักเรียน จะเลือกทำสิ่งใด <input type="checkbox"/> ซื้อขนม <input type="checkbox"/> ซื้อหนังสือ <input type="checkbox"/> ซื้อของเล่น <input type="checkbox"/> ผักธนาคาร	+1	+1	+1	1.00	
2. นักเรียนจะดีใจมากหากได้รับของขวัญ ใดต่อไปนี้ <input type="checkbox"/> ของเล่น <input type="checkbox"/> ของกิน <input type="checkbox"/> หนังสือ <input type="checkbox"/> เสื้อผ้า	+1	+1	+1	1.00	
3. นักเรียนพอใจที่จะทำสิ่งใดให้คุณ พ่อคุณแม่มากที่สุด <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือให้ท่านฟัง <input type="checkbox"/> นวดให้ท่านหายเมื่อย <input type="checkbox"/> ช่วยท่านทำงานบ้าน <input type="checkbox"/> ช่วยท่านรดน้ำต้นไม้	+1	+1	+1	1.00	
4. นักเรียนชอบให้คุณพ่อคุณแม่ทำอะไร ให้นักเรียนมากที่สุด <input type="checkbox"/> ประดิษฐ์ของเล่นให้ <input type="checkbox"/> พาไปเที่ยวสวนสนุก <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง <input type="checkbox"/> เล่าเรื่องสมัยที่คุณพ่อคุณแม่ ยังเด็กให้ฟัง	+1	+1	+1	1.00	ควรปรับข้อ 3 เป็น “ซื้อหนังสือ ให้”

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
5. นักเรียนชอบดูรูปภาพชนิดใดมากที่สุด <input type="checkbox"/> รูปจากปฏิทิน <input type="checkbox"/> รูปภาพในหนังสือ <input type="checkbox"/> ภาพวาดที่เพื่อนวาดให้ <input type="checkbox"/> รูปภาพโฆษณาในหนังสือพิมพ์	+1	+1	+1	1.00	ควรปรับข้อ 3 เป็น “รูปภาพจากคอมพิวเตอร์”
6. ถ้านักเรียนต้องไปอยู่ร้านขายของ นักเรียนจะเลือกไปอยู่ร้านใด <input type="checkbox"/> ร้านขายหนังสือ <input type="checkbox"/> ร้านขายของเล่น <input type="checkbox"/> ร้านขายเครื่องกีฬา <input type="checkbox"/> ร้านขายขนมไอศกรีม	+1	+1	+1	1.00	
7. ถ้ามีการจับสลากของขวัญปีใหม่ นักเรียนอยากจับได้ของขวัญอะไร <input type="checkbox"/> ขนม <input type="checkbox"/> ของเล่น <input type="checkbox"/> สมุดดินสอ <input type="checkbox"/> หนังสือการ์ตูน	+1	+1	+1	1.00	ควรปรับข้อ 4 เป็น “หนังสือ”
8. ถ้าอยู่คนเดียว นักเรียนจะทำสิ่งใด เพื่อให้หายเหงา <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ <input type="checkbox"/> ดูโทรทัศน์ <input type="checkbox"/> ฟังวิทยุ <input type="checkbox"/> เล่นกับสัตว์เลี้ยงในบ้าน	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
9. นักเรียนมักจะใช้เวลาก่อนเข้าแถวทำ สิ่งใด <input type="checkbox"/> ลอกการบ้าน <input type="checkbox"/> เล่นกับเพื่อน <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ <input type="checkbox"/> ช่วยครูทำงาน	+1	+1	+1	1.00	
10. ถ้านักเรียนนั่งรอรถนักเรียนจะทำสิ่ง ใดเพื่อไม่ให้เสียเวลา <input type="checkbox"/> เล่นโทรศัพท์ <input type="checkbox"/> เล่นคอมพิวเตอร์ <input type="checkbox"/> เล่นกีตาร์ <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ	+1	+1	+1	1.00	
11. นักเรียนใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ ประเภทใด <input type="checkbox"/> หนังสือนิยาย <input type="checkbox"/> หนังสือประวัติศาสตร์ <input type="checkbox"/> หนังสือเรียน <input type="checkbox"/> หนังสือพิมพ์	+1	+1	+1	1.00	
12. นักเรียนใช้แหล่งค้นคว้าแหล่งใดมาก ที่สุด <input type="checkbox"/> ห้องสมุดโรงเรียน <input type="checkbox"/> ห้องสมุดประชาชน <input type="checkbox"/> อินเทอร์เน็ตที่บ้าน <input type="checkbox"/> ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	+1	+1	+1	1.00	

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3		
13. นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อทำสิ่งใด <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> เล่นเกม <input type="checkbox"/> ค้นคว้ารายงาน <input type="checkbox"/> เพื่อสร้างความบันเทิง <input type="checkbox"/> หาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียน 	+1	+1	+1	1.00	
14. เพื่อให้การพักผ่อนของนักเรียนมี คุณค่าที่สุดนักเรียนทำสิ่งใด <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> ดูโทรทัศน์ <input type="checkbox"/> อ่านหนังสือ <input type="checkbox"/> เล่นกีฬา <input type="checkbox"/> ออกไปเที่ยวกับเพื่อน 	+1	+1	+1	1.00	
15. นักเรียนอยากให้สิ่งใดเป็นของขวัญ วันเกิดแก่เพื่อนที่สนิท <ul style="list-style-type: none"> <input type="checkbox"/> บัตรชมภาพยนตร์เรื่องสนุกที่ กำลังฉายในโรงภาพยนตร์ <input type="checkbox"/> บัตรไปชมดนตรีของนักร้อง ยอดนิยม <input type="checkbox"/> หนังสือที่ได้รับรางวัลประจำปี <input type="checkbox"/> ปากกาลูกสี่คุณภาพดี 	+1	+1	+1	1.00	

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ



รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ชาคริต อนันทรวัน อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์ อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์ อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร





ภาคผนวก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล



ที่ ศธ 0519.12/5๕7๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๐ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

เนื่องด้วย นางวราภรณ์ จารุเมธีชน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา และ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอเก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 20 โรงเรียน ในระหว่างวันที่ 5 - 16 มกราคม 2555 รายชื่อโรงเรียนดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางวราภรณ์ จารุเมธีชน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-26495064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-857-4897

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ชื่อสถานศึกษา
1	อำเภอเมืองขอนแก่น	กัลยาณวัตร
2	อำเภอกระนวน	ศรีกระนวนวิทยาคม
3	อำเภอน้ำพอง	น้ำพองศึกษา
4	อำเภอชุมแพ	ชุมแพศึกษา
5	อำเภอหนองเรือ	หนองเรือวิทยา
6	อำเภอบ้านไผ่	บ้านไผ่
7	อำเภอภูเวียง	ภูเวียงวิทยาคม
8	อำเภอมัญจาคีรี	มัญจาคีรีศึกษา
9	อำเภอชนบท	ชนบทศึกษา
10	อำเภอพล	พล
11	อำเภออุบลรัตน์	อุบลรัตน์พิทยาคม
12	อำเภอหนองสองห้อง	หนองสองห้องวิทยา
13	อำเภอบ้านฝาง	ฝางวิทยายน
14	อำเภอแวงน้อย	แวงน้อยศึกษา
15	อำเภอแวงใหญ่	แวงใหญ่วิทยาคม
16	อำเภอภูผาม่าน	ภูผาม่าน
17	กิ่งอำเภอหนองนาคำ	หนองนาคำวิทยาคม
18	อำเภอเขาสวนกวาง	เขาสวนกวางวิทยานุกูล
19	กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ชัย	โคกโพธิ์ไชยศึกษา
20	อำเภอเปือยน้อย	เปือยน้อยศึกษา



ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางวราภรณ์ จารุเมธีชน
 วันเดือนปีเกิด 30 เมษายน พ.ศ. 2522
 สถานที่เกิด อำเภอตำบองขนทต จังหวัดนครราชสีมา
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 532/3 บ.มอมะค่า ต.คลองลานพัฒนา อ. คลองลาน จ. กำแพงเพชร
 62180

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541 มัธยมศึกษาปีที่ 6
 จาก โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
 พ.ศ. 2545 ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)
 จาก สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
 พ.ศ. 2555 ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

